

การมีส่วนร่วม และทัศนคติของสมาชิกในกิจกรรม
สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด
จังหวัดนนทบุรี

วิเชียร ถิ่นระรุ่ง

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2549

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ชื่อเรื่อง

การมีส่วนร่วม และทัศนคติของสมาชิกในกิจกรรม

สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

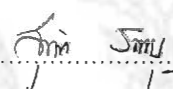
จังหวัดนนทบุรี

โดย

วิเชียร อีชนะรุ่ง

พิจารณาเห็นชอบโดย

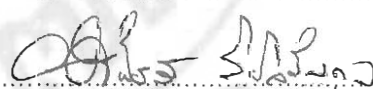
ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. สุจิตรา รอดสมบูรณ์)
วันที่ 25 เดือน ๕.๑ พ.ศ. ๒๕๔๙

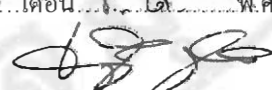
กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ศิริพร กิริติการกุล)
วันที่ 25 เดือน ๕.๑ พ.ศ. ๒๕๔๙

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์น้ำเพชร วินิจญ์กุล)
วันที่ 25 เดือน ๕.๑ พ.ศ. ๒๕๔๙

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)
วันที่ 25 เดือน ๕.๑ พ.ศ. ๒๕๔๙

โครงการบัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทน พงษ์พานิช)
ประธานคณะกรรมการโครงการบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ 25 เดือน ๕.๑ พ.ศ. ๒๕๔๙

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมและทัศนคติของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด จังหวัดนนทบุรี
ชื่อผู้เขียน	นายวิเชียร ถิระนง
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.สุจิตรา รอดสมบูรณ์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ หลักการ วิธีการสหกรณ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด 2) ศึกษาทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด 3) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ทำการสุ่มตัวอย่างที่ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 10% จำนวนตัวอย่างของการศึกษาจำนวน 95 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรสแล้ว มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกอยู่ในช่วงระหว่าง 1-10 ปี ระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์ 12 กิโลเมตรขึ้นไป

ระดับความคิดเห็นของสมาชิกด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกคิดว่า ผู้นำควรมีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรม ร้อยละ 68.4 รองลงมาได้แก่ หน้าที่ด้านการบริหารงานของผู้นำ และความจริงใจของผู้นำ ตามลำดับ ระดับความคิดเห็นด้านความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ พบว่า สมาชิกมีความเข้าใจมากที่สุดในด้านผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 92.6 เช่นเดียวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดสรรผลตอบแทน/กำไรที่สมาชิกจะได้รับจากสหกรณ์เป็นเงินปันผลตามหุ้นและเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ ในขณะที่สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดในด้านการออกเสียงแทนกันไม่ได้ตามข้อบังคับสหกรณ์ ด้วยร้อยละความเข้าใจที่ถูกต้องเพียง 30.5 สำหรับระดับความคิดเห็นของสมาชิกด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า สมาชิกได้รับความรู้จากการอบรมสูงสุด โดยคิดเป็นร้อยละ 73.6 สำหรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ พบว่า สมาชิกได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับราคาสินค้า

ประเภทปุ๋ยและเคมีภัณฑ์การเกษตรจากพนักงานการตลาด โดยคิดเป็นร้อยละ 94.6 ในขณะที่สมาชิกได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการฝากเงินกับสหกรณ์น้อยสุด คิดเป็นร้อยละ 40.0

ด้านทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ พบว่า สมาชิกมีทัศนคติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.602) ทัศนคติต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.305) ทัศนคติต่อระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.337) ทัศนคติต่อผลประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.564)

การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ (คะแนนเฉลี่ย 1.760) มากกว่าการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ (คะแนนเฉลี่ย 1.614)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ พบว่า ทัศนคติของสมาชิกด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ ด้วยค่า $\chi^2 = 34.635, 29.646$ และ 13.620 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า ทัศนคติของสมาชิกด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ ด้วยค่า $\chi^2 = 25.526, 18.986, 26.842$ และ 23.414 ตามลำดับ

Title	Participation and Attitudes of Members in the Activities of Pakkret Agricultural Cooperative Ltd., Nonthaburi Province
Author	Mr.Wichien Leethanarung
Degree of	Master of Science in Cooperative Economics
Advisory Committee Chairperson	Dr.Sujitra Rodsomboon

ABSTRACT

This study aimed to investigate the following: 1) knowledge and understanding regarding leadership, principle, practices of the cooperative, data acquisitions and public relations; 2) members' attitudes; 3) participation toward the cooperative's activities; and 4) correlation between the members' attitudes with the participation in cooperative's activities and business of The Pakkret Agriculture Cooperative Ltd., The data were collected from ninety five samples by completing the questionnaire which were retrieved from members of The Pakkret Agriculture Cooperative Ltd. The approximated error of sampling was 10 percent and then analyzed by SPSS program for Windows.

Based on the socio - demographic analyses, it showed that the majority of the cooperative members were males, aged between 41 to 50 years old. More than half of them were elementary school graduates. Most of them were married and their membership status ranged one to ten years. The average distance between the cooperative member's residence and the cooperative store was approximately 12 kilometers.

The majority of the cooperative members, (68.4 percent) had good knowledge and understanding in the characteristics that the cooperative leaders should have skill, ability and ethics followed by administrative capability and sincerity. In terms of understanding in cooperative principles and practices was found that 92.6 percent of the cooperative members had good understanding in the objectives of the cooperative, profit return and dividend. On the other hand, 30.5 percent of the cooperative members understood in voting methods. The methods in which the members uses to acquire a variety of cooperative information were from different sources ; for agricultural works, 73.6 percent of the members received information by participating in training programs. In terms of knowledge and understanding in public relations it was found that 94.6 percent of the members received distributed

information on fertilizer and agricultural chemicals price from marketing officers. On the other hand, 40.0 percent of the members received recommendations on savings from the group leaders.

Results of the study revealed that the cooperative members had a moderate level of attitude forward personnels involved in the cooperative (average score of 3.602) as well as a moderate level of attitude forward the operation of the cooperative (average score of 3.305). Likewise, they had a moderate level of attitude forward the rules and regulations of the cooperative (average score of 3.337). However, the cooperative members had a high level of attitude forward the benefit provided by the cooperative (average score of 3.564).

In terms of the participation with the cooperative, it was found that cooperative members participated in the cooperative's activities rather than the participation in the business of the cooperative of the cooperative (average scores of 1.760 and 1.614, respectively)

The Results of the analysis between the members' attitudes toward the cooperative and the members' participation in cooperative's activities showed that the personnels of the cooperative ($\chi^2 = 34.635$), the working process of the cooperative ($\chi^2 = 29.646$) and the benefits gained by the members ($\chi^2 = 13.620$) had a positive correlation with the participation in the cooperative's activities.

The Results of the analysis between the members' attitudes toward the cooperative and the members' participation in cooperative's business showed that the personnels of the cooperative ($\chi^2 = 25.526$), the working process of the cooperative ($\chi^2 = 18.986$), cooperative's regulations respectively ($\chi^2 = 26.842$) and the benefits gained by the members ($\chi^2 = 23.414$) had a positive correlation with the participation in the cooperative's business.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาปัญหาพิเศษฉบับนี้ ได้รับการอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากอาจารย์ ดร. สุจิตรา รอดสมบูรณ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำตั้งแต่เริ่มต้น และตลอดมาด้วยความเมตตา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย และกราบขอบพระคุณ อาจารย์ศิริพร กิตติการกุล และอาจารย์ น้ำเพชร วินิจฉัยกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาแก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำเพิ่มเติม ทำให้การศึกษาร้างนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทุกท่านที่สละเวลา และช่วยเหลือในการกรอกแบบสอบถาม คณะกรรมการสหกรณ์ และฝ่ายจัดการสหกรณ์ทุกท่านที่ช่วยเหลือในการหาข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง และเพื่อน ๆ ที่คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาได้ทำปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วิเชียร ลีธนะรุ่ง

ธันวาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา	5
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
คุณสมบัติของผู้เฝ้า	7
ความรู้พื้นฐานทางสหกรณ์	9
หลักการและวิธีการสหกรณ์	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์	16
แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	17
ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	23
โครงสร้างการจัดองค์กรของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด	43
วิธีการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร	44
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
ภาคสรุป	49
กรอบแนวคิดในการวิจัย	50
สมมติฐานการวิจัย	51

บทที่ 3 วิธีการวิจัย	52
สถานที่ดำเนินการวิจัย	52
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	52
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
การทดสอบแบบสอบถาม	55
วิธีการรวบรวมข้อมูล	56
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 4 ผลการวิจัย และข้อวิจารณ์	59
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	59
ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ หลักการ วิธีการสหกรณ์	63
การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์	
ตอนที่ 3 ทศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์	78
ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์	87
ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ทศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมี	97
ส่วนร่วมในกิจกรรม และธุรกิจของสหกรณ์	
ตอนที่ 6 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะของสมาชิก	100
ที่มีต่อการดำเนินงาน	
ของสหกรณ์	
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	102
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	106
การอภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	108
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	113
ภาคผนวก ข. ประวัติผู้วิจัย	122

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด	4
2	จำนวนสมาชิกสหกรณ์ฯ และจำนวนตัวอย่างที่ต้องการสุ่มในแต่ละกลุ่ม	53
3	จำนวน และร้อยละของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ	60
4	จำนวน และร้อยละของระยะเวลาเป็นสมาชิกสหกรณ์ และระยะทางจากบ้านพักถึงสหกรณ์	62
5	จำนวน และร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ	64
6	จำนวน และร้อยละของความรู้ความเข้าใจในหลักการ และวิธีการสหกรณ์	69
7	จำนวน และร้อยละของแหล่งที่ให้ความรู้และวิธีที่ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตร	72
8	จำนวน และร้อยละของแหล่งที่ให้ข้อมูลราคาผลิตผล ราคาวัสดุ และเคมีภัณฑ์การเกษตร	73
9	จำนวน และร้อยละของผู้ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสหกรณ์	75
10	จำนวน และร้อยละของวิธีการรณรงค์ให้สมาชิกถือหุ้น และฝากเงินเพิ่ม และสื่อที่สหกรณ์ใช้ เพื่อการประชาสัมพันธ์	76
11	จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	82
12	จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ด้านการดำเนินงาน	83
13	จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ด้านระเบียบข้อบังคับ	84
14	จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ	85
15	จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับในรูปแบบกิจกรรมของสหกรณ์ที่สมาชิกเข้าร่วม	91
16	จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับในรูปแบบธุรกิจของสหกรณ์ที่สมาชิกเข้าร่วม	92

ตาราง

หน้า

17	ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของสหกรณ์	95
18	ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วม ในธุรกิจของสหกรณ์	98

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	โครงสร้างองค์กรสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด	43
2	กรอบแนวคิดในการศึกษา	50
3	ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์	85
4	ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	86
5	ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์	86
6	ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์	86
7	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของสหกรณ์	93
8	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจของสหกรณ์	93

บทที่ 1

บทนำ

สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจองค์กรหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลนำมาใช้แก้ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2459 ได้มีการริเริ่มรูปแบบของสหกรณ์หาทุนแบบไม่จำกัดสินใช้เป็นสหกรณ์แห่งแรก คือ สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459 (วรรณิ รัตนวราหะ, 2541) การจัดตั้งสหกรณ์เกิดจากประชาชนที่มีปัญหาเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันมารวมกันจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น เพื่อช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนสามารถแก้ปัญหาของตนเอง และกลุ่มได้ ในปัจจุบันสหกรณ์มี 2 ลักษณะ คือ สหกรณ์ภาคเกษตรและสหกรณ์นอกภาคเกษตร

นับตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศเมื่อปี 2504 เป็นต้นมา อาจกล่าวได้ว่ายุทธศาสตร์หลักของการพัฒนา มุ่งเน้นในการเร่งรัดพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ โดยนำเอาทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์ ใช้ขยายฐานการผลิต การประกอบอาชีพ และการสร้างรายได้ของคนในชาติ แต่เมื่อประเทศย่างเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน และภายนอกประเทศ บังชี้ให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงความจำเป็นที่ต้องคำนึงถึงการพัฒนาในลักษณะที่ยั่งยืนและต่อเนื่องอย่างมีความสมดุล ระหว่างการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม ดังนั้น แนวความคิดในการพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นที่การพัฒนาคนในเชิงรุกให้มากขึ้น โดยการเพิ่มศักยภาพของคนในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหา เพื่อให้คนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา และรับประโยชน์จากผลของการพัฒนา ตลอดจนรู้จักปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ

สหกรณ์นับว่าเป็นองค์การธุรกิจชนิดหนึ่งที่มีมนุษย์คิดค้นขึ้นมา โดยยึดหลักการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ ดำเนินการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยรวมทุน และกำลังกัน ด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมมือร่วมใจกันประกอบกิจกรรมของตนเอง และมีความมุ่งหมายมิใช่การแสวงหากำไร แต่เพื่อตัดคนกลางอันไม่จำเป็นออกไป ทำให้สมาชิกทุกคนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่ถือกำลังทรัพย์เป็นใหญ่ และผลที่เกิดขึ้นก็นำมาแบ่งปันกันโดยวิธีที่เที่ยงธรรมในระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในกิจการนั้น วิธีการนี้ถือหลักความร่วมมือกันแทนที่จะแข่งขันกัน จึงได้ชื่อว่า การสหกรณ์ อันนับว่าเป็นระบบเศรษฐกิจอีกแบบหนึ่งที่นับวันจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นทุกทีในโลกแห่งเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในยุคปัจจุบัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2532) การที่สหกรณ์จะ

สามารถดำเนินธุรกิจ อำนาจประโยชน์ให้แก่สมาชิกได้ตามวัตถุประสงค์ สมาชิกจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของ สหกรณ์มากที่สุด

ความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจให้กับสมาชิก เพื่อยกระดับรายได้ของสมาชิกให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์เป็นการรวมแนวทางแก้ปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมไว้ในองค์กรเดียวกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกตามหลักการสหกรณ์ มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตน คือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของ และผู้รับบริการในขณะเดียวกัน จึงต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ให้ และผู้รับ มิใช่เข้ามาเป็นสมาชิกเพียงเพื่อมุ่งหวังแสวงหาผลประโยชน์จากสหกรณ์ ดังนั้น การที่สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์จะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า สมาชิกให้ความสำคัญที่จะเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาให้กับตนเอง และเพื่อนสมาชิก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด และหลักการของสหกรณ์

ปัจจุบันในประเทศไทยมีสหกรณ์การเกษตรจำนวนทั้งสิ้น 3,770 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิกทั้งหมดรวม 4,789,493 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2543) สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เป็นสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งที่ตั้งดำเนินงานอยู่ในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จัดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภทจำกัด เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2514 จัดได้ว่าเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ปัจจุบันมีทุนการดำเนินงานทั้งสิ้น 92,727,573 บาท มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 1,952 คน (สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด, 2545)

ผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. 2546-2548 สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด มียอดเงินฝากธนาคารลดลงทุกปี แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการการเงินของสหกรณ์ดีขึ้น เนื่องจากเงินที่ฝากธนาคารมีต้นทุนมาจากทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากจากสมาชิก การนำเงินไปฝากธนาคารจำนวนมากจะทำให้ขาดทุนในเรื่องต้นทุนของดอกเบี้ย เพราะสหกรณ์ให้ผลตอบแทนในเรื่องของค่าหุ้นและเงินฝากสูงกว่าผลตอบแทนของธนาคาร จะเห็นว่าสหกรณ์ได้นำเงินไปฝากสหกรณ์อื่นเพิ่มขึ้นทุกปีทำให้สหกรณ์มีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นการให้ความช่วยเหลือสหกรณ์อื่นตามหลักการสหกรณ์ ในส่วนของดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับมีจำนวนลดลงเรื่อยมา แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ได้มีการบริหารสินเชื่อที่ดี มียอดการชำระของสมาชิกเพิ่มขึ้น ด้านของเงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้น มียอดสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงความเชื่อถือและความมั่นใจในการดำเนินงานของสหกรณ์จากสมาชิก ด้านกำไรสุทธิประจำปี และยอดการขายสินค้าของสหกรณ์มีจำนวนเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นถึงการบริหารงานของสหกรณ์นั้นได้มุ่งสร้างผลประโยชน์ให้กับสมาชิกเป็นสำคัญ ดังแสดงข้อมูลในตาราง 1

จากการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ผ่านมากล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ซึ่งสหกรณ์คาดว่าความสำเร็จของการดำเนินงานเกิดจากสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นผลจากทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ ในที่ซึ่งความสำเร็จของสหกรณ์ส่วนหนึ่งจะส่งผลให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งบทบาทในการมีส่วนร่วมและทัศนคติของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เช่น การมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่ และคณะกรรมการดำเนินการให้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์ การเข้ามารักษาผลประโยชน์ของสมาชิก โดยเข้าประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่ออภิปรายเรื่องธุรกิจ และให้ความเห็นชอบในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ การช่วยเหลือคณะกรรมการดำเนินการในการกำหนดนโยบาย โดยสมาชิกให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานที่จะสามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ได้ และเสนอแนะการปรับปรุงการบริการให้กับสมาชิก มีการวิพากษ์วิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ และเสนอแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อความก้าวหน้าของสหกรณ์ เป็นต้น ซึ่งวิธีการมีส่วนร่วมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบความสำเร็จ

ดังนั้น การทำวิจัยครั้งนี้เพื่อแสดง และชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วม และทัศนคติของสมาชิก ในกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เป็นสิ่งที่ทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์ ประสบความสำเร็จได้ และเพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่สหกรณ์การเกษตรได้ใช้เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติต่อไป

ตาราง 1 แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

หน่วย: บาท

ที่	รายการ	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
1	จำนวนสมาชิก	2,321	2,356	2,356
2	เงินฝากธนาคาร	18,305,022	25,000,047	12,829,685
3	เงินฝากสหกรณ์อื่น	26,435,674	96,346,466	122,619,063
4	ลูกหนี้ระยะสั้น	102,540,849	70,977,031	62,806,758
5	ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ	16,088,923	9,489,526	6,626,614
6	ลูกหนี้ระยะยาว	43,867,291	58,253,045	51,074,665
7	เจ้าหนี้การค้า	246,618	268,403	3,279,494
8	เงินรับฝาก	271,724,588	330,541,849	391,704,895
9	ทุนเรือนหุ้น	39,101,120	42,120,570	44,546,610
10	ทุนสำรอง	31,988,103	32,826,259	34,000,258
11	กำไรสุทธิประจำปี	6,002,170	7,944,725	10,457,878
12	ขายสินค้า	9,673,841	10,977,541	17,507,533
13	รวมรวมผลผลิต	3,714,171	5,642,884	4,909,899

ที่มา : รายงานประจำปี 2546-2548 ของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ หลักการ วิธีการสหกรณ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด
3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและธุรกิจของสหกรณ์

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขต และข้อจำกัดของการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด
2. การมีส่วนร่วม พิจารณาใน 2 รูปแบบ คือ การร่วมกิจกรรมของสหกรณ์ และการร่วมธุรกิจกับสหกรณ์
3. ทัศนคติที่มีต่อสหกรณ์ พิจารณา 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการดำเนินงาน ด้านระเบียบข้อบังคับ และด้านประโยชน์ที่สมาชิกและท้องถิ่นได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการศึกษา

1. เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ การกำหนดนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการ และการวางแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มากยิ่งขึ้น
2. เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์การเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสหกรณ์ ได้เกิดความสนใจในการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์มากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

สมาชิก หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

ความรู้ ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับผู้นำ หลักการ วิธีการสหกรณ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์

การรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรกับสมาชิกสหกรณ์ 3 ส่วน ประกอบด้วย การประกอบอาชีพ ราคาสินค้า ราคาสินค้า และเคมีภัณฑ์การเกษตร

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารในกิจกรรมของสหกรณ์ให้กับสมาชิก

ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็นของสมาชิกใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคคล ด้านการดำเนินงาน ด้านระเบียบข้อบังคับ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้

ด้านบุคคล หมายถึง ทัศนคติของสมาชิกที่มีบุคคลากร ด้านการได้รับบริการจากพนักงานสหกรณ์ ความรู้ความสามารถของผู้จัดการสหกรณ์ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสหกรณ์ ความศรัทธาที่มีต่อประธานสหกรณ์ และด้านความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่มีต่อสมาชิกและสหกรณ์

ด้านการดำเนินงาน หมายถึง การบริหารจัดการสหกรณ์เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสหกรณ์ ความรวดเร็วในการให้บริการ ความสะดวกในการติดต่อสหกรณ์

ด้านระเบียบข้อบังคับ หมายถึง กติกาที่สหกรณ์กำหนดขึ้นถือใช้กับสมาชิก ได้แก่ ปริมาณการถือหุ้น จำนวนการให้กู้ยืม เงื่อนไขการชำระเงิน อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์คิดกับสมาชิก

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ หมายถึง เงินปันผลตามหุ้น เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ และสวัสดิการต่างๆ ที่สหกรณ์ให้กับสมาชิก ตลอดจนสาธารณะประโยชน์ที่สหกรณ์มอบให้ชุมชน

การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการทำธุรกิจ ดังนี้

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม หมายถึง การร่วมประชุมใหญ่ การร่วมประชุมกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม การเลือกตั้งประธานและกรรมการสหกรณ์ การเข้ารับการอบรม

การมีส่วนร่วมในธุรกิจกับสหกรณ์ หมายถึง การเป็นลูกค้าของสหกรณ์ในธุรกิจซื้อ ธุรกิจขาย การออมเงิน การกู้เงิน และการชำระหนี้เงินกู้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความกระจ่างในปัญหา และการวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้นำ
2. ความรู้พื้นฐานทางสหกรณ์
3. หลักการและวิธีการสหกรณ์
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์
5. แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
6. ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
7. โครงสร้างการจัดองค์กรของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด
8. วิธีการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร
9. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. ภาศสรุป
11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

คุณสมบัติของผู้นำ

ความหมายของผู้นำ

สุชา จันทน์เอม (2527) กล่าวว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่สามารถนำ หรือริเริ่มตลอดจนชักจูงให้บุคคลในหน่วยงานของตน ปฏิบัติตามหน้าที่การงานของตนด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถ

อุทัย หิรัญโต (2520) กล่าวว่า ผู้นำคือผู้ทำกิจกรรมในการสร้างอิทธิพลจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาหรือกลุ่ม เพื่อที่จะก่อให้เกิดความหมายร่วมกันในการทำงาน โดยให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

ธีระ รุญเจริญ (2538) ได้ให้ความหมายของผู้นำไว้ดังนี้ คือ

1. ผู้นำคือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าในหน่วยงาน อาจจะโดยการแต่งตั้ง หรือโดยการได้รับเลือก ผู้นำประเภทนี้เป็นผู้นำโดยตำแหน่ง
2. ผู้นำคือบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่มีบทบาทในการมีอิทธิพลทำให้คนอื่นปฏิบัติตามความประสงค์ของตนได้ ตามนัยนี้ผู้นำจึงไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีตำแหน่งทางการบริหาร ผู้นำประเภทนี้เป็นผู้นำโดยบทบาทหรือผู้นำนอกแบบ

แนวความคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ (Leadership)

เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2529) ให้คำจำกัดความของภาวะผู้นำว่า หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของบุคคล หรือของกลุ่ม เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดขึ้นไว้ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบสามประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการนั้น คือ ผู้นำ (Leader) ผู้ตาม (Followers) และสถานการณ์ (Situation) ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของตัวแปร ระหว่างนี้จะบ่งชี้ถึงสิ่งกำหนดผลลัพธ์ หรือสิ่งนำออกของภาวะผู้นำ ซึ่งได้แก่ ความพึงพอใจในการกระทำและความพึงพอใจในงาน

แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ

ณรงค์ สินสวัสดิ์ (2523) กล่าวถึง คุณสมบัติที่สำคัญ ๆ ของผู้นำว่าผู้นำควรจะต้องมี คือ

1. พลังกาย และพลังประสาทที่เข้มแข็ง
2. รู้จุดมุ่งหมาย และแนวทางที่จะนำองค์กร
3. มีความกระตือรือร้น
4. มีความเป็นมิตร และความรัก
5. มีความน่าเชื่อถือ
6. ความกล้าตัดสินใจ
7. มีสติปัญญาความรอบรู้
8. เป็นครูที่ดี
9. มีศรัทธาและความเชื่อมั่น

ทวี ทิมขำ (2528) กล่าวถึงลักษณะของผู้นำว่าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีผู้ให้ความเคารพนับถือ และยำเกรง
2. ได้รับการยกย่องจากชาวบ้านว่าเก่งกว่า ดีกว่า
3. มักช่วยดูแล เจ็บร้อนแทนผู้อื่นในขณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม
4. มักแสดงออกว่าใจกว้าง
5. มีความมั่นคงมากกว่าผู้อื่นทางรูปธรรม หลักฐาน และทรัพย์สิน
6. มีความเชื่อมั่นในตัวประชาชนและความต้องการที่จะปรับปรุงตัวเอง
7. เป็นผู้พร้อมที่จะรับฟังเหตุผล และปรึกษาหารือกับผู้อื่นในปัญหาสำคัญของท้องถิ่น
8. เป็นผู้ที่มีความตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวม
9. เป็นมิตรที่ดีของชนทุกชั้น
10. เป็นผู้ที่ประชาชนชอบ และกล่าวขวัญถึงเสมอ

บัญชา แก้วเกตุทอง (2523) กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำที่ดีดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ดี คือมีความรู้คน รู้สถานที่ รู้กาลเทศะ รู้สถานการณ์ รู้ทันโลก
2. มีความกล้าหาญ กล้าที่จะเผชิญความจริง กล้าที่จะรับผิดชอบ กล้าที่จะรับโทษโดยไม่หวั่นไหว
3. มีความริเริ่มดำเนินการในสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่มีผู้ใดดำเนินการมาก่อน รวมทั้งการนำเอาสิ่งที่มีผู้อื่นปฏิบัติได้ผลมาแล้วมาพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า
4. มีความเด็ดขาด คือความสามารถในการตกลงใจ ได้ถูกต้องอย่างแน่นอน มั่นคงไม่โลเล
5. มีความแนบเนียนกระทำการใดๆ ให้ผู้อื่นมีความเข้าใจ และเห็นถึงความจริงใจ
6. มีความสำนึกในความยุติธรรม ไม่หลงมกมาย ไม่มีอคติ ไม่มีอุปาทาน เกิดจากโมหาคติ
7. มีความเชื่อถือได้ เป็นที่เชื่อถือแก่บุคคลอื่น
8. มีความอดทน อดทนต่อการตรากตรำและความยากลำบากในกิจการทั้งปวง
9. มีลักษณะท่าทางที่ดี ท่าทางขณะพูด วางตัวเหมาะสมในสังคม
10. มีความกระตือรือร้น เร่งรัด กวดขัน ต่อเนื่อง ปราศจากความท้อแท้เบื่อหน่าย
11. มีความไม่เห็นแก่ตัว มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
12. มีความซื่อสัตย์ ไม่หลอกลวงตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา และใจ
13. ความรักดีต่อชาติ บ้านเมือง รักดีต่อชุมชน
14. มีการตัดสินใจ ตัดสินใจที่ถูกต้อง แน่ใจ โดยอาศัยข้อมูล ความรู้ ข่าวสาร เหตุผล

ความรู้พื้นฐานทางสหกรณ์

ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ผู้ศึกษาได้นำเสนอตามประเด็นย่อยดังต่อไปนี้คือ ความหมาย จุดประสงค์ หลักและอุดมการณ์ การจัดตั้ง และการดำเนินงาน และโครงสร้างของสหกรณ์

ความหมายของสหกรณ์ เมื่อปี พ.ศ. 2459 พระราชวรพงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงบัญญัติคำว่า “สหกรณ์” ขึ้น คำว่า “สหกรณ์” แยกได้เป็น “สห” แปลว่า “ร่วมกัน” และ “กรณ์” แปลว่า “การกระทำ” รวมกันจึงแปลว่า “การร่วมมือกัน” (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2525) คำว่า “สหกรณ์” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “cooperatives” การให้ความหมายของสหกรณ์ ได้มีผู้อธิบายไว้หลายคน จึงขอนำคำจำกัดความ ดังกล่าวมาเสนอ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในความหมายของคำว่า สหกรณ์อย่างแท้จริง ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่า สหกรณ์หมายถึง งานร่วมมือกัน เช่น ทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรม เพื่อหากำไร หรือเพื่อประโยชน์อื่น ๆ ในงานนั้น ๆ

ร่วมกัน วิธีการอย่างหนึ่งที่บุคคลพอใจร่วมมือกันเพื่อบำรุงความเจริญในทางเศรษฐกิจ โดยแบ่งกำไรสมอกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

ส่วนพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (2542) ได้ให้ความหมายว่า สหกรณ์หมายถึง คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินการ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2524) ให้ความหมายว่า สหกรณ์ หมายถึง องค์การแบบหนึ่งที่มีกลุ่มบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ร่วมกันจัดตั้งโดยวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพอย่างเดียวกัน โดยวิธีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักและวิธีการสหกรณ์ โดยมีได้มุ่งหวังกำไร

Weeraman (1975) ได้ให้ความหมายว่า สหกรณ์ คือ สมาคมของบุคคล หรือของสังคม ซึ่งมีจุดประสงค์ในการยกระดับเศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิก โดยให้ได้รับความพึงพอใจในความต้องการร่วมกันทางเศรษฐกิจ ด้วยวิธีดำเนินการร่วมกันบนพื้นฐานการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการจัดกำไรตามหลักสหกรณ์

แถลงการณ์ขององค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ไอ ซี เอ) ในคราวประชุม สมัชชา ไอ ซี เอ ณ นครแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2538 ซึ่งไอ ซี เอ ได้ประกาศให้สหกรณ์ในทุกประเทศทั่วโลกถือใช้คำนิยามดังกล่าวเป็นหลักในการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์ ดังนี้

สหกรณ์ (Cooperatives) คือ องค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Values) คือ สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรมและความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์ เชื่อมมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology) คือ “ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี ความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคม”

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กล่าวถึง การจัดตั้งสหกรณ์และการจดทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

หมวด 3 สหกรณ์ ส่วนที่ 1 การจัดตั้งและการจดทะเบียนสหกรณ์

มาตรา 33 สหกรณ์จะตั้งขึ้นได้โดยการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ และต้อง

- (1) มีกิจกรรมร่วมกันตามประเภทสหกรณ์ที่ขอจดทะเบียน
- (2) มีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดา และบรรลุนิติภาวะ
- (3) มีทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน และสมาชิกแต่ละคนจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ไม่เกินหนึ่งในห้าของหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด
- (4) มีสมาชิกซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับภายใต้บทบัญญัติมาตรา 43 (7)

มาตรา 34 ผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์ที่จะขอจัดตั้งขึ้น ต้องประชุมกัน เพื่อคัดเลือกผู้ที่มาประชุมให้เป็นคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ จำนวน ไม่น้อยกว่าสิบคน เพื่อดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ โดยให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาเลือกประเภทของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งนั้น
- (2) กำหนดแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (3) ทำบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกพร้อมด้วยจำนวนหุ้นที่แต่ละคนจะถือ เมื่อจัดตั้งสหกรณ์แล้ว
- (4) ดำเนินการร่างข้อบังคับภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 43 และเสนอให้ที่ประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกพิจารณากำหนดเป็นข้อบังคับของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้น

มาตรา 35 การขอจดทะเบียนสหกรณ์ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์พร้อมเอกสาร ดังต่อไปนี้

- (1) สำเนารายงานการประชุมมาตรา 34 จำนวนสองชุด
- (2) แผนดำเนินการตามมาตรา 34 (2) จำนวนสองชุด
- (3) บัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิก พร้อมลายมือชื่อ และจำนวนหุ้นที่แต่ละคนจะถือ เมื่อจัดตั้งสหกรณ์แล้ว จำนวนสองชุด

(4) ข้อบังคับตามมาตรา 34 (4) จำนวนสี่ชุด

มาตรา 36 นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงาน เจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลใด ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาชีง์แจ้งข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสารมา เพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการรับจดทะเบียนสหกรณ์ ได้ในการพิจารณารายการที่เกี่ยวกับคำขอ หรือรายการในข้อบังคับของสหกรณ์ ที่จะจัดตั้งขึ้นถ้า นายทะเบียนสหกรณ์เห็นว่ารายการดังกล่าวไม่ถูกต้อง หรือยังมีได้ดำเนินการตามมาตรา 34 นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แก้ไข หรือดำเนินการให้ถูกต้อง

มาตรา 37 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นว่าสหกรณ์ตามที่ขอจดทะเบียนมีวัตถุประสงค์ตามมาตรา 33 คำขอจดทะเบียนมีเอกสารครบถ้วนถูกต้องตามมาตรา 35 และการจัดตั้งสหกรณ์ตามที่ขอจดทะเบียนจะไม่เสียหายแก่ระบบสหกรณ์ให้นายทะเบียน สหกรณ์รับจดทะเบียน และออกใบสำคัญรับจดทะเบียนให้แก่สหกรณ์นั้น ให้สหกรณ์ที่ได้จดทะเบียนแล้วมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา 38 ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนให้แจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์โดยไม่ชักช้า

คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด

มาตรา 39 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์แล้ว ให้คณะผู้จัดตั้ง สหกรณ์มีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นั้น จนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามมาตรา 40 ให้ผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อ ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกตามมาตรา 34 (4) เป็นสมาชิกสหกรณ์ตั้งแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว ในกรณีที่มิใช่ผู้ขอเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ ภายหลังจากวันที่ยนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ ให้ถือว่าเป็นสมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

มาตรา 40 ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์นัดสมาชิกมาประชุมกัน เป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนสหกรณ์ เพื่อดั่งคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ และมอบหมายการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

มาตรา 41 ให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิก สมทบได้คุณสมบัติ วิธีรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิ และหน้าที่ของสมาชิก สมทบให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับห้ามมิให้สหกรณ์ให้สิทธิแก่สมาชิกสมทบ ในการนับ

ชื่อของสมาชิกสมทบเข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ หรือเป็นกรรมการดำเนินการ

มาตรา 42 ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกจะนำค่าหุ้นหักกลบลบหนี้กับสหกรณ์ไม่ได้และสมาชิกมีความผิดเพียงไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือในระหว่างที่สมาชิกภาพของสมาชิกยังไม่สิ้นสุดลง ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของสมาชิกให้สิทธิเรียกร้องในค่าหุ้นของสมาชิกผู้นั้น

หลักการและวิธีการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ คือ "แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าทางสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม" ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง

(1) พึงตระหนักว่าการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของบุคคล (คำว่า "บุคคล" หมายถึง ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) ไม่ใช่ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ช่มชู้จากผู้อื่น

(2) อย่างไรก็ดี การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ได้บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้วสามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่เพื่อนสมาชิก และสหกรณ์ ไม่ถือว่าขัดกับหลักการสหกรณ์ข้อนี้

(3) สมาชิกสมทบนั้น ควรมีแต่เฉพาะกรณีของสหกรณ์บางประเภทที่มีลักษณะพิเศษและจำเป็นเท่านั้น ไม่ควรให้มีในสหกรณ์ทั่วไป หรือทุกประเภท เพราะตามปกติสมาชิกสมทบมาจากบุคคลซึ่งขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกธรรมดา หากสหกรณ์ได้รับสมาชิกสมทบจำนวนมาก ก็อาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกธรรมดาได้แม้ว่ากฎหมายจะได้ห้ามมิให้สมาชิกสมทรมีสิทธิบางประการก็ตาม

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

พึงตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนที่จะต้องร่วมแรงกายใจ และสติปัญญาในการดำเนินการ และควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทาง หรือองค์กรต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และที่ประชุมใหญ่

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก

(1) หลักการสหกรณ์ข้อนี้ มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตน คือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน (Co-owners and Customers) จึงต้อง

ทำหน้าที่เป็นผู้สมทบทุน ผู้ควบคุม และผู้อุดหนุน หรือผู้ให้บริการของสหกรณ์ มิใช่มาเป็นสมาชิกเพียงเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น

(2) ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ของพวกเขาเอง ถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนแห่งธุรกิจ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

(1) สมาชิก กรรมการและพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมสหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์การช่วยตนเอง และปกครองตนเอง เพราะฉะนั้นสหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจ หรือทำสัญญาใดๆ ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้กับบุคคลภายนอกหรือรัฐบาล

(2) การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์ หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งธำรงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเองของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ

(1) หลักการข้อนี้ เป็นจุดอ่อนของสหกรณ์ในประเทศไทยทุกระดับ ทั้งสหกรณ์ขั้นปฐมและสหกรณ์ขั้นสูง เพราะขาดแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาทางสหกรณ์ให้เป็นบทบาทและความรับผิดชอบของขบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริง ทั้ง ๆ ที่ได้รับเริ่มให้จัดตั้งกองทุนสะสมจัดสหภาพสหกรณ์จากกำไรของสหกรณ์มาตั้งแต่ พ.ศ. 2492 และแม้จะมีการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและมีชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติบ้างแล้วส่วนราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็ยังคงดำเนินการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์แทบจะเรียกได้ว่าซ้ำซ้อนกับขบวนการสหกรณ์โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนให้ขบวนการสหกรณ์สามารถรับผิดชอบการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์ได้ด้วยตนเองในที่สุดโดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอตามความจำเป็นและเน้นการฝึกอบรมข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(2) การศึกษาฝึกอบรม และสารสนเทศมีความมุ่งหมาย และเน้นกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- การศึกษามุ่งให้สมาชิก และบุคคลทั่วไปซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกในอนาคตมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณสหกรณ์

- การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการ ผู้จัดการ และพนักงานสหกรณ์ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ รวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

- ส่วนสารสนเทศนั้นมุ่งให้บุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเยาวชน และผู้นำด้านความคิดเป็น เช่น ผู้นำชุมชน นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้นำองค์กร พัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยเน้นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง

(3) หลักสูตร และเนื้อหาของการศึกษาอบรม ควรครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม การเมืองและวัฒนธรรม

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

(1) แท้จริงการร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์นั่นเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด มีอำนาจการต่อรองสูงขึ้น และนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(2) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์อาจทำได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอน สหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่ สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกันควรรวมตัวกันทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์การสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริม แนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การวิจัย และการพัฒนา ฯลฯ

(3) วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ คือ เพื่อให้สหกรณ์สามารถอำนาจผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นสหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละสหกรณ์ และสหกรณ์ชั้นสูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน มีชีวิตชีวา (Viable & Sustainable) และร่วมมือกันในลักษณะของ "ระบบรวม" หรือเป็นเอกภาพ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

(1) สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจ และสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไป เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้นๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นการพัฒนา ที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการ และความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำลายโอกาส ความสามารถ และอนาคตของคนรุ่นหลัง

(2) เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั่นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์

ความหมายและหน้าที่ของการประชาสัมพันธ์

นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์ (2545) ให้ความหมายตามรากศัพท์ของคำว่า ประชาสัมพันธ์ หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ส่วนความหมายในภาษาอังกฤษ คือ Public Relations หรือ PR แปลว่า ความสัมพันธ์กับสาธารณชน

สมาคมการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (The International Public Relations Association) สรุปว่า การประชาสัมพันธ์ คือ ภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ซึ่งต้องอาศัยการวางแผนที่ดี มีการกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อสร้างสรรค์และธำรงรักษาความเข้าใจอันดี มีความเห็นอกเห็นใจ และให้ได้รับการสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มประชาชนที่องค์การเกี่ยวข้องอยู่ โดยองค์การจะต้องใช้วิธีการวัดประเมินถึงประสิทธิผลแล้ว นำมาใช้ประกอบเป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดเป็นแผนงาน และนโยบายขององค์การ เพื่อให้สอดคล้องกับความคิดเห็น และความต้องการของประชาชน พร้อมทั้งใช้วิธีการเผยแพร่กระจายข่าวสารสู่ประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และบรรลุถึงผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย คือ องค์การ และกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง

สถาบันการประชาสัมพันธ์แห่งสหราชอาณาจักร (The British Institute of Public Relations) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์คือการกระทำอย่างสุจริตรอบคอบ และมีแผนการ ที่จะดำรงความพยายามในอันที่จะสร้าง และรักษาไว้ ซึ่งความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันระหว่างสถาบันกับกลุ่มชนที่เกี่ยวข้อง

สถาบันการประชาสัมพันธ์ (The Institute of Public Relations: IPR) สรุปว่าการประชาสัมพันธ์ คือ ความพยายามอย่างมีแผน และต่อเนื่องที่จะสร้าง และรักษาไว้ซึ่งความปรารถนาดี และความเข้าใจต่อกัน ระหว่างองค์กร และสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง

สมาคมการประชาสัมพันธ์แห่งสหรัฐอเมริกา (Public Relations Society of America: PRSA) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า เป็นอาชีพให้บริการผลประโยชน์อย่างถูกต้องตามกฎหมายแก่พวกลูกจ้าง และผู้ว่าจ้าง อาชีพดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์พื้นฐานที่มีความเข้าใจร่วมกัน และความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่างๆและสถาบันสังคม

Edward J. Robinson (อ้างในนงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์, 2545) เห็นว่าการประชาสัมพันธ์มีความหมาย 3 ประการ คือ

1. เป็นการชี้แจงให้ประชาชนรับทราบ
2. เป็นการชักชวนจงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วม และจะเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ตลอดจนวิธีดำเนินงานของสถาบัน

3. เป็นการผสมผสานความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ากับจุดมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการของสถาบัน

ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2536) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า เป็นวิธีการของสถาบัน อันมีแผนการ และการกระทำต่อเนื่องกันไปในอนาคตที่จะสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจ และให้การสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน อันเป็นประโยชน์ให้สถาบันดำเนินไปด้วยดี สัมกับคามมุ่งหมายโดยมีประชาตติเป็นแนวบรรทัดฐานอันสำคัญด้วย

ไอวี ลี (อ้างใน ชัยนันท์ นันทพันธ์ , 2536) ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาของการประชาสัมพันธ์สมัยใหม่ กล่าวว่า ในการดำเนินกิจกรรมใด หากได้เปิดเผย เผยแพร่ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ รวมทั้งเรื่องอื่นตามสมควร และจงใจให้เขาเห็นด้วย หรือให้เขาได้มีส่วนร่วม แล้วกิจการนั้นจะได้รับการสนับสนุนร่วมมือจากประชาชนทั่วไป

แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่าความสำเร็จของการบริหารงานทั้งในภาครัฐบาล และภาคเอกชน มิได้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้นำเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยความชำนาญ และความร่วมมือจากผู้ตามประกอบด้วย ฉะนั้น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ร่วมงานจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ (ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2527)

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2532) ให้แนวความคิดของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาว่าหากจะมองการพัฒนาเป็นเรื่องของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาจึงเป็นตัวแทนที่ขาดมิได้และควรพิจารณาประเด็นที่สำคัญ คือ ประการแรก การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องมีส่วนร่วมในเรื่องอะไรบ้าง อยู่ในขั้นตอนใดของกระบวนการพัฒนา ประการที่สอง การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายใดบ้าง หรือใครบ้างที่น่าจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม

Erwin Williams อ้างใน อำนาจ อนันตชัย (2531) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนา แบบมีส่วนร่วมว่า เป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิดตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชนแก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และการสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานให้ดียิ่งขึ้น

Castillo อ้างใน นำชัย ทนุผล (2531) ได้ให้ทรรศนะว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนนั้น จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีอิสรภาพและความเต็มใจในการเข้าร่วมมิใช่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะความเกรงใจ หรือถูกขอร้องจากเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ อันมิใช่รูปแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริง

นำชัย ทนุผล (2531) สรุปว่า การมีส่วนร่วมนั้น เป็นขบวนการที่ประชาชนมีการร่วมมือร่วมใจกันในการระบุปัญหาความต้องการ การวางแผน และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ไข ปัญหาที่ตนประสบอยู่ และร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมให้ลุล่วงไป เพื่อประโยชน์ของชุมชน นอกจากนั้นการมีส่วนร่วมยังช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ และความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นกับประชาชน ทำให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่วางไว้ ดำเนินไปสู่จุดหมายได้ และมีผลให้ประชาชนสามารถช่วยตนเองได้ในระยะยาว โดยไม่ต้องคอยพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐบาลหรือเอกชนต่อไป

ในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการนั้น เกรียงศักดิ์ ปัทมเรชา (2531) ได้กล่าวว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งนั้น ปัจจัยภายนอกที่สำคัญได้แก่ ตัวบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมได้แก่ (1) อายุและเพศ (2) สถานภาพของครอบครัว (3) ระดับการศึกษา (4) ศาสนา (5) การประกอบอาชีพ (6) ระดับรายได้ (7) ระยะทางจากที่อยู่อาศัยถึงที่ตั้งโครงการ และ (8) สถานภาพการถือครองที่ดิน

ส่วนปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการนั้น Sumayao อ้างใน เกรียงศักดิ์ ปัทมเรชา (2531) ได้ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยภายในจะเกี่ยวข้องกับลักษณะของโครงการเป็นสำคัญ ได้แก่

1. ความซับซ้อนของวิชาความรู้ หากโครงการต้องการคนมีทักษะสูง คนที่ไม่มีการศึกษาหรือคนที่มีการศึกษาน้อยจนขาดทักษะที่สำคัญก็ไม่อาจเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการนั้นได้
2. ความต้องการเงินทุน หากโครงการมีความต้องการเงินทุนเป็นอันดับแรกคนที่มีความสามารถที่จะเข้าร่วมโครงการได้ ส่วนคนยากจนหรือผู้เช่าที่ดินผู้อื่นทำกินก็ไม่อาจเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าวได้
3. การเข้าถึงซึ่งการได้รับประโยชน์ หากโครงการสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ที่เห็นได้อย่างแท้จริง เช่น โครงการที่ก่อให้เกิดรายได้ เพิ่มมากขึ้น คนในชนบทก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น
4. ปัจจัยทางสังคม การอยู่ห่างไกล และโดดเดี่ยวจากที่ตั้งของโครงการมักจะทำให้คนในชนบทเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยลง

ประยงค์ สายประเสริฐ (2535) กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่สุดของการมีส่วนร่วมก็คือสมาชิกทุกคนจะต้องมีความเข้าใจ ให้การสนับสนุนและเต็มใจให้ความร่วมมือในกระบวนการอย่างแท้จริง ซึ่งจะกระทำได้โดยสมาชิกได้มีส่วนร่วมตัดสินใจดำเนินการด้วยตนเองอย่างแท้จริง

วิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ คือ

- ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยมีการฝึกปฏิบัติ มากกว่าการรับฟัง โดยทำการมอบหมายงานให้สมาชิกทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละเรื่องต่อไป
- พยายามเริ่มต้นด้วยกิจกรรมที่สมาชิกทุกคนมีความสนใจ
- พยายามเริ่มต้นงานกับสมาชิกกลุ่มเล็ก ๆ ก่อน เพราะกล้าแสดงออก กลุ่มใหญ่อยากต่อการที่จะได้รับความคิดเห็นจากสมาชิกทุกคน แต่ในกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกทุกคนรู้จักกันดี มีความเชื่อถือและห่วงใยซึ่งกันและกัน ย่อมพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนกันได้ดีกว่า
- การสร้างจิตสำนึกในกลุ่ม เป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้สมาชิกมีความเต็มใจและพร้อมที่จะช่วยตนเอง ดังนั้น การช่วยให้สมาชิกเกิดความเข้าใจ และตระหนักถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคขัดขวางความเจริญก้าวหน้าของกลุ่ม เป็นพลังสำคัญที่จะผลักดันให้สมาชิกร่วมมือกันกระทำกิจกรรม
- ให้คำแนะนำ ปรึกษา ช่วยเหลือติดต่อประสานงาน ดูแล และกำกับการทำกิจกรรมกลุ่ม ทั้งทางสังคม การดำเนินการทางธุรกิจให้เป็นไปตามแผน รวมทั้งการบริหารกลุ่มให้มีประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ กรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ และคณะกรรมการกลุ่ม จะต้องดำเนินการตามโครงการ ระยะเวลาประมาณ 1 ปี และค่อย ๆ ถอนตัวออกทีละน้อย เมื่อสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถที่คิดแก้ไขปัญหา และสามารถที่จะพัฒนา และดำเนินกิจกรรมของกลุ่มได้ด้วยตนเองแล้วจะต้องทำการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มว่าดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนหรือไม่ ทุก ๆ ระยะเวลา 3 เดือน เพื่อดำเนินการทบทวนถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ และกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา

World Health Organization: WHO (1974) ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาสาธารณสุข ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการค้นหา วิเคราะห์ จัดลำดับความรุนแรงของปัญหา หลังจากนั้นร่วมกันตั้งเป้าหมายกำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตาม และประเมินทุกขั้นตอน ประชาชนต้องตัดสินใจตามความพอใจของเขา
2. การดำเนินกิจกรรม (Implementation) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการ และบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน และการบริหาร

3. การใช้ประโยชน์ (Utilization) ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเอง การควบคุมทางสังคม

4. การได้รับประโยชน์ (Obtaining Benefits) ประชาชนจะต้องได้รับประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคมหรือวัตถุก็ได้

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจในการร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง และการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว จำเป็นต้องยอมรับปรัชญาที่ว่า มนุษย์ต่างปรารถนาที่อยู่ร่วมกับผู้อื่น

การมีส่วนร่วมตรงกับภาษาอังกฤษว่า Participation นั้นมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ ในศิริวรรณ วงษ์สมบัติ (2537) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ (mental and emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุ เราใจให้มีการกระทำ (contribution) การบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าว

ประเวศ วะสี (2541) กล่าวถึงยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคม และศีลธรรมไว้ว่า เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจชุมชน เป็นเรื่องเดียวกัน และไม่ใช่เรื่องเศรษฐกิจเท่านั้น แต่เป็นเรื่องสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การศึกษา จิตใจ ศีลธรรม และสุขภาพพร้อมกันไปในตัว ฉะนั้น ทุกฝ่ายไม่ว่าสังกัดองค์กรใดควรจะเข้ามาร่วมมือกัน ส่งเสริมเศรษฐกิจพื้นฐาน โดยส่งเสริมให้เกิดประชาคมตำบล ที่ร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมเศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจพอเพียง หรือเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนั้น ประเวศ วะสี ได้เสนอประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจพื้นฐานเอาสังคมเป็นทุน สังคม คือ การรวมกลุ่มกันผนึกกำลังร่วมกันเข้ามาช่วยกันดูแลจุดสำคัญของเรื่องนี้ คือ การส่งเสริมการวางกลุ่มอาจเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือ กลุ่มใหญ่เพื่อการทำมาหากินทั้งหมู่บ้าน ทั้งตำบล ซึ่งมีความสำคัญที่ทำให้สังคมมีความเข้มแข็ง มีกองทุนของชุมชน มีการออมเงินของชาวบ้าน และเป็นทุนให้สมาชิกของชุมชนกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพในรูปแบบแตกต่างกันเหมือนมีธนาคารของเขเอง

แรม พี. ยาดาว (Ram P. Yadav, 1979) จำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการและแผนงาน (Implementation)

3. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการควบคุมและประเมินผลโครงการและการพัฒนา (Evaluation)

4. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของการพัฒนา (benefits)

สุรัสวดี หุ่นพยนต์ (2528) ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วยการสนับสนุนด้วยทรัพยากร การบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุม และตรวจสอบ การดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2532) กล่าวถึง ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้ บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ คือ

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจน ความต้องการของชุมชน

2. ร่วมคิดหา และสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไข และลดปัญหา และความ ต้องการของชุมชน

3. ร่วมวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัด และแก้ปัญหาและ ความต้องการของชุมชน

4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ

6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเอง และ ของหน่วยงาน

7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งโดยเอกชน และรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

ประธาน สุวรรณมงคล (2526) แบ่งขอบเขตของการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ 4 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งอ้างถึงความหมายที่องค์การสหประชาชาติให้ไว้ ซึ่งเน้นว่าจะต้องมีความหมายครอบคลุมถึง

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการพัฒนา
3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตลอดกระบวนการพัฒนา และได้แสดง

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 7 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 ถูกบังคับ	=	ไม่มีส่วนร่วมเลย
ระดับที่ 2 ถูกล่อ	=	มีส่วนร่วมน้อย
ระดับที่ 3 ถูกชักชวน	=	มีส่วนร่วมน้อย
ระดับที่ 4 ถูกสัมภาษณ์	=	มีส่วนร่วมปานกลาง
ระดับที่ 5 มีโอกาสเสนอความคิดเห็น	=	มีส่วนร่วมปานกลาง
ระดับที่ 6 มีโอกาสเสนอโครงการ	=	เป็นการมีส่วนร่วมระดับสูง
ระดับที่ 7 มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง	=	การมีส่วนร่วมในอุดมคติ

สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในความคิดของนักวิชาการทั้งใน และ ต่างประเทศ จะมีลักษณะการมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกัน ดังนี้

1. ร่วมคิดวางแผน (Planning Participation) โดยร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาช่วย จัดลำดับความสำคัญของปัญหา ร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมกำหนดความต้องการของ ชุมชน ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม ร่วมเสนอแผนงานโครงการ กิจกรรม
2. ร่วมดำเนินการ (Implementation Participation) โดยร่วมแรงในการดำเนินงานหรือ สนับสนุนให้กำลังใจ ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมบริหารงาน
3. ร่วมประเมินผล (Evaluation Participation) โดยการติดตาม การรายงาน และสรุปผล การดำเนินงาน

นอกจากนี้ ประโยชน์ที่สมาชิกคาดว่าจะได้รับจากสหกรณ์ เป็นสิ่งจูงใจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจที่จะร่วมมือ หรือไม่ร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ โดยทั่วไปถ้ามีสมาชิกคาดว่าผลประโยชน์ที่เขาคาดว่าจะได้รับ จากการเข้าร่วมกิจกรรมใดกับสหกรณ์จะน้อยกว่า หรือไม่ดีไปกว่าผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการทำกิจกรรมนั้น โดยลำพังแต่ผู้เดียวแล้ว เขามักจะไม่สนใจเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ในทางตรงกันข้ามสมาชิกจะให้ความสนใจ และอยากเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ที่เขาคาดว่าจะได้รับผลประโยชน์มากกว่าการที่เขาจะทำกิจกรรมนั้นเองโดยลำพัง

ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

สฐา จันทน์เอม (2524) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อ บุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ความรู้สึก หรือท่าทีนี้จะนำไปในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ทัศนคติมิได้ติดตัวมาแต่กำเนิดแต่เกิดจาก ประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคล ด้วยเหตุนี้ทัศนคติจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และการเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้ และประสบการณ์ใหม่ที่บุคคลได้รับเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของทัศนคติ และประสบการณ์ใหม่ที่ ได้รับ

ด้วย นอกจากนั้นยังได้กล่าว อารมณ์ด้านยามของนักจิตวิทยาเกี่ยวกับทัศนคติหลายท่าน ดังเช่นแนวคิดของ Allport ซึ่งได้ให้นิยามไว้ว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ อาทิ เด็กที่เกิดมาใหม่จะได้รับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรม และประเพณีจากบิดามารดาทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม ตลอดจนได้เห็นแนวการปฏิบัติของพ่อแม่แล้วรับมาปฏิบัติตามต่อไป และนอกจากนั้นทัศนคดียัง

เกิดจากความสามารถในการแยกแยะความแตกต่าง นั่นคือ แยกสิ่งใดดีไม่ดี เช่น ผู้ใหญ่กับเด็กจะมีการกระทำที่แตกต่างกัน เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกันออกไป และในการเกิดทัศนคติของบุคคลนั้น พบว่า มีปัจจัยที่ทำให้เกิดทัศนคติได้หลายประการ นอกจากนี้แล้วยังได้กล่าวอ้างถึง Krech และคณะ (1958) ซึ่งได้ให้ความเห็นว่า ทัศนคติอาจเกิดขึ้นจากการตอบสนองความต้องการของบุคคล นั่นคือ สิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนได้ บุคคลก็มีทัศนคติดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามหากสิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนไม่ได้ บุคคลก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น นอกจากนี้ ทัศนคติเกิดจากการได้เรียนรู้ความจริงต่าง ๆ อาจจะได้เรียนรู้มาโดยการอ่าน หรือจากคำบอกเล่าของผู้อื่นก็ได้ เพราะฉะนั้น บางคนจึงเกิดทัศนคติไม่ดีต่อผู้อื่น โดยการฟังจากการติฉินที่ใคร ๆ มาบอกไว้ก่อนก็ได้ รวมถึงเกิดจากการเข้าไปเป็นสมาชิก หรือสังกัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง คนส่วนมากมักยอมรับเอาทัศนคติของกลุ่มมาเป็นของตน หากทัศนคตินั้นไม่ขัดแย้งกับทัศนคติของตนเกินไป และยังพบว่า ทัศนคติมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุคคลด้วยนั้น คือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพสมบูรณ์มักมองผู้อื่นในแง่ดี ส่วนผู้ปรับตัวยากจะมีทัศนคติในทางตรงข้าม คือ มักมองว่ามีผู้คอยอิงฉ้อหรือคิดร้ายต่าง ๆ ต่อตน

องค์ประกอบของทัศนคติ

ซูซา จันทน์เอม (2524) ได้กล่าวไว้ว่าทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. Cognition component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้ หรือความเชื่อถือของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดไม่ดีก็มักจะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น
2. Feeling component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกของบุคคลซึ่งมีอารมณ์เกี่ยวข้องกับอยู่ด้วย นั่นคือ หากบุคคลมีความรู้สึกรักหรือชอบพอในบุคคลใดหรือสิ่งใด ก็จะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อบุคคลนั้น หรือสิ่งนั้น ไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดหรือโกรธบุคคลใดสิ่งใดก็จะทำให้มีทัศนคติต่อบุคคล หรือสิ่งนั้นไปในทางตรงกันข้าม
3. Action tendency component เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือ ความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้อย่างใดอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมานั้นเกิดจากความรู้ และความรู้สึกที่เขาถืออยู่เกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคล

การสร้างทัศนคติ

ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่บุคคล และองค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคตินี้มีดังนี้ คือ

1. วัฒนธรรม (Culture) วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อชีวิตของบุคคล ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน วัด สถาบันอื่นในสังคม วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสารมวลชนต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติ
2. ครอบครัว (Family) ครอบครัวเป็นแหล่งแรกที่อบรมให้เรียนรู้การสมาคมต่าง ๆ จึงมีอิทธิพลมากที่สุดในการสร้างทัศนคติ
3. กลุ่ม (Social groups) บุคคลจะมีทัศนคติโดยได้รับอิทธิพลจากกลุ่ม ทั้งนี้ เพราะความต้องการการยอมรับ ต้องการคำแนะนำ และความช่วยเหลือจากกลุ่ม
4. บุคลิกภาพ (Personality) ลักษณะบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ หรือมีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลมากเหมือนกัน นั่นคือ พวกที่ชอบสังคม พวกที่เกลียดสังคม พวกชอบเด่น หรือพวกอ่อนน้อม จะมีทัศนคติไม่เหมือนกัน มีผู้ศึกษาค้นคว้า พบว่า พวกหัวสมัยใหม่ หรือพวกหัวรุนแรงมักจะเป็นพวกมีบุคลิกภาพทางสังคม และชอบแสดงตัว (extrovert) เป็นส่วนมาก

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ทัศนคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ฉะนั้น หาก พบว่า ทัศนคติใดเป็นไปในทางที่จะทำให้บุคลิกภาพเสื่อมเสียก็ควรหาทางเปลี่ยนให้ใหม่และปรับปรุงได้นักจิตวิทยาจึงได้แนะนำวิธีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ 3 ประการ ดังนี้ คือ

1. การชักชวน (Persuasion) มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่สามารถปรับปรุงทัศนคติ หรือเปลี่ยนทัศนคติของตนเสียใหม่ หลังจากได้รับคำแนะนำบอกเล่าหรือได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น
2. การเปลี่ยนกลุ่ม (Group change) ได้กล่าวแล้วว่า กลุ่มมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของบุคคลมาก ฉะนั้น หากจะเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลอาจจะทดลองเปลี่ยนกลุ่ม
3. การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้โดยการสร้างสิ่งแปลกใหม่

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะได้ผลอย่างไรขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. การเลือกรับรู้ (Selective perception) บุคคลจะเลือกรับรู้ในสิ่งที่เห็นว่าเหมาะกับตนเท่านั้นหากสิ่งใดที่ไม่เหมาะกับตนจะตัดออกไป คือ ไม่รับรู้มันเอง
2. การหลีกเลี่ยง (Avoidance) นั่นคือ บุคคลจะรับเอาแต่สิ่งที่ทำให้ความสุขหรือให้ในสิ่งที่ตนต้องการเท่านั้น ส่วนสิ่งที่จะบังเกิดความทุกข์แก่ตนบุคคลจะไม่ยอมรับ คนชนิดนี้ก็เปลี่ยนทัศนคติได้ยากเช่นเดียวกับพวกแรก
3. การสนับสนุนกลุ่ม (Group support) บุคคลประสบความสำเร็จในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ไม่อยากที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มใหม่ เพราะมีความสุข และประสบความสำเร็จแล้วพวกนี้ก็จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ยากเช่นเดียวกัน

แนวคิดว่าด้วยการทำธุรกิจกับสหกรณ์ของสมาชิก

เรื่องยช นันทเสน (2532) ได้กล่าวถึงการที่สมาชิกจะทำธุรกิจกับสหกรณ์หรือไม่ และมากน้อยสมควรเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. ความจำเป็น หมายถึง ความจำเป็นที่ต้องใช้เงิน วัสดุอุปกรณ์ สินค้าอุปโภคบริโภค หรือบริการด้านต่าง ๆ ในการดำรงชีพ และหรือการปรับปรุงพัฒนาการประกอบอาชีพการเกษตร ความจำเป็นนั้น เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่จะเป็นแรงผลักดันให้สมาชิกแสวงหาซึ่งสินค้าและบริการทางเศรษฐกิจจากแหล่งต่าง ๆ

2. ความเชื่อถือของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ ความเชื่อดังกล่าวเกิดขึ้นจากการที่สหกรณ์สามารถอำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจให้แก่สมาชิกได้อย่างแท้จริง และประจักษ์ชัดเจนเป็นรูปธรรม จนทำให้เกิดความไว้วางใจ และอยากเข้าร่วมทำธุรกิจด้านต่าง ๆ กับสหกรณ์ ความเชื่อถือของสมาชิกจะหมดลง หรือลดลงถ้าหากสมาชิกไม่ได้รับการตอบสนองในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่คาดหวังไว้จากสหกรณ์

3. สิ่งอื่นอันอาจได้แก่

3.1 การบริการด้านต่าง ๆ ที่สหกรณ์มีอยู่และพร้อมที่จะให้แก่สมาชิกถ้าหากสหกรณ์มีธุรกิจหลายด้าน โอกาสที่สมาชิกจะเข้ามาทำธุรกิจด้านต่าง ๆ ก็ย่อมมีมากขึ้น ในทางตรงข้ามหากสหกรณ์มีธุรกิจเพียงด้านเดียว หรือ น้อยด้านก็เท่ากับว่าสมาชิกมีโอกาสน้อยลงที่จะทำธุรกิจกับสหกรณ์

3.2 สภาพการณ์ และสภาพแวดล้อม ซึ่งหมายถึง ลักษณะของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และส่งผลต่อสมาชิกทั้งทางตรง และทางอ้อม เช่น ความเป็นอยู่ภัยธรรมชาติ ระยะทางจากบ้านสมาชิกกับสหกรณ์ สภาพแวดล้อมที่ไม่อำนวย หรือ เป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจกับสหกรณ์

3.3 ความรวดเร็วในขั้นตอนของการติดต่อธุรกิจ หากขั้นตอน หรือ วิธีการยุ่งยาก ซับซ้อนล่าช้า ไม่สะดวกย่อมเป็นอุปสรรคต่อการที่สมาชิกจะทำธุรกิจด้วย ในทางตรงกันข้ามถ้าหากขั้นตอน หรือ วิธีการในการทำธุรกิจกับสหกรณ์สะดวก รวดเร็วแล้ว ก็จะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้สมาชิกทำธุรกิจกับสหกรณ์มากขึ้น

โครงสร้างการจัดองค์กรของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

ชื่อ สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

ประเภท สหกรณ์การเกษตร

จดทะเบียน 1 เมษายน 2514

ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่ 128/20 ถนนแจ้งวัฒนะ หมู่ที่ 3 ตำบลปากเกร็ด

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ที่ตั้งสาขา เลขที่ 25/4 ถนนเลียบคลองชลประทาน หมู่ที่ 7 ตำบลคลองข่อย

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ห้องที่ดำเนินงาน ทุกตำบลในท้องที่อำเภอปากเกร็ด และห้องที่ในตำบลละหาร ตำบลลำโพ ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ตำบลคลองพระอุดม ตำบลหน้าไม้ ตำบลลาดหลุมแก้ว อำเภอลาดหลุมแก้ว ตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์สหกรณ์นี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

1. ส่งเสริม และเผยแพร่อาชีพการเกษตร หัตถศึกษา อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือการประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิก และครอบครัวสมาชิก รวมทั้งการส่งเสริมความรู้ในการผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้สมาชิกมีอาชีพ และรายได้ที่มั่นคง
2. ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ หรือปิดกั้นน้ำบน เหมืองฝาย จัดระบบการส่งน้ำ ระบายน้ำ และอำนวยความสะดวกใช้น้ำเพื่อประโยชน์แก่การเกษตร
3. จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก
4. รวบรวมผลิตผลการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดการขายหรือแปรรูปออกขายโดยซื้อหรือรวบรวมผลิตผลจากสมาชิกก่อนผู้อื่น
5. จัดให้มีฉางหรือโรงเรือนการเกษตรเพื่อเก็บรักษาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์
6. จัดให้มียานพาหนะขนส่ง เครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์ เกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตรสำหรับให้บริการแก่สมาชิก
7. จัดให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลิตผล หรือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด
8. จัดให้มีเงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิกเพื่อการประกอบอาชีพหรือการใช้จ่ายที่จำเป็น
9. จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
10. รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
11. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน
12. ซื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
13. ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

14. ชื่อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสับสนหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์
15. ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
16. ผ่าก หรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมาย และตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด
17. ให้สวัสดิการและการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
18. ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก กลุ่มสตรีสหกรณ์ กลุ่มเยาวชนสหกรณ์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มรวมกันผลิต กลุ่มร่วมกันขาย และกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ
19. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทั้งทางการศึกษา พละนันทน์ และทางจิตใจ ให้เป็นครอบครัวที่สุขสมบูรณ์เพื่อร่วมเป็นสังคมที่มีสันติสุข
20. ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และสหกรณ์อื่น เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
21. การกระทำต่างๆตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้นรวมถึงซื้อ ถือกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินครอบครอง กู้ยืม เช่า หรือให้เช่า เช่าซื้อ หรือให้เช่าซื้อ โอน หรือรับโอน สิทธิ การเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขาย หรือจำหน่าย จำนอง หรือรับจำนอง จำนำ หรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก
22. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
23. ขอ หรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใด
24. ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

1) สมาชิกสหกรณ์

คุณสมบัติของผู้เป็นสมาชิก คือ ต้องตั้งบ้านเรือน และดำเนินงานเกษตรกรรมอยู่ในท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ เป็นบุคคลธรรมดา และบรรลุนิติภาวะ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์มีชื่อเสียงดี ขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ และรู้จักประหยัด ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เป็นผู้เคยให้ออกจากสหกรณ์ใด ๆ โดยมีความผิด ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์อื่น หรือกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน และอายุไม่เกิน 60 ปี

การเข้าเป็นสมาชิก ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกตามข้อบังคับต้องยื่นใบสมัครถึงสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดไว้ ผ่านประธานกลุ่ม เพื่อเสนอที่ประชุมกลุ่มสอบสวนพิจารณา ถ้ามีคุณสมบัติ

ถูกต้องตามข้อบังคับ และที่ประชุมกลุ่มเห็นสมควรและลงมติรับรอง โดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้ที่เข้าประชุมแล้ว คณะกรรมการดำเนินการจึงรับพิจารณาผู้สมัครนั้น และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้ตรวจสอบคุณสมบัติ และสอบสวนพิจารณาเป็นที่พอใจแล้ว เห็นสมควรรับเข้าเป็นสมาชิกได้ก็ให้แจ้งผู้สมัครนั้นลงลายมือชื่อของคนในทะเบียนสมาชิกกับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่ถือจนครบถ้วนแล้ว จึงถือว่าได้เข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ในสังกัดกลุ่มซึ่งรับรองนั้น และให้สหกรณ์แจ้งเรื่องการรับสมาชิกเข้าใหม่ให้ที่ประชุมกลุ่ม และที่ประชุมใหญ่ทราบ ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการไม่ยอมรับผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยเหตุใด ๆ เมื่อผู้สมัครร้องขอก็ให้คณะกรรมการดำเนินการนำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดมติแห่งที่ประชุมใหญ่ ให้รับเข้าเป็นสมาชิกในกรณีดังว่านี้ ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

สิทธิของสมาชิก

1. เข้าร่วมประชุมใหญ่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน
2. เข้าชื่อเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ
3. เสนอหรือได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ
4. ได้รับบริการทางธุรกิจและทางวิชาการจากสหกรณ์
5. สิทธิอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์

สหกรณ์

หน้าที่ของสมาชิก

1. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งของสหกรณ์
2. เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์นัดหมาย
3. ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง
4. สอดส่องดูแลกิจการของสหกรณ์
5. ร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรือง

การขาดจากสมาชิกภาพ

1. ตาย
2. ลาออกจากสหกรณ์
3. ขาดคุณสมบัติตามข้อบังคับ
4. ถูกให้ออกจากสหกรณ์
5. ไม่เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการใดโครงการหนึ่งของสหกรณ์กับสหกรณ์

การให้ออกจากสหกรณ์

1. ไม่ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า
2. มีกรณีใดๆ ซึ่งสหกรณ์ต้องเรียกคืนเงินกู้
3. ขาดชำระเงินค่าน้ำ ค่าบำรุงที่ดิน ค่าเช่า ค่าบริการ หรือเงินอื่นใดให้เสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด
4. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่มีกำหนดโทษชั้นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ถ้างงใจฝ่าฝืน

2) กลุ่มสมาชิก

สมาชิกของสหกรณ์อาจจัดตั้งขึ้น โดยรวมสมาชิกผู้มีถิ่นอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันเข้าเป็นกลุ่มสมาชิกได้ โดยมีสมาชิกไม่น้อยกว่า 25 คน และต้องไม่เกิน 200 คน คณะกรรมการบริหารกลุ่มเลือกตั้งจากสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน และไม่เกิน 5 คน ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประธานกลุ่มคนหนึ่ง และเลขานุการกลุ่มคนหนึ่ง หรือสองคน นอกนั้นเป็นกรรมการบริหารกลุ่ม

กิจกรรมของที่ประชุมกลุ่ม

ที่ประชุมกลุ่มมีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยกิจการ และปัญหาทั้งปวงในส่วนที่เกี่ยวกับกลุ่มของตน และอาจเสนอให้ความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ หรือต่อคณะกรรมการดำเนินการแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

1. สอบสวนพิจารณา และรับรองผู้สมัครรับเลือกเข้าเป็นสมาชิก
2. รับทราบเรื่องสหกรณ์รับสมาชิกเข้าใหม่สังกัดกลุ่มนั้นๆ
3. รับทราบเรื่องสมาชิกในสังกัดกลุ่มออกจากสหกรณ์
4. เลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริหารกลุ่มทั้งคณะ หรือรายตัว
5. เลือกตั้งผู้แทนสมาชิก
6. การจัดหาสิ่งของมาจำหน่ายแก่สมาชิก การจัดให้มีอุปกรณ์สำหรับสมาชิกใช้ประโยชน์ การรักษา และจัดการเพื่อขายผลิตผล หรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก และเรื่องอื่นๆ ซึ่งอยู่ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
7. เป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตร หรือทางอุตสาหกรรม และการขายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ในหมู่สมาชิก ตลอดจนแนะนำสมาชิก เพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางการผลิตอันได้ผลดีขึ้น

8. เป็นสื่อในการให้การศึกษาอบรมทางสหกรณ์ และทางอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในหมู่สมาชิก ตลอดจนการชักจูง การฝากเงินในสหกรณ์
9. พิจารณาราย และร่วมมือปฏิบัติตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือของคณะกรรมการดำเนินการ
10. พิจารณา และดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ในทางส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ หรือการประกอบอาชีพ หรือการสังคมในหมู่สมาชิก

หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

1. ประธานกลุ่ม มีหน้าที่เป็นประธาน และดูแลกิจการทั่วไปของที่ประชุมกลุ่ม เป็นสื่อติดต่อระหว่างสหกรณ์กับกลุ่มสมาชิก และปฏิบัติกิจการอื่น ๆ ตามที่สหกรณ์มอบหมายให้
2. เลขานุการกลุ่มมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานกลุ่ม และปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกลุ่มในเมื่อประธานกลุ่มไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้
3. กรรมการกลุ่มมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการกลุ่ม และปฏิบัติหน้าที่แทนเลขานุการกลุ่ม ในเมื่อเลขานุการกลุ่มไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

โดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้แทนกลุ่มในการติดต่อประสานงานกับกลุ่มอื่น ๆ และกับคณะกรรมการดำเนินการ
2. เป็นผู้แทนคณะกรรมการดำเนินการ ในการดำเนินงานสหกรณ์ในกลุ่มนั้น ๆ และปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการดำเนินการได้มอบหมาย
3. เสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุม เกี่ยวกับกิจการสหกรณ์ หรือผู้ยื่นคำร้องต่อสหกรณ์ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหาร การดำเนินอาชีพ และอื่น ๆ ในกลุ่มของตน
4. เป็นผู้ควบคุมกลุ่ม และดูแลจัดการงาน และกิจกรรมของกลุ่มให้เป็นไปตามมติระเบียบแบบแผนของสหกรณ์ และของกลุ่มนั้น ๆ
5. ประสานงานกับหน่วยงาน หรือบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญ และมีประสบการณ์มาให้คำแนะนำส่งเสริมอาชีพให้สมาชิกกลุ่ม เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก และครอบครัว
6. ช่วยเหลือ และให้ความสะดวกแก่ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของสหกรณ์ ในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของทางราชการในอันที่

จะเข้าตรวจสอบ หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เกี่ยวกับการบำรุงส่งเสริม
อาชีพของสมาชิก

3) ที่ประชุมใหญ่

การประชุมใหญ่แบ่งเป็น การประชุมใหญ่สามัญ และการประชุมใหญ่วิสามัญ

- การประชุมใหญ่สามัญให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทำบัญชีของสหกรณ์
- การประชุมใหญ่วิสามัญ คณะกรรมการดำเนินการจะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้านายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ หรือในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้วต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ โดยมีชักช้าแต่ไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่า 100 คน หรือผู้แทนสมาชิก ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่า 50 คน ลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ และให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายมีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้ภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

อำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่

1. รับทราบเรื่องการรับสมาชิกเข้าใหม่ สมาชิกลาออก การเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก และวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของผู้สมัครซึ่งมิได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิก และสมาชิกที่ถูกให้ออกจากสหกรณ์
2. รับทราบรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ขอคณะกรรมการดำเนินการ และของผู้ตรวจสอบกิจการ
3. พิจารณาอนุมัติงบดุล และจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์
4. พิจารณาเลือกตั้งและถอดถอนกรรมการดำเนินการและผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์
5. พิจารณากำหนดค่าตอบแทน (เบี้ยเลี้ยง) การปฏิบัติงานของกรรมการดำเนินการ ประธานกรรมการ กรรมการอื่น ๆ ประธานบริหารกลุ่มสมาชิก และผู้ตรวจสอบกิจการ

6. พิจารณากำหนดค่าเบี้ยประชุมของกรรมการดำเนินการ กรรมการอื่น ๆ ประธานบริหารกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
7. กำหนดค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ และค่าตอบแทนอื่นในการประชุม หรือสัมมนา และการปฏิบัติงานของกรรมการดำเนินการ กรรมการอื่น ๆ และประธานบริหารกลุ่มสมาชิกที่ต้องการค้างคืนการปฏิบัติงานที่ต่ำกว่าวันละ 5 ชั่วโมง และในวันหยุดของสหกรณ์ที่มีใช้การปฏิบัติงานเพื่อตนเองหรือกลุ่มของตนเอง
8. อนุมัติแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์
9. พิจารณากำหนดวงเงินซึ่งสหกรณ์อาจกู้ยืมหรือค้ำประกัน
10. พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
11. พิจารณาการแยกสหกรณ์
12. รับทราบเรื่องการดำเนินงานของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และชุมนุมสหกรณ์ที่สหกรณ์นี้เป็นสมาชิกอยู่
13. พิจารณารหัส และปฏิบัติตามบันทึก หรือหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ รอง นายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย
14. กำหนดรูปการซึ่งสหกรณ์คิดจะทำเป็นเครื่องเกื้อหนุนบรรดาสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

4) คณะกรรมการดำเนินการ

สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธาน 1 คน และกรรมการอื่นอีก 14 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก โดยที่ประชุมกลุ่มสมาชิกเป็นผู้คัดเลือกให้เป็นประธานบริหารกลุ่ม หรือกรรมการบริหารกลุ่ม และมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีเท่านั้น

ให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างกันเองขึ้นดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการคนหนึ่ง หรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่ง และหรือผู้ช่วยคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ กับทั้งในทางอันจะทำให้เกิดความจำริญแก่สหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

1. พิจารณาในเรื่องการรับสมาชิก และสมาชิกออกจากสหกรณ์ตลอดจนดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามต่าง ๆ ตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์
2. พิจารณาดำเนินการในเรื่องผลิตผล และผลิตภัณฑ์ของสมาชิก หรือที่ซื้อจากสหกรณ์อื่น หรือบุคคลอื่น เพื่อจำหน่าย
3. พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดซื้อสิ่งของที่บรรดาสมาชิกมีความต้องการมาจำหน่าย
4. วางข้อกำหนด และระเบียบวิธีการจำหน่าย และการให้บริการต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดค่าเช่า ค่าบริการอื่น ๆ ที่สมาชิกต้องชำระ
5. พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง เพื่อเสนอที่ประชุมใหญ่ขออนุมัติวงเงินค่าบำรุงที่ดิน
6. พิจารณาดำเนินการ เรื่องการจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องจักรกล ปศุสัตว์ เกี่ยวกับการผลิต หรือโรงงานอุตสาหกรรม
7. พิจารณาเรื่องกิจกรรมกลุ่มรวมกันผลิต รวมกันซื้อ รวมกันขาย สะสมเงิน กองกลางของกลุ่ม และร่วมกันแก้ปัญหาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบรรดาสมาชิก
8. พิจารณาในเรื่องการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน การให้เงินกู้ และการฝาก หรือลงทุนเงินของสหกรณ์
9. กำหนด และดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ และเสนองบดุลกับรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินการของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่
10. เสนอแนะการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่
11. เสนอแผนงาน และงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ
12. พิจารณามอบหมายอำนาจในการดำเนินงานให้แก่กรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม
13. พิจารณากำหนดตัวเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการ
14. พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง หรือจ้าง และกำหนดค่าตอบแทนของผู้จัดการ ตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้จัดการให้เป็นการถูกต้อง
15. พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง และกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
16. กำหนดระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์

17. จัดให้มี และดูแลให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาทะเบียน สมุดบัญชีเอกสารต่าง ๆ บรรดาอุปกรณ์ดำเนินงานของสหกรณ์
18. พิจารณาให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิก และออกจากชุมนุมสหกรณ์ และองค์การอื่น ๆ
19. พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง และถอดถอนคณะกรรมการ หรือ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์
20. พิจารณารหัส และปฏิบัติตามหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย
21. พิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสมาชิก เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ตลอดจน สอดส่อง ดูแล โดยทั่วไป เพื่อให้กิจการของสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี
22. พิจารณารายงานของคณะกรรมการอื่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ความเห็นของผู้จัดการ และสมาชิกเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์
23. เชิญสมาชิก หรือบุคคลภายนอกที่เห็นสมควรเป็นที่ปรึกษาของ คณะกรรมการดำเนินการตลอดจนกำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร
24. ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดี เกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือประณินประนาม ข่มขู่ หรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณาชี้ขาด
25. พิจารณาดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินดังระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
26. พิจารณาแต่งตั้งกรรมการดำเนินการ เป็นผู้แทนสหกรณ์ เพื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ และออกเสียงในการประชุมใหญ่ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์การอื่น ซึ่งสหกรณ์นี้เป็นสมาชิกทั้งนี้ให้เป็นไปตาม ข้อบังคับของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์การนั้นกำหนดไว้
27. พิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่ ในการดำเนินงานให้แก่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ ผู้จัดการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตาม ความเหมาะสม

คุณสมบัติ และอำนาจหน้าที่บุคคลผู้ทำหน้าที่กรรมการดำเนินการแต่ละตำแหน่ง

(1) ประธานกรรมการ

1. เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่ และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และควบคุมการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
2. ควบคุมดูแลการดำเนินงานทั่วไปของสหกรณ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และอยู่ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
3. ลงลายมือชื่อในเอกสารต่าง ๆ ในนามสหกรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
4. ดำเนินการอื่นๆตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(2) รองประธานกรรมการ

1. ปฏิบัติการในอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการแทนประธานกรรมการเมื่อประธานกรรมการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือ เมื่อตำแหน่งประธานกรรมการว่างลง
2. ปฏิบัติการตามที่ประธานกรรมการมอบหมายให้
3. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(3) เลขานุการ

1. จัดทำรายงานการประชุมใหญ่ และรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการทุกครั้ง
2. คุุแลรักษาเอกสาร และรายงานการประชุมของสหกรณ์ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ
3. แจ้งนัดประชุมไปยังบรรดาสมาชิกหรือกรรมการดำเนินการแล้วแต่กรณี
4. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

5) ผู้ตรวจสอบกิจการ

ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งสมาชิก หรือนุคคลภายนอก ผู้มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถในด้านธุรกิจ การเงิน การบัญชี การเศรษฐกิจ หรือการสหกรณ์ เป็นผู้สอบกิจการของสหกรณ์เป็นการประจำปี จำนวนไม่เกิน 5 คน หรือหนึ่งนิติบุคคล

อำนาจหน้าที่

1. ตรวจสอบเอกสาร สรรพสมุด บัญชี ทะเบียน และการเงิน ตลอดจนทรัพย์สิน และหนี้สินทั้งปวงของสหกรณ์ เพื่อทราบฐานะ และข้อเท็จจริงของสหกรณ์ที่เป็นอยู่จริง
2. ตรวจสอบหลักฐาน และความถูกต้องของการดำเนินธุรกิจแต่ละประเภทของสหกรณ์ เพื่อประเมินผล และอาจให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ทั้งทางวิชาการ และทางปฏิบัติในกิจการนั้นๆ
3. ตรวจสอบการจัดจ้าง และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนหนังสือสัญญาจ้าง และหลักประกัน
4. ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของสหกรณ์
5. ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อพิจารณาหาทางปรับปรุงแผนงาน ข้อบังคับ ระเบียบ มติ ตลอดจนคำสั่งต่าง ๆ ของสหกรณ์
6. ตรวจสอบปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ ตลอดจนคำสั่งต่าง ๆ ของสหกรณ์ หรือกิจการอื่น ๆ เพื่อให้เกิดผลดี แก่การดำเนินกิจการของสหกรณ์

ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอรายงานผลการตรวจสอบประจำเดือนต่อคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมประจำเดือนคราวถัดไป แล้วเสนอผลการตรวจสอบประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ด้วย

6) คณะกรรมการอำนวยการ

คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการอำนวยการจำนวนไม่เกิน 5 คน โดยให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และเลขานุการของคณะกรรมการดำเนินการ เป็นกรรมการอำนวยการ และให้คณะกรรมการดำเนินการตั้งกรรมการดำเนินการอื่น เป็นกรรมการร่วมอีกตามสมควร

อำนาจหน้าที่

1. ควบคุมในเรื่องการรับเงิน การจ่ายเงิน การสะสมเงิน การฝาก หรือการเก็บรักษาเงินให้เป็นไปตามข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์

2. ควบคุมการจัดทำบัญชี และทะเบียนต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้ถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
3. ควบคุมดูแลเก็บรักษาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตลอดจนทรัพย์สินของสหกรณ์ ให้อยู่ในสภาพอันดี และปลอดภัย และพร้อมที่จะให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ทันที
4. เสนอแนะคณะกรรมการดำเนินการในการปรับปรุง หรือแก้ไขการบริหารงานของสหกรณ์
5. ควบคุมดูแลการจัดทำงบดุล รวมทั้งบัญชีกำไรขาดทุน และรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สามัญ
6. พิจารณาการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติ
7. พิจารณา และงบประมาณรายจ่ายประจำปีสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา และเสนอที่ประชุมใหญ่อนุมัติ
8. พิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และการอื่น เพื่อมอบรางวัลประจำปีให้กับฝ่ายบริหาร เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ ตลอดจนขึ้นเงินเดือนประจำปีของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

7) คณะกรรมการกำหนดแผนการผลิตและจำหน่าย

คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการกำหนดแผนการผลิต และจำหน่ายจำนวนไม่เกิน 7 คน โดยให้มีตำแหน่งประธานกรรมการคนหนึ่ง และเลขานุการคนหนึ่ง และให้คณะกรรมการดำเนินการตั้งกรรมการอื่น เป็นกรรมการร่วมอีกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องมีเจ้าหน้าที่งานฟาร์มร่วมคณะอยู่ด้วย

อำนาจหน้าที่

1. ศึกษางานด้านการตลาดให้เข้าใจในกลไกทางการค้า ระบบขั้นตอน วิธีการ ตลอดจนเทคนิคการซื้อการขาย และติดตามความเคลื่อนไหวทางการค้า เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์
2. ตรวจสอบความต้องการของมวลสมาชิกในการให้บริการของสหกรณ์ให้มีการแก้ไขการบริการการจัดการที่ล้ำสมัยของสหกรณ์ และสร้างระบบการ

ทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางการตลาด โดยทั่วไป

3. กำหนดแผนการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อความร่วมมือในการทำงานอันจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป
4. กำหนดแผนการผลิต และแผนการรวบรวมผลผลิต เพื่อสร้างรายได้ให้กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และการขยายธุรกิจของสหกรณ์ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว
5. เป็นผู้ดำเนินการจัดหาตลาด เพื่อจำหน่ายผลผลิต และผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ ให้การดูแล ตรวจสอบ และเร่งรัดหนี้ทางการค้าของสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ปฏิบัติภารกิจของสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง และผูกพัน โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังกล่าวข้างต้น และตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

8) คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์

คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการศึกษา และประชาสัมพันธ์ จำนวนไม่เกิน 5 คน โดยให้มีตำแหน่งเป็นประธานกรรมการคนหนึ่ง และเลขานุการคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ

อำนาจหน้าที่

1. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิกโดยให้การศึกษา และอบรมแก่สมาชิก และผู้ที่สนใจให้ทราบถึงเจตนารมณ์ หลักวิธีการและการบริหารงานของสหกรณ์
2. ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับลักษณะ ประโยชน์ รวมทั้งผลงานของสหกรณ์ให้สมาชิก และบุคคลภายนอกได้รับทราบ
3. ดำเนินการในการหาผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก
4. ให้การศึกษาอบรม และเผยแพร่แก่สมาชิกถึงวิธีการออมทรัพย์ และการจ่ายเงินอย่างรอบคอบ ตลอดจนวิชาการต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ
5. ศึกษา และติดตามข่าวความเคลื่อนไหวด้านการดำเนินงานของสหกรณ์อื่นทั้งใน และนอกประเทศเพื่อนำตัวอย่างที่ดีมาเสนอคณะกรรมการดำเนินการ พิจารณานำมาบริการแก่สมาชิกตามความเหมาะสม

9) ผู้จัดการ

คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม เพื่อแต่งตั้ง หรือจ้างเป็นผู้จัดการของสหกรณ์ ในการจ้างผู้จัดการ สหกรณ์ต้องทำสัญญาจ้างไว้เป็นหลักฐาน และให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกให้มีหลักประกันอัน สมควร

อำนาจหน้าที่

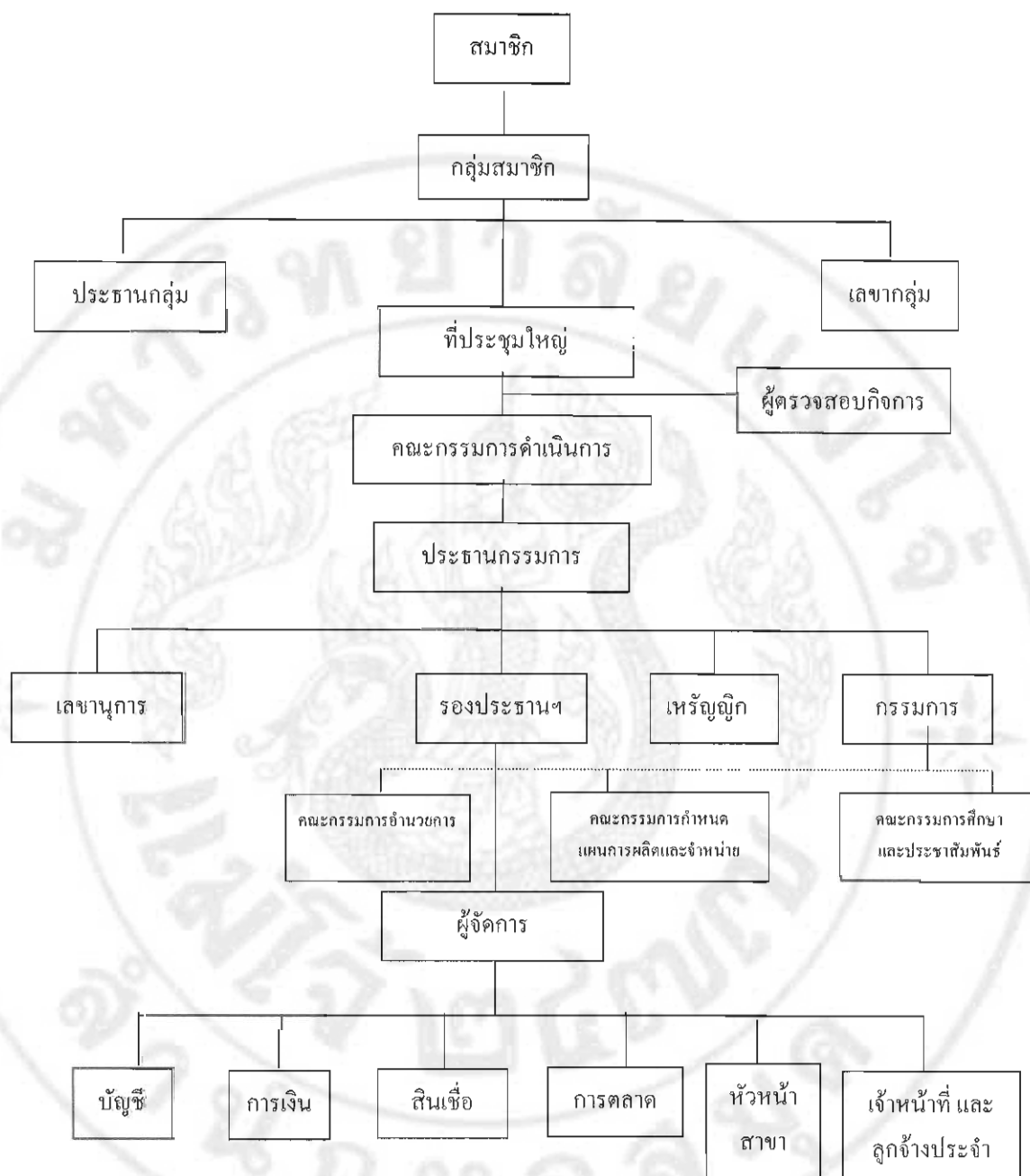
1. ตรวจสอบการสมัครเข้าเป็นสมาชิกให้เป็นการถูกต้อง ตลอดจนเป็นธุระจัดหา ให้ผู้เข้าเป็นสมาชิกลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก และชำระค่าธรรมเนียม แรกเข้ากับค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์
2. ควบคุมให้มีการเก็บเงินค่าหุ้น โอนหุ้น แยกยอดจำนวนหุ้น จ่ายคืนค่าหุ้น และ ชักชวนการถือหุ้นในสหกรณ์
3. รับฝากเงิน จ่ายคืนเงินฝาก และส่งเสริมการรับฝากเงินของสหกรณ์
4. เป็นธุระในการตรวจสอบคำขอกู้ จ่ายเงินกู้ จัดทำเอกสารเกี่ยวกับเงินกู้ให้ เป็นไปตามแบบ และระเบียบของสหกรณ์
5. จัดทำรายละเอียดของสมาชิกรายตัวเกี่ยวกับเงินค่าหุ้น และเงินให้กู้ทุก 6 เดือน พร้อมกับแจ้งให้สมาชิกทราบเป็นรายบุคคล
6. พิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในระเบียบ ของสหกรณ์ รวมถึงกำหนดหน้าที่ และวิธีปฏิบัติงานของบรรดาเจ้าหน้าที่ของ สหกรณ์ ตลอดจนเป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่สหกรณ์เหล่านั้นให้เป็นไป โดยถูกต้องเรียบร้อย
7. เป็นธุระกวาดขันในเรื่องการออกไปรับ เรียกใบรับ หรือจัดให้มีใบสำคัญ เกี่ยวกับการซื้อขาย และการทำธุรกิจต่าง ๆ ของสหกรณ์ รับผิดชอบในการรับ จ่ายเงินของสหกรณ์ให้เป็นการถูกต้อง รวบรวมใบสำคัญ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินไว้โดยครบถ้วน และเก็บรักษาเงินของสหกรณ์ให้เป็นไป ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์
8. รับผิดชอบ และดูแลในการจัดทำบัญชี และทะเบียนต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้ ถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
9. ติดต่อประสานงานกับเลขานุการ ในการนัดเรียกประชุมใหญ่ ประชุม คณะกรรมการดำเนินการ และประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ
10. รับผิดชอบจัดทำงบดุล รวมทั้งบัญชีกำไรขาดทุน และรายงานประจำปี

แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา
เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่อนุมัติ

11. จัดทำแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์เสนอคณะกรรมการพิจารณา
12. จัดทำแผนปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนงานที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่
13. เข้าร่วมประชุม และชี้แจงในการประชุมใหญ่ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ เว้นแต่กรณีซึ่งที่ประชุมนั้น ๆ มิให้เข้าร่วมประชุม
14. ปฏิบัติการเกี่ยวกับงานสารบรรณของสหกรณ์
15. รักษาดวงตราของสหกรณ์ และรับผิดชอบตรวจตราดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของสหกรณ์ ตลอดจนผลิตผลผลิตภัณฑ์ และสินค้าอื่น ๆ ของสหกรณ์ให้อยู่ในสภาพอันดี และปลอดภัย
16. เสนอรายงานกิจการประจำเดือนของสหกรณ์ต่อคณะกรรมการดำเนินการ
17. รักษาเงินสดของสหกรณ์ภายในจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการอนุญาตให้สำรองไว้ใช้จ่ายในกิจการของสหกรณ์ และจากการส่งเงินของสหกรณ์ นอกจากจำนวนดังกล่าวนั้น เข้าฝากตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด
18. ดำเนินการตรวจผลิตผลและสินค้าอื่น ๆ ในตลาดต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักในการพิจารณา ดำเนินกิจการของสหกรณ์กับแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการ และสมาชิกทราบความเคลื่อนไหวของราคาผลิตผล และสินค้านั้น ๆ ด้วย
19. ดูแลที่ดิน สำนักงาน อาคาร อุปกรณ์ และทรัพย์สินอื่นๆของสหกรณ์
20. รับผิดชอบตรวจตราการรับจ่ายเงินทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นการถูกต้อง ตลอดจนรวบรวมใบสำคัญ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินของสหกรณ์ไว้โดยครบถ้วน
21. เป็นธุระในการส่งเสริม เผยแพร่วิชาการเกษตร การผลิต การอุตสาหกรรม หรือการประกอบอาชีพในหมู่สมาชิก การจัดทำบสิณทรัพย์ และหนี้สิน งบรายได้ และค่าใช้จ่ายกับทะเบียนเกษตรกรรมอื่น ๆ สำหรับสมาชิก การศึกษาอบรมทางสหกรณ์ และทางอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในหมู่สมาชิก ตลอดจนการชักจูงการฝากเงินในสหกรณ์

22. เสนอรายการ หรือรายงานของสหกรณ์ต่อทางราชการตามแบบ และ
ระยะเวลาที่ทางราชการกำหนด
23. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการ หรือคณะกรรมการอื่นของ
สหกรณ์มอบหมาย หรือตามที่ควรกระทำ เพื่อให้กิจการในหน้าที่ลุล่วงไป
ด้วย

ภาพ 1 โครงสร้างองค์กรสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

ที่มา: สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

วิธีการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2532) ได้ให้ความหมายของสหกรณ์การเกษตร และกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร ไว้ดังนี้

สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยเกษตรกร มีหน้าที่ในการส่งเสริมการผลิตเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก อันหมายถึง การดำเนินงานของสหกรณ์ในทุกๆ รูปที่เกี่ยวกับการให้สินเชื่อการเกษตร การรับฝากเงิน การจัดหาสินค้า เครื่องมือ และอุปกรณ์การผลิตมาจำหน่ายแก่สมาชิก ตลอดจนการรวบรวมผลผลิตการเกษตรออกจำหน่าย หรือแปรรูปการส่งเสริมการเกษตร และติดตั้งเครื่องสูบน้ำ จัดระบบการส่งน้ำอำนวยความสะดวกใช้น้ำ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกยิ่งขึ้น

สหกรณ์การเกษตรเป็นนิติบุคคล โดยจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. จัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม เพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพ และใช้จ่ายในครอบครัวโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ และเหมาะสม
2. ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ โดยวิธีฝากเงินทั้งฝากประจำ และฝากสะสมทรัพย์
3. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งของอื่น ๆ ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคายุติธรรม
4. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจำหน่ายผลผลิตของสมาชิกให้ได้ราคาดี ไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง โดยวิธีรวบรวมผลผลิตที่สมาชิกผลิตได้ และติดต่อจำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก ๆ ซึ่งทำให้ได้ราคาสูงกว่าสมาชิกจัดการขายกันเอง ทั้งยังเป็นธรรมในด้าน การชั่ง ตวง วัด และคุณภาพ และรวมทั้งการแปรรูปผลผลิตของสมาชิกอีกด้วย
5. ส่งเสริม และเผยแพร่วิชาการเกษตรแผนใหม่แก่สมาชิก ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้บ้าง และได้รับผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น โดยวิธีการแนะนำพันธุ์พืชที่เหมาะสม แนะนำการใช้ปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนเทคนิคในการผลิตด้านเกษตรกรรมที่ทันสมัย

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2532) กล่าวถึง ธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ดังนี้

1. ธุรกิจเกี่ยวกับการเงิน

1.1 การให้เงินกู้แก่สมาชิก โดยมีการแนะนำ และมีการควบคุมการใช้เงินกู้ มีการสอบสวนแผนงานเพาะปลูกของสมาชิก และการใช้เงินกู้ตามแผนงานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1.1 เงินกู้ระยะสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตร สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ

1.1.2 เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรซึ่ง โดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ

1.2 การรับฝากเงินจากสมาชิก เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ สหกรณ์ จะรับฝากเงินจากสมาชิก 2 ประเภท ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ โดยสหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้สมาชิกในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์

2. ธุรกิจการซื้อ การขาย และการแปรรูป

สหกรณ์จะแสวงหาตลาด และพยายามขยายผลผลิตผลการเกษตรของสมาชิกให้ได้ราคาที่เป็นธรรม ทั้งนี้ สหกรณ์จะได้ดำเนินการให้สอดคล้องกันไป ทั้งในการวางแผนการเพาะปลูก และการขาย สำหรับการขายนั้น สหกรณ์จะดำเนินงานตั้งแต่การรวบรวม การเก็บรักษาการคัดคุณภาพ การแปรรูป และการตลาด

2.1 การรวบรวมมี 3 วิธี คือ ซื้อขาด ฝากขาย และการรวมกันขาย หรือ กงสี

2.2 การขาย

2.3 การแปรรูป

3. ธุรกิจการซื้อ หรือการจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาขายแก่สมาชิก

สหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการเพาะปลูกกับสิ่งของที่จำเป็นสำหรับครอบครัวสมาชิก เช่น ข้าวสาร ฯลฯ มาขายแก่สมาชิกโดยวิธีต่อไปนี้

3.1 การจัดหาสหกรณ์จะจัดหามาขายเฉพาะสิ่งของ และจำนวนตามใบสั่งซื้อร่วมกันของสมาชิกเท่านั้น

3.2 การขายปกติสหกรณ์จะขายด้วยเงินสด ซึ่งเป็นวิธีให้สหกรณ์ไม่เสี่ยงกับความเสียหาย และสมาชิกจะซื้อได้ในราคาถูกกว่าการซื้อด้วยเงินเชื่อ

4. ธุรกิจบริการ และบำรุงที่ดิน

สหกรณ์จะติดตั้งเครื่องยนต์สูบน้ำตลอดจนจัดระบบการส่งน้ำ และการระบายน้ำ เพื่อให้การใช้น้ำเกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกอย่างทั่วถึง โดยสหกรณ์จะเรียกเก็บค่าบริการจากสมาชิกตามสมควร เพื่อทดแทนเงินที่สหกรณ์ที่ได้ลงทุนไป

5. การส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตร เป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร เพราะจะช่วยให้การเพาะปลูกของสมาชิกได้ผลดีขึ้น การที่นับว่าการส่งเสริมการเกษตรเป็นธุรกิจหนึ่งของสหกรณ์การเกษตรก็เพราะว่าหากสหกรณ์จะประกอบให้ได้ผลจริงจึง สหกรณ์จำเป็นต้องจ้างนักเกษตรของสหกรณ์เอง แล้วเรียกเก็บค่าบริการเกี่ยวกับการนี้จากสมาชิกเท่าที่จำเป็น การส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์การเกษตรมีดังนี้

5.1 การส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร

5.2 การวางแผนการเพาะปลูก

6. การให้การศึกษอบรม

ความจริงการให้การศึกษอบรมไม่ได้เป็นธุรกิจของสหกรณ์ แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดของสหกรณ์ เพื่อให้การให้การศึกษอบรมอย่างสม่ำเสมอในบรรดาสมาชิก กรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของสหกรณ์ จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องนั้น ๆ ทราบถึง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบตามหลัก และวิธีการของสหกรณ์ จะช่วยให้การประกอบธุรกิจของสหกรณ์ เป็นไปด้วยดี และถูกต้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิตติพร ไชยมั่น (2526) ศึกษาถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของ สหกรณ์การเกษตรวรินทร์ชาราบ จำกัด ผลการศึกษา พบว่า การฝึกอบรม และให้การศึกษแก่สมาชิก กรรมการดำเนินการ และผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ จะมีผลทำให้คณะกรรมการ ดำเนินการ และผู้จัดการ สามารถบริหารงาน และกำหนดนโยบายในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และสมาชิกสหกรณ์ก็จะมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และ ปัจจัยที่สำคัญที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบความสำเร็จ คือ การดำเนินธุรกิจของ ฝ่ายบริหาร และการสนับสนุนธุรกิจของฝ่ายสมาชิกที่มีการประสานงานกันเป็นอย่างดี

ยาใจ ไวยยาบาล (2529) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรที่ประสบความสำเร็จจะระดับสูงในจังหวัดภาคกลาง ผลการศึกษา พบว่า สมาชิก

สหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จสูง มีความรู้ดีในเรื่องหลักการสหกรณ์ รองลงมา คือ เรื่องสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ แต่ยังขาดความรู้ในเรื่องโครงสร้าง และองค์ประชุมของสหกรณ์ สำหรับในด้านทัศนคติที่มีต่อสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จสูง ปรากฏว่ามีทัศนคติดีมาต่อสหกรณ์ในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ รองลงมาคือ ทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ ในการเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น และทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับงานสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จสูง มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการกับสหกรณ์ เป็นจำนวนมากกว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ในการทำธุรกิจกับสหกรณ์

ไพพรรณ สดวกการ (2530) ศึกษาถึง พฤติกรรมการขายยางพาราของสมาชิกที่มีผลสำเร็จต่อการบริการการขายของสหกรณ์การเกษตรย่านตาขาว จำกัด ผลการศึกษา พบว่า แรงจูงใจของสมาชิกในการขายยางให้สหกรณ์ เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ ความซื่อสัตย์ ยุติธรรมของสหกรณ์ ผลประโยชน์พลอยได้ด้านอื่น ความภาคภูมิใจ และสำนึกในหน้าที่ของสมาชิก เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ ราคาที่สหกรณ์รับซื้อ ความเลื่อมใสศรัทธาในหลัก และวิธีการสหกรณ์ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสหกรณ์ ความรวดเร็วในการให้บริการ อธยาชัยไมตรีของพนักงาน เงื่อนไขการชำระเงิน ความสะดวกในการคมนาคมติดต่อ ตามลำดับ

พรศักดิ์ พัชรพจนานกรณ (2530) ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมการเกษตร ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ขายผลผลิตให้สหกรณ์เลย เหตุผลสำคัญของการไม่ขายผลผลิตให้สหกรณ์ คือ ผลิตได้น้อยไม่พอขาย บริการของสหกรณ์ไม่สะดวก มีผลผลิตอื่นที่สหกรณ์ไม่รับซื้อ ตามลำดับ เหตุผลสำคัญของการกู้เงิน คือ ใช้ในการประกอบอาชีพ เหตุผลของการไม่ฝากเงิน คือ ไม่มีเงินเหลือฝาก เหตุผลสำคัญของการไม่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ คือ ระยะทางจากบ้านสมาชิกกับสหกรณ์ห่างไกลกัน ไม่มีสินค้าที่ต้องการ

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา (2531) ศึกษา ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า อาชีพ อายุ ขนาดของเนื้อที่ถือครองระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวนครั้งที่ติดต่อกับสหกรณ์ในรอบปี จำนวนครั้งที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์จำนวนเงินฝากสหกรณ์ จำนวนเงินที่ขายข้าวให้กับสหกรณ์ จำนวนครั้งที่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ในรอบปี จำนวนเงินที่ซื้อสินค้าสหกรณ์ในรอบปี การมีสิ่งอำนวยความสะดวก การเป็นกรรมการสหกรณ์ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม การรู้ถึงประเภทของการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การตื่นตัวต่อบุคคลในวงการสหกรณ์ และการส่งเสริมเผยแพร่การ

สหกรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์

ในการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ร้อยละ 87.60 ของการผันแปรในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ เป็นผลเนื่องมาจากผลรวมของการส่งเสริมเผยแพร่การสหกรณ์ จำนวนครั้งที่ซื้อของสหกรณ์ในรอบปี จำนวนครั้งที่ติดต่อกับสหกรณ์ในรอบปี จำนวนเงินฝากสหกรณ์ จำนวนเงินที่ซื้อสินค้าสหกรณ์ในรอบปี และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ตามลำดับ

ปิยะพร บุญเพ็ญ (2531) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรของสตรีชนบท:ศึกษากกรณีสหกรณ์การเกษตรเมืองสวรรค์ จำกัด ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสตรีตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางตรงในกิจกรรมของสหกรณ์ ในเรื่องการประชุมของสหกรณ์ และการกู้เงินจากสหกรณ์มากกว่าธุรกิจการซื้อ ธุรกิจการขาย และการเข้ารับการอบรมที่สหกรณ์จัดขึ้น ส่วนสตรีตัวอย่างที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางตรงในกิจกรรมของสหกรณ์เกือบทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่องการช่วยแนะนำ หรือการช่วยแนะนำ หรือชักจูงคนในครอบครัวให้เข้ารับการอบรมที่สหกรณ์จัดขึ้น สำหรับบทบาทการมีส่วนร่วมทางอ้อมในกิจกรรมสหกรณ์ของสตรีตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางอ้อมต่อสหกรณ์ในทุกด้าน เช่น การช่วยครอบครัวหารายได้ การตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินครอบครัว การเก็บรายได้ที่เป็นเงินสดของครอบครัว ตลอดจนการดูแลบุตร เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสหกรณ์ ได้แก่ ระดับอายุของสตรีตัวอย่าง การศึกษา และการเป็นสมาชิกของสตรีตัวอย่าง ในขณะที่ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อสหกรณ์ ได้แก่ การศึกษาของสตรีตัวอย่าง และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในสหกรณ์ ได้แก่ ระดับอายุของสตรีตัวอย่าง และการเป็นสมาชิกของสตรีตัวอย่าง

ธานี พิทักษ์ผล (2536) ศึกษา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในภาคเกษตรของไทย ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในภาคเกษตรของไทย ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมใหญ่ของสมาชิก การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการฝากเงินกับสหกรณ์ การทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์ การทำธุรกิจการซื้อกับสหกรณ์ และการชำระหนี้ของสมาชิกให้แก่สหกรณ์

สุวิทย์ ม่วงเกษม (2540) ศึกษา ปัจจัยที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ขนาดเนื้อที่ถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ

สมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ โดยพบว่า สมาชิกที่มีขนาดเนื้อที่ถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรมากจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากกว่าสมาชิกที่มีขนาดเนื้อที่ถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรน้อย และสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมาก จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากกว่าสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกน้อย ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และความรู้ความเข้าใจในหลักการ วิธีการสหกรณ์ พบว่า เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ สำหรับในด้านทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ พบว่า ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบุคคล ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ และทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ จะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ ส่วนทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ แต่ถ้าพิจารณาโดยรวมแล้วจะเห็นได้ว่า ทัศนคติของสมาชิกไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาคสรุป

จากแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้โดยพิจารณาความรู้ความเข้าใจของสมาชิกที่มีต่อผู้นำหลักการ และวิธีการสหกรณ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ หากสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวได้ดีถูกต้องจะทำให้สมาชิกมีทัศนคติที่ดีกับสหกรณ์ และสมาชิกจะเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆของสหกรณ์เอง ในการศึกษาได้แบ่งทัศนคติ และการมีส่วนร่วม ดังนี้

ทัศนคติที่มีต่อสหกรณ์ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พนักงานสหกรณ์ ผู้จัดการ คณะกรรมการ ประธานสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม
2. ด้านการดำเนินงาน คือ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสหกรณ์ ความรวดเร็วในการให้บริการ ความสะดวกในการติดต่อ
3. ด้านระเบียบข้อบังคับ ได้แก่ ปริมาณการถือหุ้น จำนวนการให้กู้ยืม เงื่อนไขการชำระเงิน
4. ด้านประโยชน์ที่สมาชิก และชุมชนได้รับ

การมีส่วนร่วมพิจารณาใน 2 รูปแบบ คือ การร่วมกิจกรรมของสหกรณ์ และการร่วมธุรกิจกับสหกรณ์

1. การร่วมกิจกรรมของสหกรณ์ ได้แก่ การร่วมประชุมใหญ่ การร่วมประชุมกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม การเลือกตั้งประธาน และกรรมการสหกรณ์ การเข้ารับการอบรม
2. การร่วมธุรกิจกับสหกรณ์ ได้แก่ ธุรกิจซื้อ ธุรกิจขาย การออมเงิน การกู้เงิน และการชำระหนี้เงินกู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 2. กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกดังนี้

1. ทัศนคติของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. ทัศนคติของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจสหกรณ์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วม และทัศนคติของสมาชิก ในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตร ปากเกร็ด จำกัด จังหวัดนนทบุรี ในครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานที่ดำเนินการวิจัย คือ สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 128/20 ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,952 คน แบ่งเป็น 20 กลุ่ม 10 ตำบล ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนซึ่งมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากจำนวนประชากรด้วยวิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (Yamane, 1967) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดว่าจะเป็น

ในที่นี้ $N = 1,952$ และ $e = 0.10$

ผลการคำนวณหาจำนวนประชากรที่ต้องการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{1,952}{1 + (1,952)(0.10)^2}$$

$$n = 95.13$$

$$n \approx 95$$

ดังนั้น จึงใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 95 คน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดหาจำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละกลุ่ม โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และในแต่ละชั้นภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2544)

$$F = \frac{nN_i}{N}$$

โดยที่

F = จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

N_i = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม/ชั้น

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

นั่นคือ ในกลุ่มที่ 1 จะได้

$$n = \frac{95 \times 105}{1,952}$$

$$F = 5$$

ดังนั้น สมาชิกสหกรณ์ กลุ่มที่ 1 สุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน (ตาราง 2)

ตาราง 2 จำนวนสมาชิกสหกรณ์ฯ และจำนวนตัวอย่างที่ต้องการสุ่มในแต่ละกลุ่ม

กลุ่มที่	ตำบล	จำนวนสมาชิก	จำนวนตัวอย่าง
1	ตำบล บางตลาด	105	5
2	ตำบลคลองเกลือ	66	3
3	ตำบลบางพุด	160	8
4	ตำบลบางตะไนย์	191	9
5	ตำบลบางพลับ	99	5
6	ตำบลบางพลับ	103	5
7	ตำบลอ้อมเกร็ด	92	5
8	ตำบลคลองพระอุดม	96	5
9	ตำบลคลองข่อย	97	5
10	ตำบลคลองข่อย	90	5
11	ตำบลคลองข่อย	103	5
12	ตำบลคลองข่อย	149	7
13	ตำบลคลองข่อย	28	1

ตาราง 2 (ต่อ)

กลุ่มที่	ตำบล	จำนวนสมาชิก	จำนวนตัวอย่าง
14	ตำบลคลองข่อย	39	2
15	ตำบลท่าอิฐ	171	8
16	ตำบลคลองข่อย	59	3
17	ตำบลท่าอิฐ	52	2
18	ตำบลคลองพระอุดม	55	2
19	ตำบลเกาะเกร็ด	96	5
20	ตำบลปากเกร็ด	101	9
รวม		1,952	95

ที่มา : จากการคำนวณ

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ โดยการอธิบาย เพื่อสร้างความเข้าใจแล้วจึงกรอกแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลครบตามที่ต้องการ

ข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ ปัจจัยที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ และรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลตามแนวของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีทั้งคำถามแบบปลายปิด และคำถามแบบปลายเปิด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ หลักการ วิธีการสหกรณ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 3 ทักษะคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์

ตอนที่ 5 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

การทดสอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดสอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และทฤษฎีที่ใช้ศึกษา
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไข ให้มีความเหมาะสม ถูกต้องตรงตามเนื้อหา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยทดสอบกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ชุดแบบทดสอบ เพื่อนำมาหาความเชื่อมั่นรายข้อ และหาความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของ Cronbach ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right]$$

ซึ่ง α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อ

S_i^2 = คะแนนแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 = คะแนนแปรปรวนทั้งฉบับ

ผลที่ได้จากการทดสอบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ คือ ค่า α เท่ากับ 0.8896 แสดงว่า แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ และมีความเชื่อมั่น

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ใช้วิธีการสัมภาษณ์คำถามแบบปลายปิด และปลายเปิด จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประสานงานโดยตรงกับสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประสานงาน และนัดหมายสมาชิกสหกรณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ตามวัน เวลาที่กำหนด
2. ชี้แจง แนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้สัมภาษณ์ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสอบถามก่อนที่จะออกดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถาม มาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ และลงรหัส เพื่อนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการนำเสนอ และอธิบายข้อมูลทั่วไป

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score; WMS) ใช้ในการอธิบายระดับความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็น ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544)

2.1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรม และธุรกิจของสหกรณ์ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1 = ไม่มีส่วนร่วม

2 = มีส่วนร่วม

การคำนวณคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด คำนวณช่วงของระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{2-1}{2} = 0.50$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงาน และธุรกิจของสหกรณ์ ได้ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2528)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วม

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.00 หมายถึง มีส่วนร่วม

2.2 ทักษะคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ ใช้วิธีการวัดแบบทัศนคติของ Likert แต่ละคำถามให้เลือกตอบได้ 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ระดับความทัศนคติ	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และแจกแจงความถี่แล้ว ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ออกเป็น 5 ระดับ ใช้วิธีคำนวณค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (Weigh Mean Score) (ประคอง กรรณสูต, 2528)

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

เมื่อ WMS = คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ

f_1 = จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่เลือกตอบว่ามากที่สุด

f_2 = จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่เลือกตอบว่ามาก

f_3 = จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่เลือกตอบว่าปานกลาง

f_4 = จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่เลือกตอบว่าน้อย

f_5 = จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่เลือกตอบว่าน้อยที่สุด

TNR = จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาคิดคำนวณน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย (Weight Mean Score :: WMS) โดยมีเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (ประคอง กรรณสูต, 2528) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

3. การทดสอบความเป็นอิสระ (Test of Independence)

การทดสอบความเป็นอิสระ เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว โดยมีสมมติฐาน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2545) ดังนี้

H_0 : ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบความเป็นอิสระ คือ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

$$df = (r-1)(c-1)$$

เมื่อ O_{ij} คือ ความถี่ที่ได้จากการสังเกตในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

E_{ij} คือ ความถี่ที่ควรจะเป็นในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

$$E_{ij} = \frac{n_{i.} \cdot n_{.j}}{N}$$

$n_{i.}$ คือ ความถี่รวมในแถวที่ i

$n_{.j}$ คือ ความถี่รวมในคอลัมน์ที่ j

N คือ ความถี่รวมทั้งหมด

r คือ จำนวนแถว

c คือ จำนวนคอลัมน์

$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c$ คือ ผลรวมของทั้งหมดทุกแถวและทุกคอลัมน์

df คือ ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

การยอมรับ หรือปฏิเสธสมมติฐานโดยนำค่า χ^2 ที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับค่า χ^2 ในตารางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัย และข้อวิจารณ์

การศึกษาการมีส่วนร่วม และทัศนคติของสมาชิกในกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ได้ทำการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม โดยจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 95 ราย ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ หลักการ วิธีการสหกรณ์

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 3 ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการ

มีส่วนร่วมในกิจกรรมและธุรกิจของสหกรณ์

ตอนที่ 6 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงาน

ของสหกรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของสมาชิก ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ และระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์ แสดงในตาราง 3 และตาราง 4 มีรายละเอียด ดังนี้

เพศ

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 95 ราย พบว่าสมาชิกสหกรณ์เป็นเพศชาย ร้อยละ 64.2 และเพศหญิง ร้อยละ 35.8 ตามลำดับ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด มีสมาชิกชายเป็นสองเท่าของสมาชิกหญิง

อายุ

กลุ่มตัวอย่าง มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.8 อายุ 30 - 40 ปี ร้อยละ 22.1 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 21.1 และอายุ 51 - 60 ปี ร้อยละ 20.0 อายุของสมาชิกกลุ่มตัวอย่างสูงสุด 83.0 ปี อายุต่ำสุด 30.0 ปี และอายุเฉลี่ย 50.4 ปี

ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 62.1 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 21.1 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 10.5 ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า ร้อยละ 4.2 และระดับอื่น ๆ ร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

สถานภาพสมรส

กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรส ร้อยละ 88.4 สถานภาพหย่า ร้อยละ 6.3 สถานภาพหม้าย ร้อยละ 4.2 และสถานภาพโสด ร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวน และร้อยละของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
เพศ			
ชาย	61	64.2	
หญิง	34	35.8	
รวม	95	100.0	
อายุ			
30 - 40 ปี	21	22.1	อายุสูงสุด 83.0 ปี
41 - 50 ปี	35	36.8	อายุต่ำสุด 30.0 ปี
51 - 60 ปี	19	20.0	อายุเฉลี่ย 50.4 ปี
60 ปีขึ้นไป	20	21.1	
รวม	95	100.0	

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	59	62.1	
มัธยมศึกษา	20	21.1	
อาชีวศึกษา	10	10.5	
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4	4.2	
อื่น ๆ	2	2.1	
รวม	95	100.0	
สถานภาพ			
สมรส	84	88.4	
โสด	1	1.1	
หย่า	6	6.3	
หม้าย	4	4.2	
รวม	95	100.0	

ระยะเวลาเป็นสมาชิก

กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกสหกรณ์ 1 - 10 ปี ร้อยละ 37.9 ระหว่าง 11 - 20 ปี ร้อยละ 31.6 ระหว่าง 21 - 30 ปี ร้อยละ 20.0 และ 30 ปีขึ้นไป ร้อยละ 10.5 ตามลำดับ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 16.3 ปี เป็นสมาชิกสูงสุด 42.0 ปี และเป็นสมาชิกต่ำสุด 2.0 ปี

ระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์

กลุ่มตัวอย่างมีระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์ 12 กม. ขึ้นไป ร้อยละ 30.5 ระยะทาง 3 - 5 กม. ร้อยละ 29.5 ระยะทาง 9 - 11 กม. ร้อยละ 21.1 และระยะทาง 6 - 8 กม. ร้อยละ 18.9

ตาราง 4 จำนวน และร้อยละของระยะเวลาเป็นสมาชิกสหกรณ์และระยะทางจากบ้านพักถึงสหกรณ์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์			
1 - 10 ปี	36	37.9	ระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 16.3 ปี
11 - 20 ปี	30	31.6	ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสูงสุด 42.0 ปี
21 - 30 ปี	19	20.0	ระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่ำสุด 2.0 ปี
30 ปีขึ้นไป	10	10.5	
รวม	95	100.0	
ระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์			
3 - 5 กิโลเมตร	28	29.5	
6 - 8 กิโลเมตร	18	18.9	
9 - 11 กิโลเมตร	20	21.1	
12 กิโลเมตรขึ้นไป	29	30.5	
รวม	95	100.0	

หมายเหตุ: ในปี พ.ศ. 2482 ได้มีการจัดตั้งเป็นสหกรณ์ประเภทหาทุน จากนั้นได้มีการควบรวมของสหกรณ์หาทุนกับสหกรณ์อื่นในอำเภอปากเกร็ดเป็นสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด ไม่จำกัดสินใช้ ในวันที่ 1 มกราคม 2514 และเปลี่ยนเป็นสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2514

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ หลักการ วิธีการสหกรณ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ แบ่งเป็น ลักษณะผู้นำที่ดี หน้าที่ของ ผู้นำ และนิสัยของผู้นำ ดังแสดงในตาราง 5 ดังนี้

ลักษณะผู้นำที่ดี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าลักษณะผู้นำที่ดี คือ ควรมีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 68.4 รองลงมา มีความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ 15.8 และมีเหตุผลในการตัดสินใจ ร้อยละ 9.5 ส่วนการมีมนุษยสัมพันธ์ น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 6.3 การที่ผู้นำมีลักษณะครบ ทั้ง 4 ลักษณะ จะทำให้สามารถนำพาสหกรณ์ไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน้าที่ของผู้นำ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหน้าที่ของผู้นำ คือ การบริหารงาน คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองลงมา มีการวางแผนปฏิบัติงาน ร้อยละ 21.1 มีการประสานงานเพื่อจุดมุ่งหมาย ร้อยละ 10.5 และมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด ร้อยละ 3.2 การที่ผู้นำปฏิบัติหน้าที่ได้ครบ ทั้ง 4 ด้าน จะทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

นิสัยของผู้นำ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้นำควร มีความจริงใจ คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมา คือ มีความเสียสละร้อยละ 34.8 ส่วนการมีความเชื่อมั่นในตัวเอง ร้อยละ 12.6 มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง และอดทน น้อยที่สุดเพียง ร้อยละ 10.5 การที่ผู้นำมีลักษณะนิสัยครบทั้ง 4 ลักษณะจะสามารถนำพาสหกรณ์ไปสู่ความสำเร็จ และสามารถแก้ไขปัญหาของสมาชิกได้

ตาราง 5 จำนวน และร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะผู้นำที่ดี		
มีความรู้ความสามารถและคุณธรรม	65	68.4
มีความซื่อสัตย์ สุจริต	15	15.8
มีเหตุผลในการตัดสินใจ	9	9.5
มีมนุษยสัมพันธ์	6	6.3
รวม	95	100.0
หน้าที่ของผู้นำ		
การบริหารงาน	62	65.2
การวางแผนปฏิบัติงาน	20	21.1
การประสานงานเพื่อจุดมุ่งหมาย	10	10.5
การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน	3	3.2
รวม	95	100.0
นิสัยของผู้นำ		
กล้าหาญ , เข้มแข็ง , อดทน	10	10.5
มีความจริงใจ	40	42.1
เชื่อมั่นในตนเอง	12	12.6
เสียสละ	33	34.8
รวม	95	100.0

2.2 ความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวหลักการ และวิธีการสหกรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้ (ตาราง 6)

ความหมายสหกรณ์

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า สหกรณ์ คือ องค์กรที่ประชาชนร่วมกัน จัดตั้งขึ้น เพื่อช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คิดเป็นร้อยละ 83.1 รองลงมา มีความเห็นว่าเป็น องค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ร้อยละ 11.6 เป็นองค์กรที่ ประชาชนรวมตัวกันทำธุรกิจ กับบุคคลภายนอก เพื่อกำไรมาแบ่งกัน ร้อยละ 4.2 และเป็นองค์กร ที่เอกชนรวมทุนกันทำธุรกิจ เพื่อหาประโยชน์ร่วมกัน ร้อยละ 1.1 สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปากเกร็ด จำกัด ส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ที่ถูกต้อง มีเพียงส่วนน้อยที่ยังไม่เข้าใจ ความหมายสหกรณ์ กล่าวคือ สหกรณ์ หมายถึง องค์กรที่ประชาชนร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อช่วยเหลือ ตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก โดยร่วมกันกำหนดข้อบังคับสหกรณ์ขึ้นถือใช้ ร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีความกินดี อยู่ดี มีสันติสุข และยื่นขอจดทะเบียน เป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

ผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ คือ สมาชิก คิดเป็นร้อยละ 92.6 รัฐบาล โดยกรม ส่งเสริมสหกรณ์ ร้อยละ 4.2 คณะกรรมการ ร้อยละ 2.1 และผู้จัดการ และพนักงาน ร้อยละ 1.1 ตามลำดับ โดยหลักการแล้ว สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ ส่วนกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีหน้าที่ ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ระเบียบ นายทะเบียน สหกรณ์ ข้อบังคับ และระเบียบสหกรณ์ และคณะกรรมการสหกรณ์ คือ ผู้แทนสมาชิก ที่ได้รับเลือก จากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์ เข้ามาทำหน้าที่บริหารงานสหกรณ์ ตามข้อบังคับ สหกรณ์ โดยกำหนดนโยบายให้ฝ่ายจัดการนำไปปฏิบัติ จะเห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปากเกร็ด จำกัด ส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องว่าตนเองเป็นเจ้าของสหกรณ์ ซึ่งจะ ก่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาสหกรณ์อย่างเต็มที่ เพราะสมาชิกระลึกเสมอว่า เมื่อสหกรณ์ พัฒนาก้าวหน้า คือ ตนเองพัฒนานั่นเอง สำหรับสมาชิกบางส่วนที่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อนสหกรณ์ควร ที่จะมีการส่งเสริมความรู้ให้กับสมาชิกอย่างทั่วถึง เพราะเมื่อสมาชิกเข้าใจถูกต้องแล้ว โดย ธรรมชาติของมนุษย์ย่อมจะช่วยกันดูแลรักษาของ ๆ ตน

ธุรกิจของสหกรณ์

โดยหลักการแล้ว ธุรกิจของสหกรณ์ คือ การให้บริการสมาชิก 4 ด้าน ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้สินเชื่อ ธุรกิจซื้อ และธุรกิจขาย สำหรับสมาชิกที่เข้าใจถูกต้องว่าธุรกิจที่สหกรณ์กระทำต้องประกอบไปด้วย รับฝากเงิน และให้สมาชิกกู้ยืมเงิน รับซื้อผลผลิต จัดหาวัสดุอุปกรณ์มาบริการสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 90.5 ส่วนสมาชิกที่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อนอยู่บ้าง คิดว่าสหกรณ์เป็นเพียงที่รับฝาก และกู้เงินของสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 4.2 แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน ร้อยละ 3.2 และรับฝากเงินจากบุคคลทั่วไป ร้อยละ 2.1 ซึ่งสมาชิกในส่วนน้อยนี้บางรายคุ้นเคยกับการร่วมทำธุรกิจบางประเภทกับสหกรณ์เท่านั้น จึงไม่ทราบรายละเอียด และไม่เคยเข้าร่วมทำธุรกิจประเภทอื่น เช่น ธุรกิจซื้อ และธุรกิจขาย เนื่องจากคุ้นเคยกับการใช้บริการจากภาคเอกชนที่คิดว่าสะดวกมากกว่า

สิทธิในการออกเสียง

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิในการออกเสียงได้คนละ 1 เสียง คิดเป็นร้อยละ 80.0 ออกเสียงตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิก ร้อยละ 13.7 ออกเสียงตามหุ้น ที่ถือในสหกรณ์ ร้อยละ 4.2 และออกเสียงตามปริมาณธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์ ร้อยละ 2.1 ตามลำดับ สหกรณ์ยึดถือการรวมคนเป็นสำคัญ สมาชิกทุกคนมีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมได้หนึ่งคนหนึ่งเสียง ไม่ว่าจะถือหุ้นมาก หรือน้อย ซึ่งแตกต่างจากบริษัทที่ออกเสียงในที่ประชุม โดยถือจำนวนหุ้นในการลงคะแนน ใครถือหุ้นมากมีสิทธิในการออกเสียงมาก สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ร้อยละ 20 มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับสิทธิในการออกเสียง จะมีผลในการลงมติในการดำเนินงานของสหกรณ์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ผู้ถือหุ้นน้อยอาจจะไม่ออกไปใช้สิทธิในที่ประชุมเพราะคิดว่าไม่มีผลต่อมติ นอกจากนี้หากสมาชิกกลุ่มนี้ได้รับการชักจูงให้ออกเสียงในทางที่ไม่ถูกต้องจะมีผลอย่างมากกับการพัฒนาสหกรณ์ ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิของตนเองเป็นสิ่งสำคัญ คณะกรรมการ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ควรให้ความสนใจในการให้ความรู้กับสมาชิก

การออกเสียงแทน

โดยหลักการสหกรณ์ได้กำหนดในข้อบังคับสหกรณ์ ให้ออกเสียงแทนกันไม่ได้ ในกรณีที่สมาชิก ไม่สามารถมาประชุมได้ อาจมอบหมายให้คนอื่น หรือคนในครอบครัวมาร่วมประชุมได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงแทน จากแบบสอบถามทำให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดว่าออกเสียงแทนกันไม่ได้ และออกเสียงแทนกันไม่ได้ โดยแบ่งออกเป็นสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงแทนกันไม่ได้ เพราะข้อบังคับไม่อนุญาต คิดเป็นร้อยละ 30.5 ออกเสียงแทนกันไม่ได้ เพราะผิดหลักสหกรณ์ ร้อยละ 26.3 ออกเสียงแทนกันไม่ได้ ถ้ามีการมอบหมายเป็นหนังสือโดยถูกต้อง ร้อยละ 27.4 และออกเสียงแทนกันได้

ถ้าที่ประชุมนั้นยินยอม ร้อยละ 15.8 จะเห็นว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ร้อยละ 70 ไม่เข้าใจในเรื่องการออกเสียงแทนในแง่หลักการสหกรณ์อย่างกว้าง ๆ สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ เช่น สหกรณ์ คือ องค์กรที่ประชาชนจัดตั้งขึ้นสมาชิกเป็นเจ้าของ แต่ในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการออกเสียงสมาชิกส่วนใหญ่จำนวนไม่น้อยไม่เข้าใจซึ่งมีผลอย่างมากในการพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์ การตรวจสอบสหกรณ์โดยสมาชิก ดังนั้นการให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการออกเสียงของสมาชิกนับว่า เป็นสิ่งสำคัญมาก คณะกรรมการ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง อย่งไรก็ตาม เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ส่วนใหญ่ที่ผ่านมามักให้ความสำคัญในการมาร่วมประชุม และออกเสียงด้วยตนเอง ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ว่าสมาชิกไม่ได้คำนึงถึงหลักการออกเสียงแทน และไม่ได้สนใจจะศึกษากฎระเบียบในข้อนี้

ผลตอบแทนจากกำไร

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าผลตอบแทนจากกำไร ที่สมาชิกจะได้รับจากสหกรณ์ เป็นเงินปันผลตามหุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 92.6 รับเป็นเงินปันผล ร้อยละ 5.2 ได้รับในรูปแบบ เงินโบนัส และรับเป็นเงินเฉลี่ยคืน ร้อยละ 1.1 ตามลำดับ โดยหลักการสหกรณ์เป็นนิติบุคคลที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินธุรกิจ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ให้กับมวลสมาชิก โดยไม่แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน ดังนั้น เมื่อวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ ข้อบังคับได้กำหนดให้นำเงินส่วนเกินจากการทำธุรกิจกับสมาชิก คืนให้กับสมาชิกในรูปของเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์ ส่วนเงินปันผลตามหุ้นนั้น เป็นการให้ในลักษณะผลตอบแทนแก่สมาชิกที่นำเงินมาลงทุนในสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์จะได้นำเงินไปดำเนินธุรกิจช่วยเหลือสมาชิก แต่กฎหมายกำหนดให้ปันผลตามหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 10 ทั้งนี้การจ่ายเงินดังกล่าว คณะกรรมการสหกรณ์ต้องจัดทำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อขออนุมัติก่อน จึงจะจ่ายคืนให้กับสมาชิกได้ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด มีความเข้าใจในเรื่องผลตอบแทนที่ได้รับจากสหกรณ์นำมาเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกตามส่วนการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และเป็นเงินปันผลตามหุ้น อย่งไรก็ตามในส่วน ของเงินปันผลนั้น มีกฎหมายกำหนดไม่เกินร้อยละ 10 และต้องผ่านการอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ก่อน ดังนั้น การอธิบายชี้แจงในรายละเอียดของการจ่ายเงินปันผล เป็นสิ่งสำคัญ กล่าวคือถ้าปันผลมากสหกรณ์ต้องพิจารณาว่ามีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินธุรกิจ แต่ถ้าปันผลน้อยเพราะต้องการนำเงินไปดำเนินธุรกิจอาจทำให้สมาชิกไม่พอใจ ดังนั้น การชี้แจงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และสิ่งที่สหกรณ์จะดำเนินการต่อไปเป็นสิ่งสำคัญ คณะกรรมการต้องชี้แจงให้สมาชิกทราบอย่างละเอียด

เงินปันผล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เงินปันผลที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ ขึ้นอยู่กับปริมาณหุ้นที่สมาชิกถืออยู่ในสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 85.2 ปริมาณธุรกิจที่สมาชิกกระทำกับสหกรณ์ ร้อยละ 9.5 ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ ร้อยละ 4.2 และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ร้อยละ 1.1 ตามลำดับ โดยหลักการ เงินปันผลของสหกรณ์ เป็นการจ่ายตอบแทนน้ำใจให้กับสมาชิกที่นำเงินมาลงทุนในสหกรณ์ ซึ่งจะคิดตามจำนวนหุ้นที่สมาชิกถืออยู่กับสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ การเกษตรปากเกร็ด จำกัด มีความเข้าใจเกี่ยวกับเงินปันผลที่ได้รับถูกต้อง แต่ยังมีสมาชิกบางส่วนประมาณร้อยละ 15 ที่ยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ดังนั้น คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรให้ความรู้ ความเข้าใจแก่สมาชิก เพราะการระดมทุนให้กับสหกรณ์เกิดจากปริมาณการถือหุ้นของสมาชิก เพื่อให้สหกรณ์สามารถนำเงินไปดำเนินธุรกิจช่วยเหลือสมาชิก

เงินเฉลี่ยคืน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่สมาชิก ได้รับจากสหกรณ์ขึ้นอยู่กับปริมาณธุรกิจที่สมาชิกกระทำกับสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 65.2 ปริมาณหุ้นที่สมาชิกถืออยู่ในสหกรณ์ ร้อยละ 27.4 ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ ร้อยละ 4.2 และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ร้อยละ 3.2 โดยหลักการสหกรณ์เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร เมื่อสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์จะนำเงินที่ได้ จากการให้บริการสมาชิก มาคืนให้กับสมาชิก หลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการบริหารงานแล้ว และจะจ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกตามปริมาณธุรกิจที่สมาชิกได้ทำกับสหกรณ์ จะเห็นว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด จำนวนไม่น้อยประมาณร้อยละ 35 มีความเข้าใจเกี่ยวกับเงินเฉลี่ยคืนของสหกรณ์ไม่ถูกต้องนัก ทำให้ปริมาณการทำธุรกิจของสมาชิกกับสหกรณ์มีน้อย ดังนั้น คณะกรรมการและกรมส่งเสริมสหกรณ์ ต้องชี้แจงให้ทราบในรายละเอียดเกี่ยวกับเงินเฉลี่ยคืน ผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของสหกรณ์ และได้ตระหนักเสมอว่าสหกรณ์เป็นสมบัติของสมาชิกการดำเนินงานของสหกรณ์ในทุกเรื่อง เพื่อสมาชิก

คณะกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าคณะกรรมการสหกรณ์ได้มาจาก การเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี คิดเป็นร้อยละ 93.6 การรับสมัครสอบคัดเลือก ร้อยละ 3.2 แต่งตั้งจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ ร้อยละ 2.1 และแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ ร้อยละ 1.1 ตามลำดับ โดยหลักการ สหกรณ์เป็นการรวมคน จึงมีสมาชิกมาก และได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสหกรณ์

ขึ้นมาเป็นผู้แทนสมาชิก เพื่อทำหน้าที่บริหารงานภายใต้ ข้อบังคับสหกรณ์ โดยได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด กว่าร้อยละ 90 มีความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดเลือกคณะกรรมการสหกรณ์ว่ามาจากการเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมส่งเสริมสหกรณ์ต้องให้ความรู้แก่สมาชิกว่าบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการมีความสำคัญในการพัฒนาสหกรณ์ ให้เจริญก้าวหน้า และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ฉะนั้น การคัดเลือกคนดี มีความซื่อสัตย์ และมีคุณธรรม มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำพาให้สหกรณ์ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ตาราง 6 จำนวน และร้อยละของความรู้ความเข้าใจในหลักการ และวิธีการสหกรณ์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความหมายสหกรณ์		
องค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	11	11.6
องค์กรที่ประชาชนรวมตัวกันทำธุรกิจกับบุคคลภายนอกเพื่อหา กำไรมาแบ่งกัน	4	4.2
องค์กรที่ประชาชนร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจช่วยเหลือ ตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	79	83.1
องค์กรที่เอกชนร่วมทุนกันทำธุรกิจเพื่อหาผลประโยชน์ร่วมกัน	1	1.1
รวม	95	100.0
ผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์		
รัฐบาล (กรมส่งเสริมสหกรณ์)	4	4.2
คณะกรรมการ	2	2.1
ผู้จัดการและพนักงาน	1	1.1
สมาชิก	88	92.6
รวม	95	100.0

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจของสหกรณ์		
รับฝากเงินจากบุคคลทั่วไป	2	2.1
รับฝากเงินจากสมาชิกและให้สมาชิกกู้ยืมเงิน รับซื้อผลผลิต จัดหาวัสดุอุปกรณ์	86	90.5
แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน	3	3.2
ให้สมาชิกฝากและกู้ยืมเงิน	4	4.2
รวม	95	100.0
สิทธิในการออกเสียง		
ออกเสียงได้คนละ 1 เสียง	76	80.0
ออกเสียงตามหุ้นที่ถือในสหกรณ์	4	4.2
ออกเสียงตามปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์	2	2.1
ออกเสียงตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิก	13	13.7
รวม	95	100.0
มอบหมายให้คนอื่นออกเสียงแทน		
ได้ ถ้ามีการมอบหมายเป็นหนังสือโดยถูกต้อง	26	27.4
ได้ ถ้าที่ประชุมนั้นยินยอม	15	15.8
ไม่ได้ เพราะผิดหลักสหกรณ์	25	26.3
ไม่ได้ เพราะข้อบังคับไม่อนุญาต	29	30.5
รวม	95	100.0

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผลตอบแทนที่ได้รับจากสหกรณ์		
เป็นเงินปันผลตามหุ้นและเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ	88	92.6
เงินปันผล	5	5.2
เงินเฉลี่ยคืน	1	1.1
เงินโบนัส	1	1.1
รวม	95	100.0
เงินปันผลที่ได้รับขึ้นอยู่กับ		
ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์	4	4.2
ปริมาณหุ้นที่สมาชิกถืออยู่ในสหกรณ์	81	85.2
ปริมาณธุรกิจที่สมาชิกกระทำกับสหกรณ์	9	9.5
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	1	1.1
รวม	95	100.0
เงินเฉลี่ยคืนที่ได้รับขึ้นอยู่กับ		
ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์	4	4.2
ปริมาณหุ้นที่สมาชิกถืออยู่ในสหกรณ์	26	27.4
ปริมาณธุรกิจที่สมาชิกกระทำกับสหกรณ์	62	65.2
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	3	3.2
รวม	95	100.0
ที่มาของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์		
การรับสมัครสอบคัดเลือก	3	3.2
การเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี	89	93.6
แต่งตั้งจากกรมส่งเสริมสหกรณ์	2	2.1
แต่งตั้งจากนายทะเบียน	1	1.1
รวม	95	100.0

2.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ผลการศึกษาแหล่งที่ให้ความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตร และวิธีที่ได้รับความรู้ ในการประกอบอาชีพเกษตร แสดงในตาราง 7 พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตร จากสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 46.3 จากเกษตรอำเภอ ร้อยละ 35.8 จากที่อื่น ๆ เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่น ร้อยละ 15.8 และจากหน่วยงานเอกชน ร้อยละ 2.1 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่ ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตร สมาชิกได้รับความรู้ โดยวิธีอบรม คิดเป็นร้อยละ 73.6 วิธีอื่น ๆ เช่น เพื่อนบ้านญาติ ร้อยละ 11.6 ข่าวสารตามสื่อต่างๆ และการสาธิต ร้อยละ 7.4ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด มีการดำเนินการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรแก่สมาชิกได้ดีพอสมควรแต่ยังไม่มากนัก คิดเป็นเพียงร้อยละ 46 เท่านั้น ดังนั้น สหกรณ์ฯ ควรดำเนินการให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่สมาชิกให้มากกว่าที่ดำเนินการอยู่ โดยอาศัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ให้เข้ามาดำเนินการช่วยเหลือฝึกอบรมแนะนำแก่สมาชิก

ตาราง 7 จำนวน และร้อยละของแหล่งที่ให้ความรู้ และวิธีที่ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งให้ความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตร		
สหกรณ์	44	46.3
เกษตรอำเภอ	34	35.8
หน่วยงานเอกชน	2	2.1
อื่น ๆ	15	15.8
รวม	95	100.0
วิธีที่ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตร		
ข่าวสารตามสื่อต่างๆ	7	7.4
อบรม	70	73.6
สาธิต	7	7.4
อื่น ๆ	11	11.6
รวม	95	100.0

ข้อมูลข่าวสารแบ่งออกเป็น ข้อมูลราคาผลิตผล และข้อมูลราคาวัสดุและเคมีภัณฑ์ แหล่งที่ให้ข้อมูลแสดงในตาราง 8

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ได้รับข้อมูลราคาผลิตผลจากร้านค้าเอกชน คิดเป็นร้อยละ 36.8 จากสื่อแขนงต่าง ๆ ร้อยละ 34.8 จากสหกรณ์ และโรงสี ร้อยละ 16.8 และจากแหล่งอื่น ๆ เช่น เพื่อนบ้าน ญาติ ร้อยละ 11.6 ตามลำดับ

ส่วนข้อมูลราคาวัสดุ และเคมีภัณฑ์การเกษตร สมาชิกได้รับจากร้านค้าเอกชน คิดเป็นร้อยละ 72.6 จากสหกรณ์ ร้อยละ 11.6 จากสื่อแขนงต่าง ๆ ร้อยละ 8.4 และจากแหล่งอื่น ๆ เช่น เพื่อนบ้านญาติ ร้อยละ 7.4 ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ยังดำเนินงานในการให้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องราคาผลิตผล ราคาวัสดุ และราคาเคมีภัณฑ์ แก่สมาชิกได้ไม่คืบหน้า ยังไม่ทั่วถึง ดังนั้น สหกรณ์ฯ ควรเพิ่มแนวทางในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก เช่น แจกแผ่นพับ ไปปลิว บอกผู้นำชุมชนให้ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก นอกจากนี้ ข้อมูลข่าวสารต้องมีความทันสมัยตลอดเวลา

ตาราง 8 จำนวน และร้อยละของแหล่งที่ให้ข้อมูลราคาผลิตผล ราคาวัสดุ และเคมีภัณฑ์การเกษตร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งที่ให้ข้อมูลราคาผลิตผล		
สื่อแขนงต่าง ๆ	33	34.8
สหกรณ์และโรงสี	16	16.8
ร้านค้าเอกชน	35	36.8
อื่น ๆ	11	11.6
รวม	95	100.0
แหล่งที่ให้ข้อมูลราคาวัสดุ และเคมีภัณฑ์การเกษตร		
สื่อแขนงต่าง ๆ	8	8.4
สหกรณ์	11	11.6
ร้านค้าเอกชน	69	72.6
อื่น ๆ	7	7.4
รวม	95	100.0

2.4 การประชาสัมพันธ์

ผลการศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ พิจารณาผู้ให้คำแนะนำแก่สมาชิก เมื่อมาติดต่อ สหกรณ์ ผู้ให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการกู้ยืม ราคาสินค้าประเภทปุ๋ย เคมีภัณฑ์การเกษตร และการฝากเงิน กับสหกรณ์ วิธีการณรงค์ให้สมาชิกถือหุ้น และฝากเงินเพิ่ม และสื่อที่ใช้ แสดงในตาราง 9 และ ตาราง 10

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ได้รับคำแนะนำ เมื่อมาติดต่อกับ สหกรณ์จาก พนักงานสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 77.9 คณะกรรมการ และผู้จัดการร้อยละ 10.5 และเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

ผู้ให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการกู้ยืม สมาชิกได้รับคำแนะนำจากประธานกลุ่มร้อยละ 56.8 พนักงานสินเชื่อร้อยละ 35.8 ผู้จัดการร้อยละ 4.2 และประธานสหกรณ์ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

ผู้ให้คำชี้แจงเกี่ยวกับราคาสินค้า ประเภทปุ๋ย และเคมีภัณฑ์เกษตร สมาชิกได้รับคำแนะนำ จากพนักงานการตลาด คิดเป็นร้อยละ 94.6 ประธานสหกรณ์ ร้อยละ 3.2 พนักงานการเงิน และ ผู้จัดการร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

ผู้ให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการฝากเงินกับสหกรณ์ สมาชิกได้รับคำแนะนำจาก ประธานกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40.0 จากผู้จัดการ ร้อยละ 31.6 จากเจ้าหน้าที่การเงิน ร้อยละ 25.2 และจากเพื่อน สมาชิก ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป การประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ประธานกลุ่มมี บทบาทในการประชาสัมพันธ์ ในเรื่องเกี่ยวกับการกู้ยืม และการฝากเงินสหกรณ์ คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ยังมีบทบาทน้อย ดังนั้น ควรมีการปรับปรุงบทบาท และหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ สหกรณ์ให้เข้าถึงสมาชิกมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยอาจมีการจัดประชุมชี้แจงให้สมาชิกทราบ ในพื้นที่ หรือในชุมชนเป็นการสัญจรอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 9 จำนวน และร้อยละของผู้ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสหกรณ์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่ให้คำแนะนำเมื่อมาติดต่อสหกรณ์		
คณะกรรมการ	10	10.5
พนักงานสหกรณ์	74	77.9
ผู้จัดการ	10	10.5
เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	1	1.1
รวม	95	100.0
ผู้ให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการกู้ยืม		
พนักงานสินเชื่อ	34	35.8
ผู้จัดการ	4	4.2
ประธานกลุ่ม	54	56.8
ประธานสหกรณ์	3	3.2
รวม	95	100.0
ผู้ให้คำชี้แจงเกี่ยวกับราคาสินค้า		
พนักงานการตลาด	90	94.6
ประธานสหกรณ์	3	3.2
พนักงานการเงิน	1	1.1
ผู้จัดการ	1	1.1
รวม	95	100.0
ผู้ให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการฝากเงินกับสหกรณ์		
ผู้จัดการ	30	31.6
เจ้าหน้าที่การเงิน	24	25.2
ประธานกลุ่ม	38	40.0
เพื่อนสมาชิก	3	3.2
รวม	95	100.0

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด มีวิธีการณรงค์เพื่อให้สมาชิก ถือหุ้น หรือฝากเงินเพิ่ม โดยการประกาศในที่ประชุมกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 81.1 บอกกล่าว ให้สมาชิกทราบ เมื่อมาติดต่อสหกรณ์ ร้อยละ 8.4 ประกาศในที่ประชุมใหญ่ ร้อยละ 6.3 และประกาศในที่ประชุมกรรมการ ประจำเดือน ร้อยละ 4.2 ตามลำดับ

สื่อที่สหกรณ์ใช้ เพื่อการประชาสัมพันธ์ คือ มีการแจ้งในที่ประชุมกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 66.3 ใช้จดหมายแผ่นพับ ร้อยละ 28.4 จัดกิจกรรม และนิทรรศการ ร้อยละ 4.2 และการโฆษณาในสื่อต่าง ๆ ร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ใช้วิธีการณรงค์ และสื่อที่ใช้ โดยการประกาศ และแจ้งให้สมาชิกทราบในที่ประชุมกลุ่ม ซึ่งเป็นวิธีการประชาสัมพันธ์ที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ในการประกาศ และแจ้งให้สมาชิกทราบ สหกรณ์ควรให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจร่วมกัน ควรอธิบายรายละเอียด ประโยชน์ ข้อดี ข้อเสีย ให้สมาชิกทราบ เช่น การถือนหุ้น การเพิ่มเงินฝาก เป็นต้น

ตาราง 10 จำนวน และร้อยละของวิธีการณรงค์ให้สมาชิกถือนหุ้น และฝากเงินเพิ่ม และสื่อที่สหกรณ์ใช้ เพื่อการประชาสัมพันธ์

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการณรงค์			
	ประกาศในที่ประชุมกลุ่ม	77	81.1
	ประกาศในที่ประชุมกรรมการประจำเดือน	4	4.2
	ประกาศในที่ประชุมใหญ่	6	6.3
	บอกกล่าวขณะที่สมาชิกมาติดต่อสหกรณ์	8	8.4
	รวม	95	100.0
สื่อที่ใช้			
	การแจ้งในที่ประชุมกลุ่ม	63	66.3
	โฆษณาในสื่อ ต่าง ๆ	1	1.1
	จัดกิจกรรมและนิทรรศการ	4	4.2
	จดหมาย แผ่นพับ	27	28.4
	รวม	95	100.0

ตอนที่ 3 ทักษะของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์

ผลการศึกษาทักษะของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ แบ่งทักษะออกเป็น 4 ด้าน คือ ทักษะของสมาชิกที่มีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ทักษะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ทักษะของสมาชิกที่มีต่อระเบียบหรือข้อกำหนดของสหกรณ์ และทักษะของสมาชิกที่มีต่อผลประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

ทักษะของสมาชิกที่มีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ (ตาราง 11 ภาพ 3)

1. สมาชิกมีทัศนคติต่อพนักงานสหกรณ์ที่ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 48.4 มากร้อยละ 17.9 มากที่สุดร้อยละ 16.8 น้อยร้อยละ 15.8 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.1 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.337 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.974 แสดงว่า สมาชิกพอใจพนักงานในระดับปานกลาง สหกรณ์ควรมีการพัฒนาเกี่ยวกับบุคลากรที่จะให้บริการกับสมาชิกให้ดี เพื่อให้สมาชิกเกิดการประทับใจในการมาใช้บริการ และต้องการมาใช้บริการมากยิ่งขึ้นรวมทั้งยังจะนำความประทับใจนี้ไปช่วยเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีผลทำให้ผู้ที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกต้องการเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นอีกด้วย

2. ทักษะที่มีต่อความรู้ความสามารถของผู้จัดการสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 43.2 มีทัศนคติต่อผู้จัดการสหกรณ์ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ มากร้อยละ 34.7 มากที่สุดร้อยละ 14.7 น้อยร้อยละ 6.3 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.558 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.859 แสดงว่า สมาชิกพอใจผู้จัดการสหกรณ์ในระดับมาก ผู้จัดการสหกรณ์ คือ ผู้ที่จะนำพาสหกรณ์ไปสู่ความสำเร็จ และสามารถแก้ไขปัญหาของสมาชิกได้ ดังนั้นในการบริหาร และจัดการ ผู้จัดการสหกรณ์ควรมีลักษณะของผู้นำที่ดี มีความรู้ความสามารถ และมีความจริงใจที่จะเข้ามาบริหารด้วยความสุจริต

3. ทักษะต่อคณะกรรมการในการใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความสำนึกรับผิดชอบสมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางร้อยละ 47.4 มากร้อยละ 28.4 มากที่สุดร้อยละ 16.8 น้อยร้อยละ 5.3 และน้อยที่สุดร้อยละ 2.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.526 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.909 แสดงว่าสมาชิกพอใจคณะกรรมการในระดับมาก ซึ่งตามหลักการแล้วคณะกรรมการ คือ ตัวแทนของสมาชิก โดยสมาชิกส่วนใหญ่เลือกเข้ามา เพื่อให้ปฏิบัติงานแทนสมาชิกทั้งหมด แม้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่จะมอบความไว้วางใจให้กับคณะกรรมการแล้ว สมาชิกก็ยังคงหวังที่จะเห็นความสำนึกของคณะกรรมการที่ใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่ถูกต้อง

4. ทักษะคติที่สมาชิกศรัทธาต่อประธานสหกรณ์ สมาชิกมีทัศนคติระดับมากร้อยละ 37.8 ปานกลางร้อยละ 33.7 มากที่สุดร้อยละ 24.2 น้อยร้อยละ 3.2 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.811 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.879 แสดงว่า สมาชิกมีความศรัทธาต่อประธานสหกรณ์ในระดับมาก ซึ่ง ประธานสหกรณ์ คือ ผู้ที่สมาชิกมีความศรัทธาเชื่อถือ และไว้วางใจรวมทั้งเป็นศูนย์รวมจิตใจของเหล่าบรรดาสมาชิก ประธานจะเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือ ดูแล ให้สมาชิกมีความอยู่ดีกินดีขึ้น โดยได้รับการคัดเลือกมาจากที่ประชุมใหญ่

5. ทักษะคติต่อความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สมาชิกมีทัศนคติระดับมากร้อยละ 36.8 ปานกลางร้อยละ 32.6 มากที่สุดร้อยละ 24.2 น้อยร้อยละ 5.3 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.779 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.913 แสดงว่า สมาชิกพอใจเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในระดับมาก แม้ว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นข้าราชการ ซึ่งไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลประโยชน์ของสหกรณ์นั้น แต่มีส่วนที่จะให้คำแนะนำที่ดีกับสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เดินไปในแนวทางที่ถูกต้อง หากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่สนใจดูแลสหกรณ์ อาจเกิดความผิดพลาดในการพัฒนาได้

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ทักษะคติของสมาชิกที่มีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.602 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ โดยผู้ที่สมาชิกพึงพอใจเป็นอันดับแรก คือ ประธานสหกรณ์ รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ คณะกรรมการสหกรณ์ และพนักงานสหกรณ์ ตามลำดับ ซึ่งผู้เกี่ยวข้อง 4 อันดับแรก สมาชิกมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก มีเพียงทัศนคติต่อพนักงานสหกรณ์เท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดจะมีความสำคัญต่อสหกรณ์ไม่น้อยไปกว่ากัน แต่สหกรณ์จะดำรงอยู่ได้ก็เพราะสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ และสมาชิกจะพึงพอใจมาใช้บริการก็เนื่องมาจากการได้รับบริการที่ดีจากพนักงานนั่นเอง ดังนั้น จากผลการวิจัยในจุดนี้ควรแนะนำให้สหกรณ์จัดอบรม หรือส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับพนักงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริการที่ดีขึ้น

ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ (ตาราง 12 ภาพ 4)

1. ความมั่นใจเกี่ยวกับเงินลงทุนถือหุ้น และฝากเงิน สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางร้อยละ 36.8 มากร้อยละ 30.5 มากที่สุดร้อยละ 26.4 น้อยร้อยละ 4.2 และน้อยที่สุดร้อยละ 2.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.747 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.967 แสดงว่าสมาชิกมั่นใจว่าสหกรณ์จะดำเนินงาน เพื่อให้เงินทุนถือหุ้นปลอดภัยอยู่ในระดับมาก เพราะสหกรณ์ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยสมาชิก มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในหมู่

สมาชิกตามหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด มีความมั่นใจในการลงทุน เนื่องจากผลการดำเนินงานของสหกรณ์เจริญก้าวหน้ามาโดยตลอด

2. ความรวดเร็วในการรับบริการจากสหกรณ์ สมาชิกมีทัศนคติระดับระดับปานกลางร้อยละ 57.9 น้อยร้อยละ 17.9 มากร้อยละ 14.7 มากที่สุดร้อยละ 7.4 และน้อยที่สุดร้อยละ 2.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.047 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.841 แสดงว่า สมาชิกพอใจในการมารับบริการที่รวดเร็วอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลของความพอใจในตัวแทนพนักงานที่ให้บริการ ซึ่งสมาชิกยังไม่ได้รับความรวดเร็ว เมื่อมารับบริการ อาจเนื่องมาจากพนักงานยังไม่มีประสิทธิภาพในการบริการดีพอ

3. การได้รับความสะดวก เมื่อมาติดต่อสหกรณ์ สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางร้อยละ 52.6 น้อยร้อยละ 17.9 มากที่สุดร้อยละ 13.7 มากร้อยละ 10.5 และน้อยที่สุดร้อยละ 5.3 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.095 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.022 แสดงว่าสมาชิกพอใจในความสะดวกเมื่อมารับบริการอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก สมาชิกส่วนใหญ่มีที่อาศัยห่างไกลจากสหกรณ์พอสมควร การเดินทางมารับบริการจึงไม่สะดวกเท่าที่ควร

ทัศนคติของสมาชิกที่มีการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยสรุป พิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.305 พบว่า สมาชิกมีความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจุดที่สหกรณ์ควรมีการพิจารณาแก้ไข คือ ความรวดเร็ว และความสะดวกในการติดต่อกับสหกรณ์ เช่น การจัดรถบริการเคลื่อนที่ไปตามแหล่งที่พักอาศัยของสมาชิก เพื่อสมาชิกจะได้ไม่ต้องกังวลกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับบริการถึงที่ทำการสหกรณ์

ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ (ตาราง 13 ภาพ 5)

1. ความเหมาะสมของปริมาณการถือหุ้น สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางร้อยละ 53.7 น้อยร้อยละ 36.8 มากและมากที่สุดร้อยละ 4.2 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.737 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.747 แสดงว่า สมาชิกพอใจในปริมาณการถือหุ้นอยู่ในระดับปานกลาง ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด จะประกอบไปด้วยปริมาณการถือหุ้นประจำปี และการถือหุ้นตามส่วนแบ่งเงินกู้ตามที่สหกรณ์กำหนด การถือหุ้น ก็เพื่อให้สหกรณ์มีเงินทุนในการบริการให้กับสมาชิกที่มีความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ถือเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้น สหกรณ์ควรประชาสัมพันธ์ ให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการถือหุ้นในสหกรณ์ ตามหลักการ และอุดมการณ์ของสหกรณ์ เพราะถ้าสหกรณ์มีเงินทุนเรือนหุ้นมาก สะท้อนให้เห็นถึงความมั่นคงในการดำเนินงาน และความภาคภูมิใจของสมาชิก อย่างไรก็ตามสมาชิกที่กู้เงินต้องถือหุ้นเพิ่มถือเป็นการ

บังคับไม่ได้เป็นความสมัครใจของสมาชิก ดังนั้น ย่อมจะมีสมาชิกบางส่วนที่ไม่พึงพอใจ เนื่องจากการกู้เงินก็เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ผู้กู้ยืมต้องการเงินกู้เต็มจำนวนที่ขอกู้ การหักเงินบางส่วนไปถือหุ้นเพิ่มอาจมีเงินเหลือไม่เพียงพอต่อความต้องการ

2. จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืม สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางร้อยละ 42.0 มากร้อยละ 31.6 น้อยร้อยละ 13.7 มากที่สุดร้อยละ 11.6 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.389 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.903 แสดงว่าสมาชิกพอใจในความเพียงพอของเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ความพอใจในจำนวนเงินกู้มีไม่มากนัก ดังนั้น สหกรณ์ควรเพิ่มจำนวนเงินให้สมาชิกกู้ยืม อย่างไรก็ตาม จำนวนเงินที่ให้กู้ได้นั้นขึ้นกับ การบริหารงานสหกรณ์ในเรื่องการระดมทุน ในรูปของหุ้นและเงินฝาก จึงเป็นปัจจัยสำคัญ เพื่อให้สหกรณ์นำมาแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อน ด้านเงินทุนของสมาชิก ในการปล่อยเงินกู้สหกรณ์ควรตรวจสอบแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิก และหลักประกันให้ถูกต้อง ตามระเบียบ ทั้งนี้สหกรณ์ควรตรวจสอบสภาพพื้นที่ในการทำการเกษตรของสมาชิกว่า เหมาะสม กับพืช หรือสัตว์ที่จะลงทุนก่อนให้สินเชื่อ เพราะถ้าไม่เหมาะสมจะทำให้สมาชิกเป็นหนี้สินซ้ำซาก หรืออาจจัดหาสมาชิกที่ประสบความสำเร็จ ในการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ ไว้คอยให้คำปรึกษา ปัญหาของสมาชิก

3. ความเหมาะสมของกฎระเบียบในการชำระเงินกู้ สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางร้อยละ 51.6 มากร้อยละ 27.4 น้อยร้อยละ 10.5 มากที่สุดร้อยละ 8.4 และน้อยที่สุดร้อยละ 2.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.295 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.849 แสดงว่าสมาชิกพอใจในกฎระเบียบในการชำระเงินกู้ของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ในการปล่อยเงินกู้สหกรณ์ควรตรวจสอบแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิกแล้วนำมา ตรวจสอบความเป็นไปได้ของการชำระคืน ให้ตรงกับระเบียบการชำระเงินกู้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหนี้เสีย หรือการค้างชำระ

4. ความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ สมาชิกมีทัศนคติระดับมากร้อยละ 42.0 ปานกลางและมากที่สุดร้อยละ 27.4 น้อยร้อยละ 2.1 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.926 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.854 แสดงว่าสมาชิกพอใจในความอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์กำหนดอยู่ในระดับมาก ในการกำหนดดอกเบี้ยเงินกู้ควรกำหนดให้สอดคล้องกับภาวะดอกเบี้ยของแหล่งเงินทุนภายนอก เพื่อช่วยเหลือสมาชิกตามอุดมการณ์สหกรณ์

ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ โดยสรุป พิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.337 แสดงว่า สมาชิกมีความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ยเท่านั้นที่สมาชิกมีทัศนคติในระดับมาก ส่วนปริมาณการถือหุ้น จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืม และกฎระเบียบในการชำระเงินกู้ ที่สมาชิกมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสหกรณ์ควรที่จะมีการปรับปรุงใน 3 อย่างนี้ให้เหมาะสมกับความต้องการของสมาชิก

ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อผลประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ (ตาราง 14 ภาพ 6)

1. ผลประโยชน์ที่สหกรณ์มอบให้สมาชิก สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางร้อยละ 41.10 มากร้อยละ 33.7 มากที่สุดร้อยละ 18.9 น้อยที่สุดร้อยละ 4.2 และน้อยร้อยละ 2.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.611 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.960 แสดงว่า สมาชิกพอใจในผลประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลประโยชน์อาจรวมถึงผลประโยชน์ที่ออกมาในรูปแบบตัวเงิน เช่น เงินปันผล และเฉลี่ยกัน และผลประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน คือ การได้รับการดูแลเอาใจใส่จากสหกรณ์ และสวัสดิการ หรือความอยู่ดีกินดีขึ้น

2. สาธารณประโยชน์ที่สหกรณ์มอบให้ชุมชน สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางร้อยละ 32.6 มากร้อยละ 30.6 มากที่สุดร้อยละ 20.0 น้อยร้อยละ 14.7 และน้อยที่สุดร้อยละ 2.1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.516 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.040 แสดงว่า สมาชิกพอใจเกี่ยวกับการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของสหกรณ์ที่มีต่อชุมชนของสมาชิกอยู่ในระดับมาก การที่สหกรณ์ดูแลและช่วยเหลือสมาชิกของสหกรณ์แล้ว หากยังมีผลประกอบการที่ดีทางสหกรณ์ก็ควรให้ความเอื้อเฟื้อกับบุคคลทั่วไปในชุมชนด้วย ซึ่งการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์นี้ จะมีผลพลอยได้ในการช่วยประชาสัมพันธ์ให้สหกรณ์เป็นที่รู้จัก และยอมรับจากชุมชนด้วยการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาจทำได้โดยการให้ทุนการศึกษา การจัดเข้าค่ายเยาวชน จัดทำบุญทอดผ้าป่า หรือทอดกฐินตามฤดูกาล หรือการเข้าร่วมสืบสานประเพณีตามที่ชุมชนนั้นจัด

ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.564 จัดอยู่ในระดับมาก ซึ่งสมาชิกมีทัศนคติที่ดีทั้งประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ และสาธารณประโยชน์

สรุปทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

กล่าวโดยสรุป จากทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ทั้ง 4 ด้าน นั้น พบว่า สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ ด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ และสุดท้ายด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยหลักทั่วไปบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็น ประธาน คณะกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่สมาชิกมีคาดหวังจะให้เข้ามาช่วยเหลือให้สหกรณ์มีการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า และมั่นคง ดังนั้น สมาชิกจึงมีความเชื่อถือ และศรัทธาบุคคลดังกล่าวที่จะนำพาพวกตนได้ แม้ว่าการดำเนินงานอาจจะยังไม่ดีที่สุดเท่าที่สมาชิกต้องการ แต่สมาชิกก็เชื่อว่าบุคคลเหล่านั้นสามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้

ตาราง 11 จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ทัศนคติของ สมาชิกที่มีต่อ สหกรณ์	ระดับทัศนคติ						ค่าคะแนน เฉลี่ย	S.D.	อัน ดับ	ความ หมาย
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด	รวม				
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง										
พนักงาน	1	15	46	17	16	95	3.337	0.974	5	ปาน กลาง
	(1.1)	(15.8)	(48.4)	(17.9)	(16.8)	(100.0)				
ผู้จัดการ	1	6	41	33	14	95	3.558	0.859	3	มาก
	(1.1)	(6.3)	(43.2)	(34.7)	(14.7)	(100.0)				
คณะกรรมการ	2	5	45	27	16	95	3.526	0.909	4	มาก
	(2.1)	(5.3)	(47.4)	(28.4)	(16.8)	(100.0)				
ประธาน	1	3	32	36	23	95	3.811	0.879	1	มาก
	(1.1)	(3.2)	(33.7)	(37.8)	(24.2)	(100.0)				
เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์	1	5	31	35	23	95	3.779	0.913	2	มาก
	(1.1)	(5.3)	(32.6)	(36.8)	(24.2)	(100.0)				
เฉลี่ย							3.602	0.907	มาก	

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตาราง 12 จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับทัศนคติของสมาชิก
ที่มีต่อสหกรณ์ ด้านการดำเนินงาน

ทัศนคติของ สมาชิกที่มีต่อ สหกรณ์	ระดับทัศนคติ						ค่า		อันดับ	ความ หมาย
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	คะแนน เฉลี่ย	S.D.		
ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์										
ความมั่นใจในเงิน ลงทุนและถือหุ้น	2 (2.1)	4 (4.2)	35 (36.8)	29 (30.5)	25 (26.4)	95 (100.0)	3.747	0.967	1	มาก
ความรวดเร็วใน การรับบริการ	2 (2.1)	17 (17.9)	55 (57.9)	14 (14.7)	7 (7.4)	95 (100.0)	3.074	0.841	3	ปานกลาง
ความสะดวกเมื่อมา ติดต่อสหกรณ์	5 (5.3)	17 (17.9)	50 (52.6)	10 (10.5)	13 (13.7)	95 (100.0)	3.095	1.022	2	ปานกลาง
เฉลี่ย							3.305	0.943		ปานกลาง

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ที่มา: จากการคำนวณ

ตาราง 13 จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ ด้านระเบียบข้อบังคับ

ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์	ระดับทัศนคติ						ค่า		อันดับ	ความหมาย
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	คะแนนเฉลี่ย	S.D.		
ด้านระเบียบของสหกรณ์										
ปริมาณการถือหุ้น	1	35	51	4	4	95	2.737	0.747	4	ปานกลาง
	(1.1)	(36.8)	(53.7)	(4.2)	(4.2)	(100.0)				
จำนวนเงินให้กู้ยืม	1	13	40	30	11	95	3.389	0.903	2	ปานกลาง
	(1.1)	(13.7)	(42.0)	(31.6)	(11.6)	(100.0)				
การชำระคืนเงินกู้	2	10	49	26	8	95	3.295	0.849	3	ปานกลาง
	(2.1)	(10.5)	(51.6)	(27.4)	(8.4)	(100.0)				
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	1	2	26	40	26	95	3.926	0.854	1	มาก
	(1.1)	(2.1)	(27.4)	(42.0)	(27.4)	(100.0)				
เฉลี่ย							3.337	0.838		ปานกลาง

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

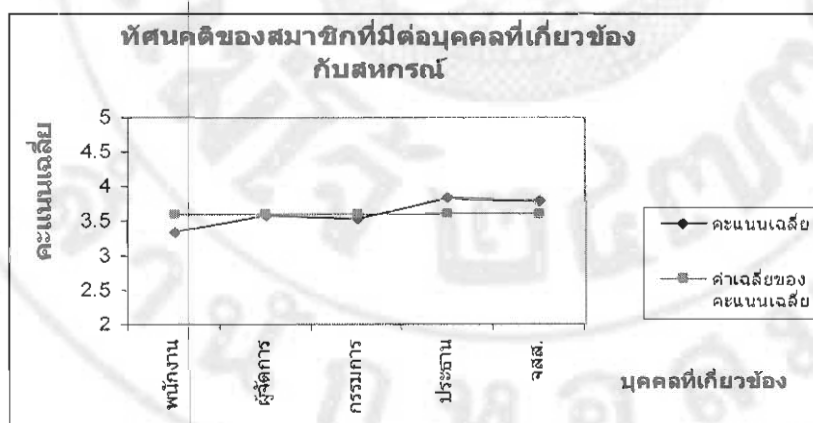
ที่มา: จากการคำนวณ

ตาราง 14 จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ

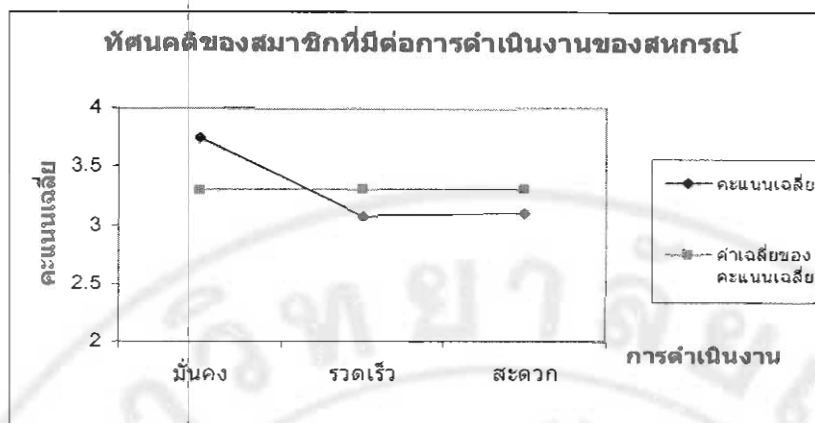
ทัศนคติของสมาชิกที่มี ต่อสหกรณ์	ระดับทัศนคติ						ค่า			ความ หมาย
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	คะแนน	S.D.	อันดับ	
							เฉลี่ย			
ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ										
สวัสดิการของสมาชิก	4	2	39	32	18	95	3.611	0.960	1	มาก
	(4.2)	(2.1)	(41.1)	(33.7)	(18.9)	(100.0)				
การบำเพ็ญสาธารณะ ประโยชน์	2	14	31	29	19	95	3.516	1.040	2	มาก
	(2.1)	(14.7)	(32.6)	(30.6)	(20.0)	(100.0)				
เฉลี่ย							3.564	1.000		มาก

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

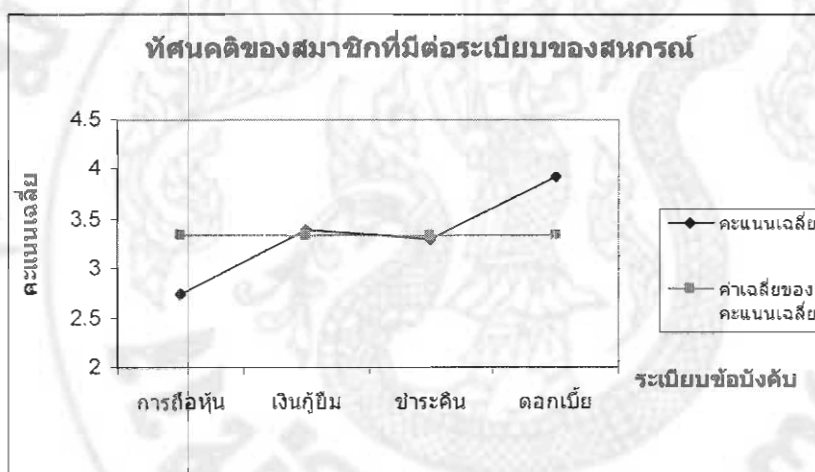
ที่มา: จากการคำนวณ

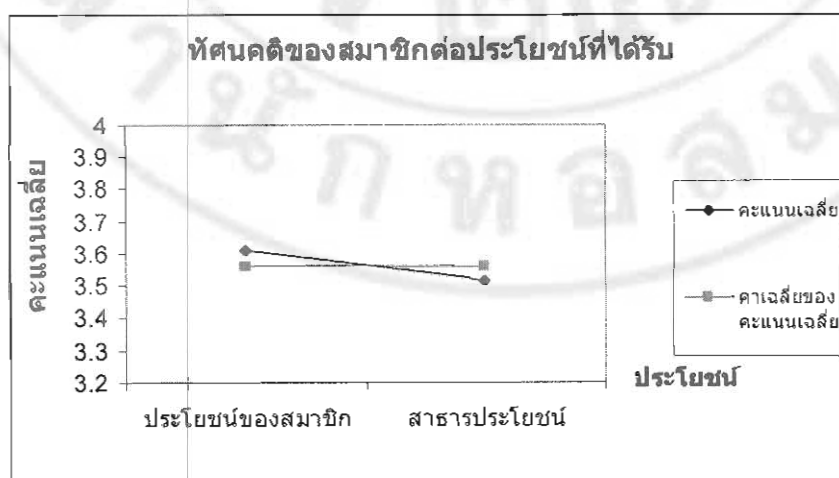
ภาพ 3 ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์

ภาพ 4 ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ภาพ 5 ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์

ภาพ 6 ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 2 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ และการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ หมายถึง กิจกรรมที่สหกรณ์จัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้าไปร่วมในงานนั้น ๆ ประกอบไปด้วย (ตาราง 15 และภาพ 7)

1. การเข้าร่วมในการประชุมใหญ่ สมาชิกเข้าร่วมร้อยละ 92.6 และไม่เข้าร่วม ร้อยละ 7.4 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.926 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.263 แสดงว่า สมาชิกให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมใหญ่ เพราะในการประชุมใหญ่จะมีการชี้แจงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ จากคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ ซึ่งสมาชิกสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ เพื่อนำมาพิจารณาในการอนุมัติจัดสรรกำไรสุทธิเป็นเงินโบนัสกรรมการ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปีว่าสอดคล้องกับความต้องการหรือไม่ หรือเสนอตัดค่าใช้จ่ายบางตัวที่สูงเกินความจำเป็น เป็นต้น อีกทั้งสมาชิกยังใช้สิทธิในการเลือกคณะกรรมการสหกรณ์ ที่มีความจริงใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ เข้ามาบริหารงานสหกรณ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2. การเข้าร่วมประชุมกลุ่ม พบว่า สมาชิกเข้าร่วมประชุมกลุ่ม ร้อยละ 86.3 และไม่เข้าร่วม ร้อยละ 13.7 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.863 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.482 แสดงว่า สมาชิกให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมกลุ่ม เพราะในการประชุมกลุ่มจะมีการให้ความรู้ ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ของสมาชิก รวมทั้งมีการชี้แจงถึงความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ ของสหกรณ์ ให้สมาชิกทราบ และสมาชิกได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของสมาชิก เพื่อให้ประธานกลุ่มนำเสนอ ที่ประชุมคณะกรรมการ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาลงและจัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก

3. การเลือกตั้งในสหกรณ์ พบว่า สมาชิกเข้าร่วมเลือกตั้ง ร้อยละ 86.3 และไม่เข้าร่วม ร้อยละ 13.7 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.863 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.458 แสดงว่า สมาชิกให้ความสำคัญในการเลือกตั้ง เพราะการเลือกตั้งผู้นำสหกรณ์ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความจริงใจ ในการพัฒนาสหกรณ์ จะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกได้

4. การส่งเสริม และเผยแพร่สหกรณ์ พบว่า สมาชิกช่วยส่งเสริม และเผยแพร่ร้อยละ 82.1 ไม่ช่วยร้อยละ 17.9 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.821 ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 0.492 แสดงว่า สมาชิกให้ความสำคัญกับสหกรณ์ และช่วยกันเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ซึ่งอาจหมายถึงการกระจายข่าวให้เพื่อนสมาชิกทราบ

5. การศึกษาอบรม เมื่อสหกรณ์จัดให้มีการอบรม หรือสาธิต ให้ความรู้ต่าง ๆ สมาชิกได้เข้าร่วมอบรมร้อยละ 70.5 และไม่ได้เข้าร่วม ร้อยละ 29.5 ค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.705 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.443 แสดงว่า สมาชิกส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมอบรม แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมนั้น ไม่ได้หมายความว่าสมาชิกไม่ได้ให้ความสนใจ แต่อาจหมายถึงสมาชิกยังไม่มีโอกาสได้เข้าร่วม ซึ่งทางสหกรณ์ควรจัดให้มีการถ่ายทอดความรู้ จัดอบรม หรือสาธิตให้กับสมาชิกกระจายไปอย่างทั่วถึง

6. การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 62.1 มีเพียงร้อยละ 37.9 ที่กล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย สมาชิกแสดงความคิดเห็นเท่ากับ 1.379 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.437 ดังนั้น สหกรณ์ควรชี้แจงให้สมาชิกเข้าใจถึงบทบาท และหน้าที่ของสมาชิก ที่ต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การนำเสนอปัญหาเพื่อร่วมกันคิดวิเคราะห์ หาแนวทางแก้ไขปัญหา ทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมของมวลสมาชิก เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีความเป็นอยู่ที่ดี ตามหลักของการช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมถึงต้องชี้แจงให้สมาชิกตระหนักถึงความเป็นเจ้าของสหกรณ์ เพื่อร่วมกันพัฒนาปรับปรุงให้การดำเนินงานของสหกรณ์ ประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อสหกรณ์ดำเนินงานประสบความสำเร็จ ซึ่งจะส่งผล ถึงชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกจะดีขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์

การมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจของสหกรณ์ จากวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิก ดังนั้น ธุรกิจของสหกรณ์จึงดำเนิน เพื่อสมาชิกเช่นกัน การมีส่วนร่วมในธุรกิจสหกรณ์นับเป็นเรื่องสำคัญ สมาชิกเข้าร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์ดังนี้ (ตาราง 16 และภาพ 8)

1. การถือหุ้นเพิ่ม สมาชิกจะมีการเข้าร่วมถือหุ้นเพิ่ม ร้อยละ 92.6 และไม่เข้าร่วม ร้อยละ 7.4 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.926 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.263 แสดงว่า สมาชิกให้ความสำคัญกับการถือหุ้นเพิ่มเป็นอย่างมาก ซึ่งการถือหุ้นเพิ่มจะมีทั้งการถือหุ้นเพิ่มด้วยสัดส่วนของการกู้เงินกับสหกรณ์ และถือหุ้นเพิ่มด้วยความสมัครใจ สำหรับผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมถือหุ้นเพิ่มอาจจะเนื่องมาจากไม่ได้กู้เงินจากสหกรณ์ และไม่ทราบถึงประโยชน์ที่แท้จริงจากการถือหุ้นสหกรณ์ควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการถือหุ้นจะสามารถทำให้สมาชิกสมัครใจเข้ามาถือหุ้นเพิ่ม

2. การกู้เงินสหกรณ์ พบว่า สมาชิกกู้เงินสหกรณ์ ร้อยละ 74.7 และไม่เข้าร่วม ร้อยละ 25.3 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.747 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.437 แสดงว่า สมาชิกให้ความสำคัญในการกู้เงิน เพราะสหกรณ์สามารถให้บริการเงินกู้กับสมาชิกในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ สมาชิกได้รับผลตอบแทนเป็นเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้กระทำกับสหกรณ์

3. การชำระคืนเงินกู้ให้กับสหกรณ์ พบว่า สมาชิกมีการชำระเงินกู้ร้อยละ 70.5 และไม่ได้ชำระคืน ร้อยละ 29.5 ค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.705 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.458 แสดงว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีการชำระคืนเงินกู้ให้กับสหกรณ์ สำหรับผู้ที่ไม่ได้ชำระคืน อาจรวมถึงผู้ที่ไม่ได้กู้เงินกับสหกรณ์ หากพิจารณาจากผู้กู้เงินจากสหกรณ์แล้วจะพบว่าจะมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ไม่ได้ชำระคืน

4. การออมเงิน พบว่า สมาชิกเข้าร่วมฝากเงิน ร้อยละ 64.2 และไม่เข้าร่วม ร้อยละ 35.8 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.642 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.482 แสดงว่าสมาชิกให้ความสำคัญในการฝากเงิน เพราะการฝากเงินเป็นการออมทรัพย์ และเป็นการระดมทุนของสหกรณ์ อย่างไรก็ดี สหกรณ์ควรจัดโครงการออมทรัพย์ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการออมเงิน เพราะจะส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคของสมาชิก และครอบครัวให้รู้จักการใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น

5. การซื้อสินค้าสหกรณ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ซื้อสินค้าสหกรณ์ ร้อยละ 60.0 มีเพียงร้อยละ 40.0 ที่ซื้อสินค้าของสหกรณ์ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.400 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.492 ดังนั้น สหกรณ์ควรพัฒนาธุรกิจซื้อ โดยสำรวจความต้องการสินค้า และปัจจัยการผลิต จัดหาให้ทันความต้องการ จัดให้มีการณรงค์ให้สมาชิกมาทำธุรกิจกับสหกรณ์ โดยจัดทำแผ่นปลิวแจกให้สมาชิกทราบถึงชนิดและราคาสินค้า ในกรณีที่กลุ่มสมาชิกอยู่ห่างไกลจากสำนักงานสหกรณ์ อาจทำได้โดยรวบรวมใบสั่งซื้อสินค้าของสมาชิกภายในกลุ่ม แล้วสหกรณ์นำสินค้าไปส่งที่กลุ่มเป็นครั้งคราว หรือจัดให้มีหน่วยจำหน่ายสินค้าที่กลุ่มสมาชิก โดยให้มีผู้รับผิดชอบ จ่ายค่าตอบแทนให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของยอดจำหน่ายสินค้า จัดรางวัลให้กับผู้มียอดขายสูงสุด โดยการเชื่อมโยงธุรกิจสินค้ากับธุรกิจซื้อ

6. การขายผลิตผลให้สหกรณ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ขายผลิตผลให้สหกรณ์ ร้อยละ 73.7 และเข้าร่วม ร้อยละ 26.3 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยสมาชิกเข้าร่วมเท่ากับ 1.263 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.443 ดังนั้น สหกรณ์ควรพัฒนาธุรกิจขาย โดยประชุมชี้แจงให้สมาชิกทราบถึงประโยชน์ในการจำหน่ายผลิตผลผ่านสหกรณ์ สำรวจความต้องการสินค้าเกษตรว่า ตลาดมีความต้องการผลิตผลชนิดใด ปริมาณเท่าใด ต้องการเมื่อใด คุณภาพอย่างไร ราคาเท่าใด ผลิตผลบาง

ชนิดถ้าได้บริษัทที่มีความมั่นคง ประกันราคาให้ก็ยังดี นอกจากนี้ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง กลุ่มการผลิต จัดอบรม ความรู้ทางวิชาการด้านการผลิต และการตลาด ทำการวางแผนการผลิต กำหนดเนื้อที่การผลิต การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว ปริมาณผลิตผลที่คาดว่าจะรวบรวมได้ การคัดขนาด การจัดมาตรฐาน การบรรจุ การขนส่ง และการจำหน่าย ให้สินค้าออกเบียดำกับสมาชิกที่เข้าโครงการ กำหนดจตุรรวบรวม จัดบริการข่าวสารการตลาดและราคา และแนวโน้มของพืช และสัตว์ที่ทำการส่งเสริม ให้สมาชิกทราบ ให้ทันเวลา และต่อเนื่อง จัดเตรียมสถานที่เก็บ เครื่องชั่ง ยานพาหนะให้พร้อม ติดต่อช่องทางการตลาดจำหน่ายผลิตผลเพิ่ม เช่น สถานที่ต่าง ๆ โรงแรม เรือนจำ ค่ายทหาร โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย และจำหน่ายตรงแก่ผู้บริโภค

สรุปการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปทุมธานี จำกัด

กล่าวโดยสรุป ในการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ เมื่อพิจารณา ค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ที่คะแนน 1.760 สำหรับธุรกิจของสหกรณ์ สมาชิกให้ความสนใจเข้าร่วมที่คะแนนเฉลี่ย 1.614 กล่าวได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสนใจเข้าร่วมในกิจกรรมมากกว่าการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์เพียงเล็กน้อย สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเข้ามามีส่วนร่วม มีเพียงสมาชิกบางส่วนไม่ให้ความสำคัญ ไม่เคยเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ หรือเข้าร่วมเพียงบางเรื่องเท่านั้น ดังนั้น สหกรณ์ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้สมาชิกทราบถึงกิจกรรมของสหกรณ์ อย่างทั่วถึง วิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สหกรณ์ควรใช้แผ่นพับ ใบปลิว ไปสเตอร์ เสียงตามสาย เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์แนะนำ เป็นต้น โดยเฉพาะในกิจกรรมที่สมาชิกให้ความร่วมมือน้อย ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น การซื้อสินค้า และการขายผลิตผลให้สหกรณ์ เป็นต้น

ตาราง 15 จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับในรูปแบบกิจกรรม
ของสหกรณ์ที่สมาชิกเข้าร่วม

การมีส่วนร่วมของสมาชิก	ระดับการมีส่วนร่วม		รวม	ค่า	S.D.	อันดับ	ความหมาย
	เข้าร่วม	ไม่เข้าร่วม		คะแนนเฉลี่ย			
รูปแบบการร่วมกิจกรรม							
การร่วมประชุมใหญ่	88	7	95	1.926	0.263	1	เข้าร่วม
	(92.6)	(7.4)	(100.0)				
การร่วมประชุมกลุ่ม	82	13	95	1.863	0.482	2	เข้าร่วม
	(86.3)	(13.7)	(100.0)				
การเลือกตั้งในสหกรณ์	82	13	95	1.863	0.458	3	เข้าร่วม
	(86.3)	(13.7)	(100.0)				
ส่งเสริมและเผยแพร่	78	17	95	1.821	0.492	4	เข้าร่วม
	(82.1)	(17.9)	(100.0)				
การเข้าศึกษาอบรม	67	28	95	1.705	0.443	5	เข้าร่วม
	(70.5)	(29.5)	(100.0)				
การแสดงความคิดเห็น	36	59	95	1.379	0.437	6	ไม่เข้าร่วม
	(37.9)	(62.1)	(100.0)				
เฉลี่ย				1.76	0.429	เข้าร่วม	

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

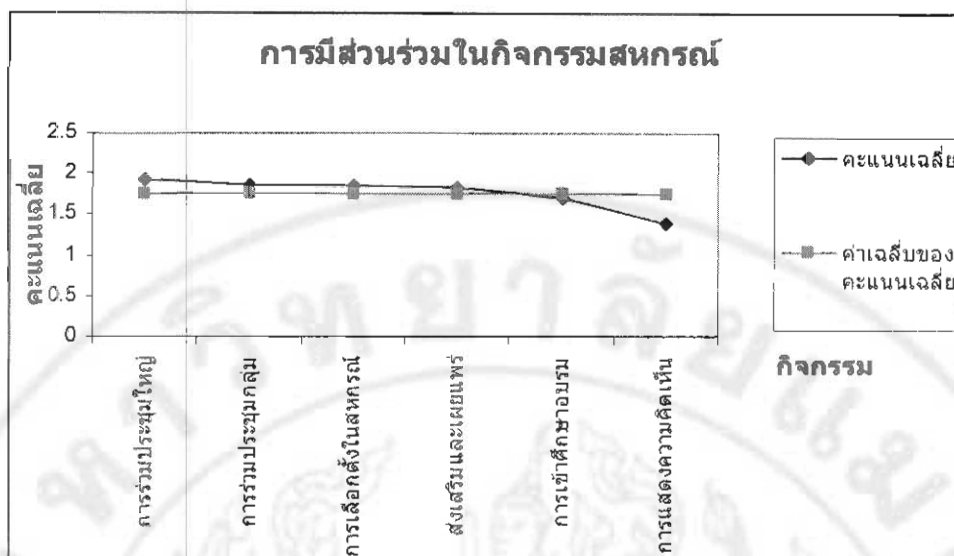
ที่มา: จากการคำนวณ

ตาราง 16 จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับในรูปแบบธุรกิจของ
สหกรณ์ที่สมาชิกเข้าร่วม

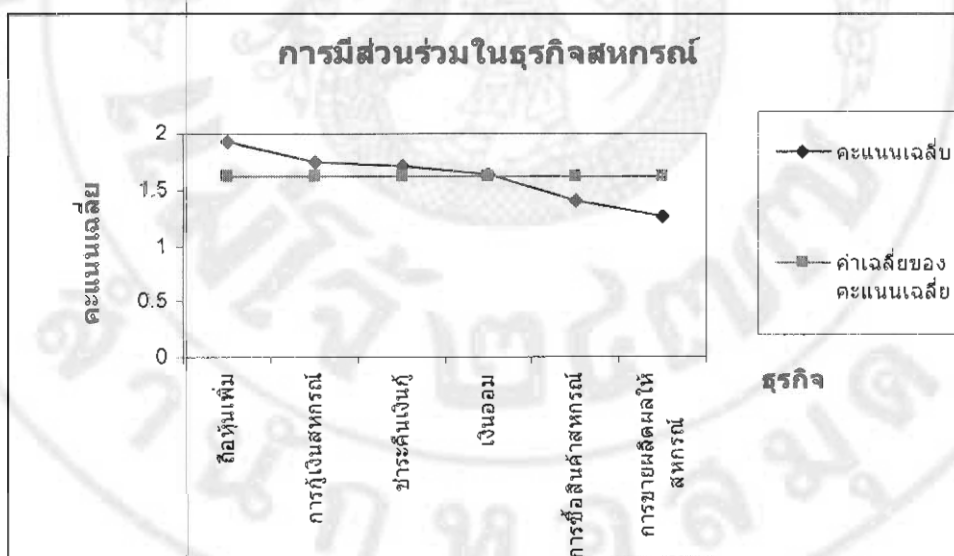
การมีส่วนร่วมของสมาชิก	ระดับการมีส่วนร่วม			ค่าคะแนน		อันดับ	ความหมาย
	เข้าร่วม	ไม่เข้าร่วม	รวม	เฉลี่ย	S.D.		
รูปแบบการร่วมธุรกิจ							
ถือหุ้นเพิ่ม	88 (92.6)	7 (7.4)	95 (100.0)	1.926	0.263	1	เข้าร่วม
การกู้เงินสหกรณ์	71 (74.7)	24 (25.3)	95 (100.0)	1.747	0.437	2	เข้าร่วม
ชำระคืนเงินกู้	67 (70.5)	28 (29.5)	95 (100.0)	1.705	0.458	3	เข้าร่วม
เงินออม	61 (64.2)	34 (35.8)	95 (100.0)	1.642	0.482	4	เข้าร่วม
การซื้อสินค้าสหกรณ์	38 (40.0)	57 (60.0)	95 (100.0)	1.400	0.492	5	ไม่เข้าร่วม
การขายผลิตผลให้สหกรณ์	25 (26.3)	70 (73.7)	95 (100.0)	1.263	0.443	6	ไม่เข้าร่วม
เฉลี่ย				1.614	0.429		เข้าร่วม

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาพ 7 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของสหกรณ์

ภาพ 8 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจของสหกรณ์

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และธุรกิจของสหกรณ์

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์

ผลการวิเคราะห์พบว่า (ตาราง 27)

1. ทัศนคติของสมาชิกด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ จากการคำนวณ มีค่า χ^2 เท่ากับ 34.635 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางเท่ากับ 7.815 พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ กล่าวคือ สมาชิกที่มีทัศนคติด้านบุคคลแตกต่างกัน ทำให้มีการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์แตกต่างกัน โดยที่สมาชิกที่มีทัศนคติด้านบุคคลสูง จะมีการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์สูงด้วยเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามสมาชิกที่มีทัศนคติด้านบุคคลต่ำจะมีการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ค่อนข้างน้อย สมาชิกที่มีทัศนคติด้านบุคคลน้อยทั้งหมด ไม่เข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ในขณะที่สมาชิกที่มีทัศนคติในระดับมาก และมากที่สุด เข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ร้อยละ 94 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

2. ทัศนคติของสมาชิกด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ จากการคำนวณมีค่า χ^2 เท่ากับ 29.646 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางเท่ากับ 9.488 พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ กล่าวคือ สมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานของสหกรณ์แตกต่างกัน ทำให้มีการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์แตกต่างกัน โดยที่สมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานของสหกรณ์สูง จะมีการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์สูงด้วยเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามสมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ต่ำจะมีการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ค่อนข้างน้อย สมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานน้อยที่สุดทั้งหมด ไม่เข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ในขณะที่สมาชิกที่มีทัศนคติในระดับมาก และมากที่สุดทั้งหมด เข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ร้อยละ 100

3. ทัศนคติของสมาชิกด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ จากการคำนวณมีค่า χ^2 เท่ากับ 8.211 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า χ^2 ในตารางเท่ากับ 9.488 พบว่า สมาชิกที่มีทัศนคติด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์

4. ทัศนคติของสมาชิกด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ จากการคำนวณมีค่า χ^2 เท่ากับ 13.620 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางเท่ากับ 9.488 พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ กล่าวคือ สมาชิกที่มีทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์แตกต่างกัน ทำ

ให้มีการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์แตกต่างกัน โดยที่สมาชิกที่มีทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์สูง จะมีการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์สูงด้วยเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามสมาชิกที่มีทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ต่ำ จะมีการเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ค่อนข้างน้อย สมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานน้อยที่สุดทั้งหมด ไม่เข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ในขณะที่สมาชิกที่มีทัศนคติในระดับมาก และมากที่สุด เข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ร้อยละ 89 และ 90 ตามลำดับ

กล่าวได้ว่าทัศนคติของสมาชิกในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ และด้านผลประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เป็นสหกรณ์ที่ประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่งซึ่งเกิดจากความร่วมมือของสมาชิก ในการเข้าร่วมประชุมใหญ่ ประชุมกลุ่ม การเลือกตั้ง การส่งเสริมและเผยแพร่ การเข้าศึกษาอบรม และการแสดงความคิดเห็น อย่างไรก็ตาม จากทฤษฎีที่ว่าทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นสหกรณ์ควรที่จะรักษาทัศนคติของสมาชิกที่ดีของสมาชิกไว้

ตาราง 17 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์

รายการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			χ^2	χ^2	ความหมาย
	รวม	ไม่รวม	รวม	คำนวณ	ตาราง	
ทัศนคติด้านบุคคล				34.635	7.815	sig
น้อยที่สุด	-	-	-			
น้อย	-	6 (100)	6			
ปานกลาง	25 (76)	8 (24)	33			
มาก	44 (94)	3 (6)	47			
มากที่สุด	9 (100)	-	9			
รวม	78 (82)	17 (18)	95 (100)			

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			χ^2	χ^2	ความหมาย
	ร่วม	ไม่ร่วม	รวม	คำนวณ	ตาราง	
ทัศนคติด้านการดำเนินงาน				29.646	9.488	sig
น้อยที่สุด	-	3 (100)	3			
น้อย	4 (44)	5 (56)	9			
ปานกลาง	41 (82)	9 (18)	50			
มาก	20 (100)	-	20			
มากที่สุด	13 (100)	-	13			
รวม	78 (82)	17 (18)	95 (100)			
ทัศนคติด้านระเบียบข้อบังคับ				8.221	9.488	non sig
น้อยที่สุด	-	1 (100)	1			
น้อย	5 (63)	3 (37)	8			
ปานกลาง	33 (83)	7 (17)	40			
มาก	34 (85)	6 (15)	40			
มากที่สุด	6 (100)	-	6			
รวม	78 (82)	17 (18)	95 (100)			
ทัศนคติด้านประโยชน์				13.620	9.488	sig
น้อยที่สุด	-	2 (100)	2			
น้อย	8 (67)	4 (33)	12			
ปานกลาง	18 (78)	5 (22)	23			
มาก	33 (89)	4 (11)	37			
มากที่สุด	19 (90)	2 (10)	21			
รวม	78 (82)	17 (18)	95 (100)			

ที่มา: จากการคำนวณ

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์

ผลการวิเคราะห์พบว่า (ตาราง 18)

1. ทัศนคติของสมาชิกด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ จากการคำนวณ มีค่า χ^2 เท่ากับ 25.526 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางเท่ากับ 7.815 พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ กล่าวคือ สมาชิกที่มีทัศนคติด้านบุคคลแตกต่างกัน ทำให้มีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์แตกต่างกัน โดยที่สมาชิกที่มีทัศนคติด้านบุคคลสูงจะมีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์สูงด้วยเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามสมาชิกที่มีทัศนคติด้านบุคคลต่ำ จะมีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ค่อนข้างน้อย สมาชิกที่มีทัศนคติด้านบุคคลน้อยทั้งหมด ไม่เข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ ในขณะที่สมาชิกที่มีทัศนคติในระดับมาก และมากที่สุด เข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ร้อยละ 81 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

2. ทัศนคติของสมาชิกด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ จากการคำนวณมีค่า χ^2 เท่ากับ 18.986 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางเท่ากับ 9.488 พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ กล่าวคือ สมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานของสหกรณ์แตกต่างกัน ทำให้มีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์แตกต่างกัน โดยที่สมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานของสหกรณ์สูง จะมีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์สูงด้วยเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามสมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ต่ำ จะมีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ค่อนข้างน้อย สมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานน้อยที่สุดทั้งหมด ไม่เข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ ในขณะที่สมาชิกที่มีทัศนคติในระดับมาก และมากที่สุด เข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ร้อยละ 80 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

3. ทัศนคติของสมาชิกด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ จากการคำนวณมีค่า χ^2 เท่ากับ 26.842 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางเท่ากับ 9.488 พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ กล่าวคือ สมาชิกที่มีทัศนคติด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์แตกต่างกัน ทำให้มีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์แตกต่างกัน โดยที่สมาชิกที่มีทัศนคติด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์สูง จะมีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์สูงด้วยเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามสมาชิกที่มีทัศนคติด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ต่ำ จะมีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ค่อนข้างน้อย สมาชิกที่มีทัศนคติด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์น้อยที่สุดทั้งหมด ไม่เข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ ในขณะที่สมาชิกที่มีทัศนคติในระดับมาก และมากที่สุด เข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ร้อยละ 88 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

4. ทัศนคติของสมาชิกด้านผลประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ จากการคำนวณมีค่า χ^2 เท่ากับ 23.414 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางเท่ากับ 9.488 พบว่า มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

ในธุรกิจของสหกรณ์ กล่าวคือ สมาชิกที่มีทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์แตกต่างกัน ทำให้มีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์แตกต่างกัน โดยที่สมาชิกที่มีทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์สูง จะมีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์สูงด้วยเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามสมาชิกที่มีทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ต่ำ จะมีการเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ค่อนข้างน้อย สมาชิกที่มีทัศนคติด้านการดำเนินงานน้อยที่สุดทั้งหมด ไม่เข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ ในขณะที่สมาชิกที่มีทัศนคติในระดับมาก และมากที่สุด เข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ร้อยละ 73 และ 90 ตามลำดับ

กล่าวได้ว่าทัศนคติของสมาชิกทั้ง 4 ด้าน คือ ทัศนคติด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ และด้านผลประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ ล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ การถือหุ้นเพิ่ม การกู้เงิน การชำระคืน การออม การซื้อสินค้า และการขายผลิตผลให้แก่สหกรณ์ แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัดให้ความสำคัญกับสหกรณ์ และมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ จึงทำให้สมาชิกให้ความร่วมมือในธุรกิจของสหกรณ์ มีผลทำให้สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตามจากความสัมพันธ์นี้ หากสหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินธุรกิจจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก ดังนั้น สหกรณ์ควรมีการรักษา หรือพัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจให้ดีขึ้นจะทำให้สมาชิกยังมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ต่อไป

ตาราง 18 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์

รายการ	การมีส่วนร่วมในธุรกิจ			χ^2	χ^2	ความหมาย
	รวม	ไม่รวม	รวม	คำนวณ	ตาราง	
ทัศนคติด้านบุคคล				25.526	7.815	sig
น้อยที่สุด	-	-	-			
น้อย	-	6 (100)	6			
ปานกลาง	16 (48)	17 (52)	33			
มาก	38 (81)	9 (19)	47			
มากที่สุด	9 (100)	-	9			
			95			
รวม	63 (66)	32 (34)	(100)			

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	การมีส่วนร่วมในธุรกิจ			χ^2	χ^2	ความหมาย
	ร่วม	ไม่ร่วม	รวม	คำนวณ	ตาราง	
ทัศนคติด้านการดำเนินงาน				18.986	9.488	sig
น้อยที่สุด	-	3 (100)	3			
น้อย	3 (33)	6 (67)	9			
ปานกลาง	31 (62)	19 (38)	50			
มาก	16 (80)	4 (20)	20			
มากที่สุด	13 (100)	-	13			
รวม	63 (66)	32 (34)	95 (100)			
ทัศนคติด้านระเบียบข้อบังคับ				26.842	9.488	sig
น้อยที่สุด	-	1 (100)	1			
น้อย	1 (13)	7 (87)	8			
ปานกลาง	21 (53)	19 (47)	40			
มาก	35 (88)	5 (12)	40			
มากที่สุด	6 (100)	-	6			
รวม	63 (66)	32 (34)	95 (100)			
ทัศนคติด้านประโยชน์				23.414	9.488	sig
น้อยที่สุด	-	2 (100)	2			
น้อย	2 (17)	10 (83)	12			
ปานกลาง	15 (65)	8 (35)	23			
มาก	27 (73)	10 (27)	37			
มากที่สุด	19 (90)	2 (10)	21			
รวม	63 (66)	32 (34)	95 (100)			

ที่มา: จากการคำนวณ

ตอนที่ 6 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

จากการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามพบปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยแยกได้ 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ และการบริการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านธุรกิจสินเชื่อ และการรับฝากเงิน และด้านธุรกิจซื้อ และธุรกิจขาย สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

ปัญหา/อุปสรรค

ด้านการประชาสัมพันธ์ และการบริการ

1. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์โดยผ่านพนักงานของสาขา เมื่อบุคคลภายนอกถามจากพนักงาน หรือผู้เกี่ยวข้องจะได้ทราบข้อมูล ยกตัวอย่าง สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด (สาขา ประตูน้าพระอุดม) เมื่อสอบถามข้อมูลจากพนักงาน เรื่องส่วนมากจะได้รับคำตอบว่าไม่รู้ ต้องไปถามผู้จัดการสาขา แสดงว่า ผู้จัดการสาขาไม่ค่อยกระจายข่าวของสหกรณ์ให้กับพนักงานทราบ โดยทั่วถึงทุกคน เมื่อจะมาติดต่อก็เกรงว่าจะมาเสียเที่ยว เสียเวลาเปล่า จึงไม่อยากมาติดต่อกับสหกรณ์
2. ฝ่ายบริการยังไม่ต้อนรับสมาชิกในฐานะเจ้าของสหกรณ์ มักชอบเห็นสมาชิกเป็นลูกหนี้

ด้านการบริหารจัดการ

1. สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ มีเงินรับฝากจากสมาชิกจำนวนมากพอสมควร ซึ่งเป็นประโยชน์ของสหกรณ์ แต่กรรมการต้องถูกผลักดันเปลี่ยนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ หากคณะกรรมการไม่เป็นที่ไว้วางใจของสมาชิกที่ฝากเงิน อาจเกิดผลกระทบกับการฝากเงินของสมาชิกในอนาคตต่อไป

ด้านธุรกิจสินเชื่อและการรับฝากเงิน

1. สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้สหกรณ์ได้ เพราะผลผลิตตกต่ำ และมีหนี้นอก ระบบ ดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้น
2. ปัจจุบันสมาชิกทำการกู้เงินไปแล้วขาดความรับผิดชอบ กลายเป็นหนี้เสีย จุดนี้คือ ปัญหาใหญ่

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งค้นคว้าเรื่อง การมีส่วนร่วม และทัศนคติของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ การเกษตรปากเกร็ด จำกัด จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำหลักการ และวิธีการสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เพื่อศึกษาวิธีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เพื่อศึกษาทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ กับการมีส่วนร่วมของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารจัดการสหกรณ์ การกำหนดนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการ และวางแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์การเกษตร โดยเฉพาะสมาชิกเกิดความสนใจในการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด จำนวน 95 ราย ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

สมาชิกเพศชายคิดเป็นร้อยละ 64.2 เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 35.8 อายุของสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.50 ระดับการศึกษาของสมาชิกส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.1 ซึ่งมีสถานภาพสมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 88.4 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.9 และระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์ของสมาชิกส่วนใหญ่มากกว่า 12 กิโลเมตรขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.5

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ หลักการ วิธีการสหกรณ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

และการประชาสัมพันธ์

ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ สมาชิกมีความคิดเห็นว่า ลักษณะผู้นำที่ดีควรมีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 68.4 หน้าที่ของผู้นำคือการบริหารงาน คิดเป็นร้อยละ 65.2 และร้อยละ 42.1 สมาชิกคิดว่าผู้นำควรมีความจริงใจ

ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และวิธีการสหกรณ์ สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ ความหมายสหกรณ์ว่าเป็นองค์กรที่ประชาชนร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คิดเป็นร้อยละ 83.1 สมาชิกส่วนใหญ่คิดว่าผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ คือ สมาชิก คิดเป็นร้อยละ 92.6 ธุรกิจของสหกรณ์ คือ รับฝากเงินจากสมาชิก และให้สมาชิกกู้ยืมเงิน รับซื้อผลผลิต จัดหาวัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 90.5 สิทธิในการออกเสียงสามารถออกเสียงได้คนละ 1 เสียง คิดเป็นร้อยละ 80.0 สมาชิกไม่สามารถมอบหมายให้คนอื่นออกเสียงแทนได้ เพราะข้อบังคับไม่อนุญาต คิดเป็นร้อยละ 30.5 ผลตอบแทนที่ได้รับจากสหกรณ์เป็นเงินปันผลตามหุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 92.6 เงินปันผลที่ได้รับขึ้นอยู่กับปริมาณหุ้นที่สมาชิกถืออยู่ในสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 85.2 เงินเฉลี่ยคืนที่ได้รับขึ้นอยู่กับปริมาณธุรกิจที่สมาชิกกระทำกับสหกรณ์ 65.2 และร้อยละ 93.6 สมาชิกคิดว่าที่มาของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้มาจากการเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี

ในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สมาชิกได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรจากสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 46.3 ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรจากการอบรม คิดเป็นร้อยละ 73.6 โดยได้รับข้อมูลราคาผลผลิตจากร้านค้าเอกชน คิดเป็นร้อยละ 36.8 และได้รับข้อมูลราคาวัสดุและเคมีภัณฑ์การเกษตรจากร้านค้าเอกชน คิดเป็นร้อยละ 72.6

ในด้านการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ พนักงานสหกรณ์เป็นผู้ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสหกรณ์แก่สมาชิก คิดเป็นร้อยละ 77.9 ประธานกลุ่มให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 56.8 พนักงานการตลาดให้คำชี้แจงเกี่ยวกับราคาสินค้า คิดเป็นร้อยละ 94.6 ประธานกลุ่มให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการฝากเงินกับสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 40.0 สหกรณ์มีวิธีการณรงค์ เพื่อให้สมาชิกถือหุ้นหรือฝากเงินเพิ่ม โดยการประกาศในที่ประชุมกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 81.1 และใช้การแจ้งในที่ประชุมกลุ่มเป็นสื่อที่สหกรณ์ใช้ เพื่อการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 66.3

ตอนที่ 3 ทักษะของสมาชิกต่อสหกรณ์

ด้านทักษะของสมาชิกที่มีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อพนักงานสหกรณ์ที่ให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.4 ทักษะที่มีต่อความรู้ความสามารถของผู้จัดการสหกรณ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 43.2 ทักษะดีต่อคณะกรรมการในการใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความสำนึกรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.4 ทักษะดีที่สมาชิกศรัทธาต่อประธานสหกรณ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 37.8 และทัศนคติต่อความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 36.8 ด้านทักษะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่มีความมั่นใจในเงินลงทุน และถือหุ้นอยู่ในระดับปานกลาง คิด

เป็นร้อยละ 36.8 ความรวดเร็วในการรับบริการจากสหกรณ์อยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 57.9 และการได้รับความสะดวกเมื่อมาติดต่อสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.6

ด้านทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางในเรื่องความเหมาะสมของปริมาณการถือหุ้น คิดเป็นร้อยละ 53.7 สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางของจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 42.0 สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางเกี่ยวกับความเหมาะสมของกฎระเบียบในการชำระเงินกู้ คิดเป็นร้อยละ 51.6 และสมาชิกมีทัศนคติระดับมากเกี่ยวกับความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ คิดเป็นร้อยละ 42.0

ด้านทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อผลประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ สมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางในเรื่องผลประโยชน์ที่สหกรณ์มอบให้สมาชิก คิดเป็นร้อยละ 41.10 และสมาชิกมีทัศนคติระดับปานกลางต่อสาธารณประโยชน์ที่สหกรณ์มอบให้ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 32.6

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์

ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ สมาชิกเข้าร่วมในการประชุมใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 92.6 เข้าร่วมประชุมกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 86.3 การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม คิดเป็นร้อยละ 37.9 เข้าร่วมเลือกตั้งในสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 86.3 สมาชิกช่วยส่งเสริมเผยแพร่สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 82.1 และเข้าร่วมศึกษาอบรม ความรู้ต่างๆที่สหกรณ์จัดให้ คิดเป็นร้อยละ 70.5

ด้านการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกจะมีการเข้าร่วมถือหุ้นเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ 92.6 เข้าร่วมฝากเงิน คิดเป็นร้อยละ 64.2 กู้เงินสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 74.7 ชำระคืนเงินกู้ให้กับสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 70.5 ส่วนการซื้อสินค้าสหกรณ์นั้น พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ซื้อสินค้าสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 60.0 และร้อยละ 73.7 สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ขายผลผลิตให้สหกรณ์

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและธุรกิจของสหกรณ์

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า ทัศนคติด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ คือ พนักงานสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ คณะกรรมการสหกรณ์ ประธานสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ทัศนคติด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วย ความมั่นใจในการลงทุนถือหุ้นฝากเงินกับสหกรณ์ ความรวดเร็วในการรับบริการ และความสะดวกในการติดต่อสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ทัศนคติด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ ได้แก่ ปริมาณการถือหุ้น จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืม กฎเกณฑ์การชำระคืนเงินกู้ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมใน

กิจกรรมของสหกรณ์ และทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ ประกอบด้วย ประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ และสาธารณประโยชน์ได้รับ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า ทัศนคติด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ คือ พนักงานสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ คณะกรรมการสหกรณ์ ประธานสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ ทัศนคติด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วย ความมั่นใจในการลงทุนถือหุ้นฝากเงินกับสหกรณ์ ความรวดเร็วในการรับบริการ และความสะดวกในการติดต่อสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ ทัศนคติด้านระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ ได้แก่ ปริมาณการถือหุ้น จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืม กฎเกณฑ์การชำระคืนเงินกู้ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ และทัศนคติด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ ประกอบด้วย ประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ และสาธารณประโยชน์ได้รับ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์

ตอนที่ 6 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ปัญหา และอุปสรรคของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด พบว่า สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์น้อย แม้แต่พนักงานของสาขาเอง เมื่อสอบถามข้อมูลจากพนักงาน จะได้รับคำตอบว่าไม่รู้ ต้องไปถามผู้จัดการสาขา และฝ่ายบริการไม่ต้อนรับสมาชิกในฐานะเจ้าของสหกรณ์ อีกทั้งกรรมการมีการเปลี่ยนอยู่เสมอ ทำให้การบริหารไม่ต่อเนื่อง ส่วนปัญหาที่พบในเรื่องธุรกิจสินเชื่อ และการรับฝากเงินนั้น สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้สหกรณ์ได้ เพราะผลผลิตตกต่ำ และมีหนี้ในระบบ อีกทั้งสมาชิกบางรายยังขาดความรับผิดชอบไม่นำเงินมาชำระ แสดงว่าสมาชิกส่วนหนึ่งยังไม่เห็นความสำคัญของสหกรณ์ และปัญหาด้านธุรกิจซื้อ และธุรกิจขายของสหกรณ์ ปัญหาที่พบ คือ สหกรณ์กำหนดราคาไม่แน่นอน ทำให้สมาชิกวางแผนในการรวบรวมผลผลิตมาขายให้แก่สหกรณ์ได้ช้า อีกทั้งผลผลิตที่ได้ไม่แน่นอนทำให้บางครั้งขาดทุน มีกำไรน้อย ซึ่งส่วนหนึ่งส่งผลกระทบต่อภาระหนี้ของสมาชิกให้แก่สหกรณ์ด้วย

ข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ในด้านการประชาสัมพันธ์ และการให้บริการ คือ ผู้จัดการสาขา และพนักงานควรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ และการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สมาชิกรับทราบ ในด้านการบริหารจัดการควรมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติสหกรณ์เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของกรรมการคือ 2 วาระ วาระละ 2 ปี เฉพาะ

สหกรณ์การเกษตรเท่านั้น เพื่อให้การทำงานต่อเนื่อง และได้คนที่มีความรู้ความสามารถ และ
กรรมการ และประธานกลุ่มต้องทำงาน ประสานงานร่วมกัน

ในด้านธุรกิจสินเชื่อ และการรับฝากเงิน สหกรณ์ควรปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และเพิ่ม
อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ส่วนข้อเสนอแนะในด้านธุรกิจซื้อ และธุรกิจขายสมาชิกมีความเห็นว่าสหกรณ์
ควรกำหนดราคารับซื้อผลผลิตที่แน่นอนให้กับสมาชิก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วม และทัศนคติของสมาชิกในกิจกรรม
สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการ
พัฒนาสหกรณ์ ต้องปฏิบัติหน้าที่แบบเข้าถึงและเข้าใจสมาชิก เพื่อสำรวจความต้องการที่แท้จริงของ
สมาชิก
2. นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข และสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกต้องการที่จะเข้า
มามีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากยิ่งขึ้น เช่น ควรแนะนำอาชีพเกษตรที่หลากหลายให้กับสมาชิก
มีการปลูกผัก หรือสัตว์เลี้ยงหลาย ๆ ชนิด เพื่อลดความเสี่ยง เมื่อราคาผลผลิตนั้นตกต่ำ หรือติดตาม
แนวโน้มสินค้าเกษตรที่เป็นที่ต้องการในตลาดสูง แล้วนำมาส่งเสริมให้สมาชิกผลิตสินค้า
นั้น ๆ รวมทั้งหาอาชีพเสริมให้กับสมาชิกได้ทำนอกฤดูกาลเกษตรด้วย

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วม และทัศนคติของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรปาก
เกร็ด จำกัด จังหวัดนนทบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ เป็นอันดับแรกซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 3.602 จัดอยู่ในระดับมาก บุคคลที่สมาชิกให้ความสำคัญ คือ ประธานสหกรณ์ รองลงมา คือ
ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.564 จัดอยู่ในระดับมาก ผลประโยชน์ที่สมาชิก
ได้รับหรือสวัสดิการของสมาชิก สมาชิกจะให้ความสำคัญมากกว่า สาธารณะประโยชน์ ด้านระเบียบ
ข้อบังคับของสหกรณ์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.337 จัดอยู่ในระดับปานกลาง ระเบียบข้อบังคับ
เกี่ยวกับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ สมาชิกจะให้ความสำคัญมากกว่าระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ และด้านการ
ดำเนินงานของสหกรณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.305 จัดอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกมีความมั่นใจใน
เงินลงทุน และถือหุ้นมากกว่าการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ส่วนที่มีปัญหาควรปรับปรุงให้สมาชิกมี
ทัศนคติที่ดีขึ้น ได้แก่ การให้บริการของพนักงาน ความสะดวก และรวดเร็วในการให้บริการ และ
ข้อบังคับในการถือหุ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพพรรณ สดวกการ (2530) ที่ศึกษาถึง

พฤติกรรมการขายของพาราของสมาชิกที่มีผลสำเร็จต่อการบริการการขายของสหกรณ์การเกษตรย่านคาขาว จำกัด พบว่า แรงจูงใจของสมาชิกในการขายของให้สหกรณ์ คือ ความซื่อสัตย์ยุติธรรมของสหกรณ์ ผลประโยชน์พลอยได้ด้านอื่น ความภาคภูมิใจและสำนึกในหน้าที่ของสมาชิก เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ ราคาที่สหกรณ์รับซื้อ ความเลื่อมใสศรัทธาในหลัก และวิธีการสหกรณ์ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสหกรณ์ ความรวดเร็วในการให้บริการ อธิยาศัยไมตรีของพนักงาน เงื่อนไขการชำระเงิน ความสะดวกในการคมนาคมติดต่อ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด มีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากกว่าเข้าร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์ ซึ่งธุรกิจที่สมาชิกเข้าร่วมน้อยควรมีการปรับปรุง คือ การซื้อสินค้าสหกรณ์กับการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ต้องมีการปรับปรุงในปัจจัยต่าง ๆ เช่น ราคารับซื้อ ความรวดเร็วในการให้บริการ การส่งเสริมให้สมาชิกเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ให้มากขึ้น เช่น การเข้าร่วมประชุม เพื่อทราบผลการดำเนินงานของสหกรณ์ อีกทั้งควรมีการฝึกอบรม และให้การศึกษาแก่สมาชิก และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เพื่อให้ทุกฝ่ายบริหาร และดำเนินงานสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยส่งผลให้สมาชิกเกิดทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์และเข้าร่วมในธุรกิจของสหกรณ์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาณี พัทธกษผล (2536) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในภาคเกษตรของไทย ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในภาคเกษตรของไทย ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมใหญ่ของสมาชิก การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการฝากเงินกับสหกรณ์ การทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์ การทำธุรกิจการซื้อกับสหกรณ์ และการชำระหนี้ของสมาชิกให้แก่สหกรณ์

สหกรณ์ดำเนินงานเพื่อสมาชิก และทำธุรกิจเฉพาะกับสมาชิกเท่านั้น ดังนั้น หากสมาชิกมีทัศนคติที่แตกต่างกันอาจทำให้การดำเนินงาน และการดำเนินธุรกิจไม่สัมฤทธิ์ผลอย่างเต็มที่ สหกรณ์ควรที่จะให้ความสำคัญกับทัศนคติของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกเกิดทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ ซึ่งจะมีผลกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยการมีส่วนร่วมนี้จะก่อให้เกิดการพัฒนาสหกรณ์ โดยเริ่มจากการพัฒนาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็น ประธาน คณะกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ให้บุคคลเหล่านี้มีความรู้ความสามารถ และนำความสามารถนั้นมาช่วยกันกำหนดรูปแบบที่จะพัฒนาสหกรณ์ให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง มีการถ่ายทอดความรู้ไปยังสมาชิก และรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิก เพื่อให้ได้แนวทางในการตอบสนองความพึงพอใจให้กับสมาชิกมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติพร ไชยมัน (2526) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด พบว่า การฝึกอบรม และให้การศึกษาแก่สมาชิก กรรมการดำเนินการและผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ จะมีผลทำให้คณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการ สามารถบริหารงาน และกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน

ของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสมาชิกจะมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และปัจจัยที่สำคัญที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบความสำเร็จ คือการดำเนินธุรกิจของฝ่ายบริหาร และการสนับสนุนธุรกิจของฝ่ายสมาชิกที่มีการประสานงานกันเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานของสหกรณ์เปรียบเทียบกับภาคเอกชน เพื่อดูว่าสหกรณ์สามารถจะเข้าแข่งขันกับภาคเอกชนได้หรือไม่ และเป็นแนวทางในการสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดให้เกิดขึ้นกับสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากการได้รับข่าวสารต่าง ๆ ของสมาชิกสหกรณ์ บริษัทเอกชนจะเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ถ้าสหกรณ์สามารถเข้าไปมีบทบาทแทนที่เอกชนมากขึ้นจะทำให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการซื้อ และขายผลผลิตให้กับสหกรณ์มากขึ้น

2. การศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเฉพาะกรณีของสหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด จังหวัดนนทบุรี เท่านั้น ทำให้ผลงานวิจัยไม่สามารถอธิบายให้เห็นภาพรวมของสหกรณ์ทั้งหมดได้ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม และทัศนคติของสมาชิกในกิจกรรมของสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ ในแต่ละภาค เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อจัดกิจกรรมของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้อย่างสมบูรณ์แบบมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2525. **การสหกรณ์ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2524. **คู่มือสหกรณ์ฉบับชาวบ้าน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2532. **สถิติสหกรณ์ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2543. **สถิติสหกรณ์ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ ปัทมรक्षा. 2531. **ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์**. สงขลา: ภาควิชาพัฒนาการเกษตร, คณะทรัพยากรธรรมชาติ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิตติพร ไชยมัน. 2526. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยนันท์ นันทพันธ์. 2536. **การประชาสัมพันธ์ให้ได้ผล**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544. **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. 2523. **ผู้นำการเมือง**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ. 2527. **“ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม” เอกสารการสอนวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ**. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทวี ทิมจำ. 2528. **การพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เทพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ. 2529. **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธานี พิทักษ์ผล. 2536. **การมีส่วนร่วมของสมาชิกกับผลการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์ในภาคเกษตรของไทย**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีระ รุณเจริญ. 2538. **การจัดการฝึกอบรมด้านการบริหาร**. ขอนแก่น: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์. 2545. **กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: อัลฟ่า พับลิชชิง.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. 2527. **รายงานการประชุมเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน นโยบาย และกลวิธี.**

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

นำชัย ทนุผล. 2531. **การมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้นำในงานส่งเสริมการเกษตรใน 8 จังหวัด**

ภาคเหนือ. เชียงใหม่: สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร.

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

บัญชา แก้วเกตุทอง. 2523. **ผู้นำการบริหาร.** กรุงเทพฯ: เว็อนแก้ว.

ปธาน สุวรรณมงคล. 2526. **การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการ**

ไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประคอง กรรณสูตร. 2528. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข).**

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประยงค์ สายประเสริฐ. 2535. **การจัดการสหกรณ์ ของเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินขนาดเล็ก.** เชียงใหม่ :

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ประเวศ วะสี. 2541. **ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคม และศีลธรรม.**

กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

ปิยะพร บุญเพ็ญ. 2531. **ความรู้ ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรของ**

สตรีชนบท : ศึกษากรณีสหกรณ์การเกษตรเมืองสวรรค์ จำกัด. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรศักดิ์ พัทธพนากรณ์. 2530. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรม**

สหกรณ์การเกษตร : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี.

กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไพพรรณ สะดวกการ. 2530. **พฤติกรรมการขายยางพาราของสมาชิกที่มีผลสำเร็จต่อการบริการการ**

ขายของสหกรณ์การเกษตรย่านตาขาว จำกัด จังหวัดตรัง. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. 2532. **การมีส่วนร่วมในสังคม การเมือง การปกครอง ของสตรีไทย.**

กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. 2531. **รายงานการวิจัย การประเมินผลระยะครั้งแรกของแผนปฏิบัติการ**

โครงการพัฒนาองค์กรประชาชน (พอป.). กรุงเทพฯ: กองวิจัยและประเมินผล กรมการ

พัฒนาชุมชน.

ยาใจ ไวยยาบาล. 2529. **ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ประสบ**

ความสำเร็จระดับสูงในจังหวัดภาคกลาง. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526. **หลักการพัฒนารวมชน และการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- เรืองยศ นันทเสน. 2532. **รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ของสมาชิก : ศึกษาเฉพาะกรณีของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน**. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- วรรณิ รัตนวราหะ. 2541. **แนวทางการพัฒนาระบบบริหารของสหกรณ์การเกษตร**, เอกสารเพื่อ ประเมินผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาระบบสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- ศิริวรรณ วงศ์สมบัติ. 2533. **การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรใน อำเภอสันทราย และอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2541. **การวิจัยธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: เอ.เอ็น. การพิมพ์.
- สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด. 2545. **รายงานกิจการประจำปี 2545**. อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี.
- สุชา จันทน์เอม. 2524. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรัสวดี หุ่นพยนต์. 2528. **ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของ ประชาชนยากจน: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านเขาดิน ตำบลวังน้ำลัด อำเภอไพศาลี จังหวัด นครสวรรค์**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิทย์ ม่วงเกษม. 2540. **ปัจจัยที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตร ตำบลตอง จำกัด**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อุทัย หิรัญโต. 2520. **การสร้างสรรค์ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง.
- อำนาจ อนันตชัย. 2531. **“การระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท” เอกสาร การสอนชุดวิชาการพัฒนาชนบท**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- David, Krech and Richard S. Crutchfield. 1958. **Elements of Psychology**. New York: Knopf.
- Ludwing, F. Stiller and Ram Prakash Yadav. 1979. **Planning for People : a Study of Nepal's Planning Experience**. Kathmandu: Sahayogi Prakashan for Reserach Centre for Nepal and Asian Studies Tribhuvan University.
- Weeraman, P.E. 1975. **The Cooperative Principles**. New Delhi: International Cooperative Alliance.
- World Health Organization. 1974. **Education Strategies for the Health Professions**. Geneva:

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมและทัศนคติของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์
กรณีศึกษา : สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มที่.....

เลขที่.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ให้เติมข้อความลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง []
ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

[] 1. ชาย [] 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

[] 1. ชั้นประถมศึกษา ป.1 - ป.6

[] 2. มัธยมศึกษา ม.1 - ม.6

[] 3. อาชีวศึกษา ปวช. ปวส.

[] 4. ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

[] 5. อื่น ๆ (ระบุ).....

4. สถานภาพครอบครัว

[] 1. สมรส [] 2. โสด

[] 3. หย่า [] 4. หม้าย

5. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์.....ปี

6. ระยะทางจากบ้านพักของท่านถึงสหกรณ์ประมาณกี่กิโลเมตร

[] 1. 3 - 5 กิโลเมตร [] 2. 6 - 8 กิโลเมตร

[] 3. 9 - 11 กิโลเมตร [] 4. 12 กิโลเมตรขึ้นไป

เฉพาะเจ้าหน้าที่

[]

[]

[]

[]

[]

[]

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ หลักการ วิธีการสหกรณ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง [] ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
เพียงข้อละ 1 คำตอบ

1. ลักษณะผู้นำที่ดีตรงกับข้อใด

- [] 1. มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม
- [] 2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต
- [] 3. มีเหตุผลในการตัดสินใจ
- [] 4. มีมนุษยสัมพันธ์

2. หน้าที่ของผู้นำตรงกับข้อใด

- [] 1. การบริหารงาน
- [] 2. การวางแผนปฏิบัติงาน
- [] 3. การประสานงานเพื่อบรรลุจุดหมาย
- [] 4. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. ผู้ที่จะเป็นผู้นำควรมีนิสัยอย่างไร

- [] 1. กล้าหาญ , เข้มแข็ง , อดทน
- [] 2. มีความจริงใจ
- [] 3. เชื่อมั่นในตนเอง
- [] 4. เสียสละ

2.2 ความรู้ความเข้าใจในหลักการ และวิธีการสหกรณ์

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง [] ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อละ 1 คำตอบ

1. สหกรณ์ คือ อะไร

- [] 1. องค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
- [] 2. องค์กรที่ประชาชนรวมตัวกันทำธุรกิจกับบุคคลภายนอก เพื่อกำไรมาแบ่งปันกัน
- [] 3. องค์กรที่ประชาชนร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- [] 4. องค์กรที่เอกชนที่รวมทุนกันทำธุรกิจเพื่อหาผลประโยชน์ร่วมกัน

เฉพาะเจ้าหน้าที่

[]

[]

[]

[]

2. ผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์

	เฉพาะเจ้าหน้าที่
☐ 1. รัฐบาล (กรมส่งเสริมสหกรณ์)	
☐ 2. คณะกรรมการ	☐
☐ 3. ผู้จัดการและพนักงาน	
☐ 4. สมาชิก	
3. ท่านทราบหรือไม่ว่าสหกรณ์ทำธุรกิจอะไรบ้าง	☐
☐ 1. รับฝากเงินจากบุคคลทั่วไป	
☐ 2. ให้สมาชิกกู้ยืมเงิน รับซื้อผลผลิต จัดหาวัสดุอุปกรณ์มาบริการสมาชิก และรับฝากเงินจากสมาชิก	
☐ 3. แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน	
☐ 4. ให้สมาชิกฝากและกู้ยืมเงิน	
4. สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงอย่างไร	☐
☐ 1. ออกเสียงได้คนละ 1 เสียง	
☐ 2. ออกเสียงตามหุ้นที่ถือในสหกรณ์	
☐ 3. ออกเสียงตามปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์	
☐ 4. ออกเสียงตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิก	
5. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรสามารถมอบหมายให้คนอื่นไปออกเสียงแทนที่ประชุมได้หรือไม่	☐
☐ 1. ได้ ถ้ามีการมอบหมายเป็นหนังสือโดยถูกต้อง	
☐ 2. ได้ ถ้าที่ประชุมนั้นยินยอม	
☐ 3. ไม่ได้เพราะผิดหลักสหกรณ์	
☐ 4. ไม่ได้เพราะข้อบังคับไม่อนุญาต	
6. สมาชิกทราบหรือไม่ว่าเมื่อสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปีแล้วสมาชิกจะได้อะไรตอบแทน	
☐ 1. เป็นเงินปันผลตามหุ้นและเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ	☐
☐ 2. เงินปันผล	
☐ 3. เงินเฉลี่ยคืน	
☐ 4. เงินโบนัส	
7. เงินปันผลตามหุ้นที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ขึ้นอยู่กับอะไร	☐
☐ 1. ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์	

- [] 2. ปริมาณหุ้นที่สมาชิกถืออยู่ในสหกรณ์
 [] 3. ปริมาณธุรกิจที่สมาชิกกระทำกับสหกรณ์
 [] 4. ระยะเวลาการเป็นสมาชิก

8. เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ขึ้นอยู่กับอะไร

- [] 1. ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์
 [] 2. ปริมาณหุ้นที่สมาชิกถืออยู่ในสหกรณ์
 [] 3. ปริมาณธุรกิจที่สมาชิกกระทำกับสหกรณ์
 [] 4. ระยะเวลาการเป็นสมาชิก

9. คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้มาอย่างไร

- [] 1. การรับสมัครสอบคัดเลือก
 [] 2. การเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี
 [] 3. แต่งตั้งจากกรมส่งเสริมสหกรณ์
 [] 4. การแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์

2.3 วิธีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง [] ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
 เพียงข้อละ 1 คำตอบ

1. ท่านได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพการเกษตรจากใคร

- [] 1. สหกรณ์ [] 2. เกษตรอำเภอ
 [] 3. หน่วยงานเอกชน [] 4. อื่น ๆ.....

2. วิธีที่ได้รับรู้ความรู้ในการประกอบอาชีพการเกษตร

- [] 1. ข่าวสารตามสื่อต่างๆ [] 2. อบรม
 [] 3. สาริต [] 4. อื่น ๆ.....

3. ท่านทราบราคาผลผลิตการเกษตรจากแหล่งใด

- [] 1. สื่อแขนงต่างๆ [] 2. สหกรณ์และโรงสี
 [] 3. ร้านค้าเอกชน [] 4. อื่น ๆ.....

4. ท่านทราบราคาวัสดุการเกษตร และเคมีภัณฑ์การเกษตรจากแหล่งใด

- [] 1. สื่อแขนงต่างๆ [] 2. สหกรณ์

เฉพาะเจ้าหน้าที่

[]

[]

[]

[]

[]

[]

[] 3. ร้านค้าเอกชน

[] 4. อื่น ๆ.....

2.4 การประชาสัมพันธ์

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง [] ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
เพียงข้อละ 1 คำตอบ

	เฉพาะเจ้าหน้าที่
1. เมื่อท่านมาติดต่อกับสหกรณ์ท่านได้รับคำชี้แจงหรือแนะนำจากใคร
[] 1. คณะกรรมการ [] 2. พนักงานสหกรณ์
[] 3. ผู้จัดการ [] 4. เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	[]
2. เมื่อท่านต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน ท่านได้รับคำชี้แจงจากใคร
[] 1. พนักงานสินเชื่อ [] 2. ผู้จัดการ
[] 3. ประธานกลุ่ม [] 4. ประธานสหกรณ์	[]
3. เมื่อท่านต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับราคาสินค้าประเภทปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช
จากสหกรณ์ท่านได้รับคำชี้แจงจากใคร
[] 1. พนักงานการตลาด [] 2. ประธานสหกรณ์
[] 3. พนักงานการเงิน [] 4. ผู้จัดการ	[]
4. ท่านนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ท่านได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับการฝากจากใคร
[] 1. ผู้จัดการ [] 2. เจ้าหน้าที่การเงิน
[] 3. ประธานกลุ่ม [] 4. เพื่อนสมาชิก	[]
5. มีวิธีการรณรงค์อย่างไร
[] 1. ประกาศในที่ประชุมกลุ่ม
[] 2. ประกาศในที่ประชุมกรรมการประจำเดือน
[] 3. ประกาศในที่ประชุมใหญ่
[] 4. บอกกล่าวขณะที่สมาชิกมาติดต่อสหกรณ์	[]
6. สหกรณ์ใช้สื่ออะไรบ้างเพื่อการประชาสัมพันธ์
[] 1. การแจ้งในที่ประชุมกลุ่ม
[] 2. โฆษณาในสื่อต่าง ๆ
[] 3. จัดกิจกรรม และนิทรรศการ
[] 4. จดหมาย แผ่นพับ	

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ในตาราง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

กิจกรรมสหกรณ์	ร่วม	ไม่ร่วม
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน		
1. การเข้าร่วมประชุมใหญ่		
2. การเข้าร่วมประชุมกลุ่ม		
3. การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม		
4. การเลือกตั้งประธาน และกรรมการสหกรณ์		
5. ส่งเสริมและเผยแพร่สหกรณ์		
6. การศึกษาอบรม		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสหกรณ์		
7. การถือหุ้นเพิ่ม		
8. การออมเงินกับสหกรณ์		
9. การกู้เงินสหกรณ์		
10. การชำระคืนเงินกู้ให้กับสหกรณ์		
11. การซื้อสินค้าของสหกรณ์		
12. การขายผลผลิตให้สหกรณ์		

ตอนที่ 4 ทักษะคิของสมาชิกต่อสหกรณ์

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านในระดับต่าง ๆ

ทักษะคิ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ด้านบุคคล					
1. การได้รับบริการจากพนักงานสหกรณ์					
2. ความรู้ความสามารถของผู้จัดการสหกรณ์					
3. การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสหกรณ์					
4. ความศรัทธาที่มีต่อประธานสหกรณ์					
5. ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมที่มีต่อสมาชิก และสหกรณ์					
ด้านการดำเนินงาน					
6. ความมั่นใจเกี่ยวกับเงินลงทุนถือหุ้นที่ปลอดภัย					
7. ความรวดเร็วในการรับบริการจากสหกรณ์					
8. การได้รับความสะดวก เมื่อมาติดต่อสหกรณ์					
ด้านระเบียบข้อบังคับ					
9. ความเหมาะสมของปริมาณการถือหุ้นประจำปี และการถือหุ้นตามส่วนแบ่ง เงินกู้ตามที่สหกรณ์ กำหนด					
10. ความเพียงพอของจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืม					
11. ความเหมาะสมของกฎเกณฑ์ในการชำระเงินกู้					
12. ความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์คิด ต่อสมาชิก					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
13. สหกรณ์ให้การสงเคราะห์ และสวัสดิการแก่สมาชิก อย่างเหมาะสมเพียงใด					
14. สหกรณ์บำเพ็ญสาธารณะประโยชน์กับท้องถิ่นอย่างไร					

ตอนที่ 5 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์**5.1 ปัญหา/อุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

.....

5.2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข.

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายวิเชียร ถิ่นะรุ่ง	
เกิดเมื่อ	4 พฤษภาคม 2511	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2526	สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนกรรณสูตศึกษา สุพรรณบุรี
	พ.ศ. 2530	สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอานวยศิลป์ พระนคร กรุงเทพฯ
	พ.ศ. 2531	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรทางสหกรณ์ สถาบันการศึกษาทางสหกรณ์ กรุงเทพฯ
	พ.ศ. 2545	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
	พ.ศ. 2533-ปัจจุบัน	กรมส่งเสริมสหกรณ์
ประวัติการทำงาน		